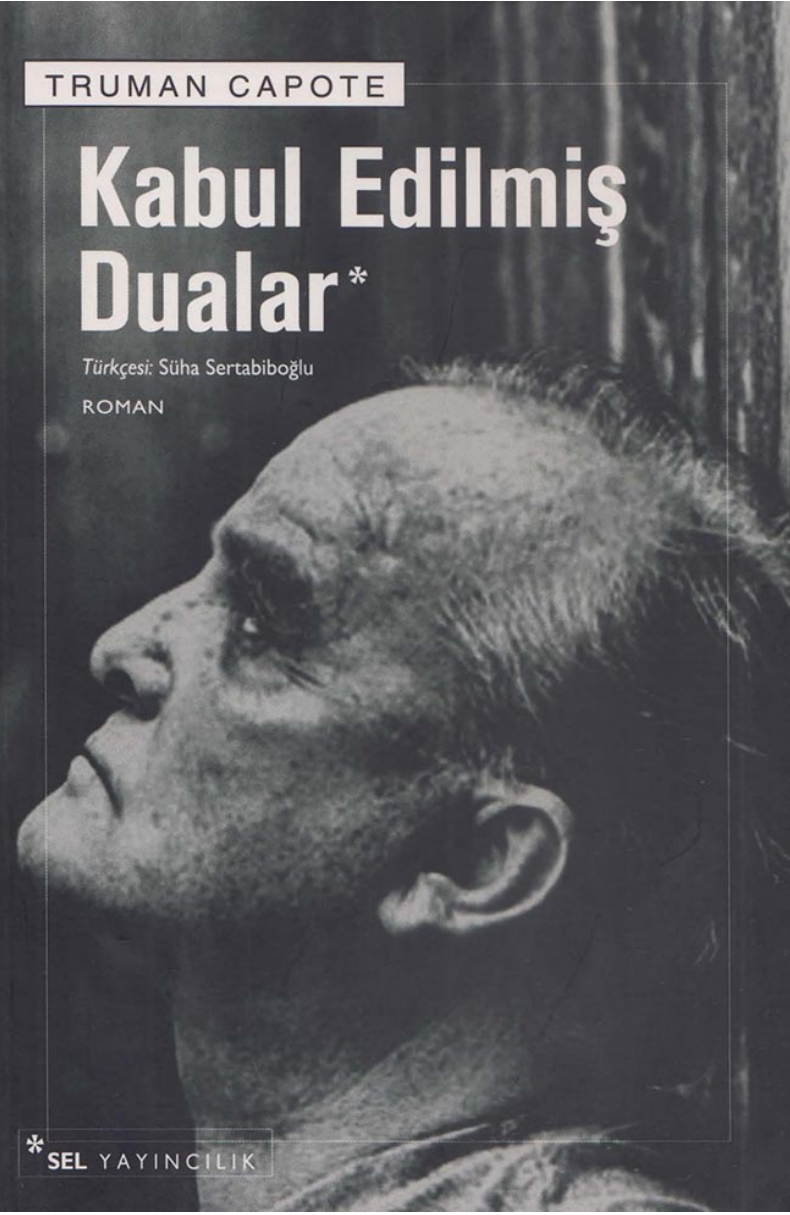
TRUMAN CAPOTE

Kabul Edilmiş Dualar*

Türkçesi: Süha Sertabiboğlu

ROMAN

*SEL YAYINCILIK

KABUL EDİLMİŞ DUALAR*

TRUMAN CAPOTE (1924-1984), küçük kasabalarda yaşlı akrabalarının yanında geçirdiği çocukluğunu anlattığı *Başka Sesler Başka Odalar (2007, Sel Yayıncılık)* adlı romanıyla umut veren genç bir yazar olarak büyük ilgi gördü. Hayalin ve gerçeğin şiirsel bir anlatımda buluştuğu *Çimen Türküsü (yayına hazırlanmakta)* adlı kısa romanıyla kendine özgü biçemini sağlamlaştırdı. Yalnız insanları anlattığı öykülerini *Gümüş Damacana'da (2006, Sel Yayıncılık)* bir araya getirdi. New York'ta yaşayan büyüleyici bir genç kadının ilginç öyküsünü *Tiffany'de Kahvaltı'da (2006, Sel Yayıncılık)* anlattı. *Bukalemunlar İçin Müzik (yayına hazırlanmakta)* ve *Yerel Renkler* adlı kitaplarında gazeteciliğe karşı gittikçe artan ilgisinin izleri görülür.

Kurgudan çok gerçeğe dayandığını söylediği *Soğukkanlılıkla (Sel Yayıncılık, 2. baskı 2008)* yazarın tüm yapıtları içinde kült bir roman olma özelliğiyle ayrıcalıklı bir yere sahiptir.

Yüksek sosyeteden varlıklı kişilerin portrelerini çizdiği *Kabul Edilmiş Dualar* büyük fırtına kopardı. Capote'nin arkadaşı olan ünlüler sırlarını açıkladığı için yazarı hiç affetmediler. Capote skandallarla dolu yaşamını büyük bir yalnızlık içinde noktaladı.

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Caddesi, 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel.: (212) 516 96 85 Faks: (212) 516 97 26

http://www.selyayincilik.com
E-mail: posta@selyayincilik.com

ISBN 978-975-570-345-9

*SEL YAYINCILIK: 341

KABUL EDİLMİŞ DUALAR

Truman Capote

Roman

Türkçesi: Süha Sertabiboğlu

Kitabın Özgün Adı
Answered Prayers

© Anatolialit Ajans aracılığıyla, 2008

Birinci Baskı: **Şubat 2008**

Baskı ve Cilt: Şefik Matbaası
Marmara San. Sitesi, M Blok No: 291 İkitelli / İstanbul Tel.: 0212 472 15 00

Truman Capote

Kabul Edilmiş Dualar

Türkçesi:
Süha Sertabiboğlu

Truman Capote'nin kitapları:

Soğukkanlılıkla
Başka Sesler Başka Odalar
Gümüş Damacana
Tiffany'de Kahvaltı
Yaz Çılgınlığı

"Kabul edilmiş dualar yüzünden, kabul edilmemişlerden daha çok gözyaşı dökülmüştür."

AZİZE TERESA

EDİTÖRÜN NOTU

Truman Capote 5 Ocak 1966'da Random House yayıneviyle, *Kabul Edilmiş Dualar* adı verilecek yeni bir kitap için sözleşme imzaladı. Verilen avans 25.000 dolar ve teslim tarihi de 1 Ocak 1968'di. Bu roman, diyordu Truman, Proust'un başyapıtı *Kayıp Zamanın İzinde*'nin çağdaş bir eşdeğeri olacak ve gerek Avrupa'daki, gerek ABD'nin doğu kıyılarındaki -kısmen aristokrat, kısmen kafe sosyetesinden- çok zenginlerin küçük dünyasını gözler önüne serecek.

1966 Truman için harika bir yıl oldu. *Kabul Edilmiş Dualar* için imzaladığı sözleşmeden iki hafta sonra *Soğukkanlılıkla* yayınlandı, muazzam gürültülü bir coşkuyla ve büyük bir alkışla karşılandı. Bunu izleyen haftalarda yazarın resmi tüm ülkede yayınlanan birçok derginin kapağında yer aldı ve yeni yapıtı hemen her pazar ekinin kitap köşesinde birinci sırada tanıtıldı. *Soğukkanlılıkla* o yıl içinde 300.000'den fazla sattı ve otuz yedi hafta boyunca *The New York Times*'ın çok satanlar listesinden inmedi. (Sonuç olarak 1966 yılında, iki tane 'kendi işini kendin yap' kitabı sayılmazsa, diğer tüm kurgu dışı kitaplardan daha çok satmıştı; o günden sonra yirmiden fazla yurtdışı baskısı yapıldı ve yalnızca ABD'de neredeyse beş milyon sattı.)

O yıl her yerde Truman vardı; dumanı tüten röportajlar lütfediyor, boyuna televizyon programlarına çıkıyor, yatlarda, muhteşem kır evlerinde tatil yapıyor, ününün, talihinin tadını çıkarıyordu. Bu baş döndürücü dönemin zirvesi de, onun hâlâ hatırlanan 1966 Kasım'ının sonlarında, *Washington Post*'un yayıncısı Kay Graham'ın, Plaza'da verdiği 'Siyah Beyaz Balosu', ulusal basında sanki bir Doğu-Batı zirvesi kadar kapak konusu olmuş o partidir.

Truman böyle bir tatili hak ettiği kanısındaydı ve dostlarının çoğu da bu fikirdeydi; *Soğukkanlılıkla*'nın araştırması ve yazımı neredeyse altı yıl sürmüş ve Truman için travmatik bir deneyim olmuştu. Ama yine de, kafası başka konularla meşgul olmasına rağmen sürekli, *Kabul Edilmiş Dualar*'dan söz ediyordu. Sonraki birkaç yılda birçok öykü ve dergi yazısı yazmasına karşın, romana bir türlü başlamadı; sonunda, 1969 Mayıs'ında ilk sözleşmenin yerini üç kitaplık yeni bir anlaşma aldı, teslim tarihi Ocak 1973 olarak değiştirildi ve avans miktarı da bayağı bir arttırıldı. 1973'ün ortasında teslim tarihi Ocak 1974'e, altı ay sonra da tekrar değiştirilip Ekim 1977'ye ertelendi. (Sonradan, 1980 ilkbaharında yapılan son bir değişiklikle, teslim tarihi 1 Mart 1981 olarak belirlendi ve telif miktarı, ancak yapıt teslim edilince verilmek üzere bir milyon dolara yükseltildi.)

Ama bu yıllar süresince Truman, çoğunun içeriği 1940'lı ve 1950'li yılları konu alan birçok kitap yayınladı. Yayıncısı 1966'da, aslında 1958'de yazılmış olan *Bir Noel Anısı*'nı yayımladı; daha sonra 1968'de bir dergide basılmış olan *Şükran Günü Konuğu* adlı öyküyü; 1969'da yazarın 1948'de edebiyat camiasını elektriklendirdiği ilk romanı *Başka Sesler Başka Odalar*'ın, yeni yazılmış zarif bir sunum yazısı eklenmiş bir yirminci yıl baskısını; ve 1973'te, üç bölümü dışında hepsi çok yıllar önce yazılmış olan *The Dogs Bark*'ı. Yalnızca, 1980'de yayınlanacak olan *Bukalemunlar İçin Müzik*'te, gerek kurgusal, gerek kurgu dışı yeni materyaller vardı

Bu dönem hakkında Truman'ın kendisi konuşsun. *Bukalemunlar İçin Müzik*'in önsözünde şunları yazmıştı:

> Dört yıldır, yani kabaca 1968'den 1972'ye dek zamanımın çoğunu, kendi mektuplarımı, başkalarının mektuplarını, 1943'le 1965 arası yıllara ait (yüzlerce sahnenin ve konuşmanın ayrıntılı tasvirlerinin yer aldığı) günlüklerimi ve defterlerimi okuyarak, seçerek, yeniden yazarak geçirdim. Bu materyalleri, uzun süredir planladığım bir kitapta kullanmayı düşünüyordum; bir kurgu dışı roman varyasyonunda. 1972'de bu kitap üzerinde çalışmaya, ilk önce son bölümünü yazarak başladım (nereye gideceğini bilmek daima güzel bir şeydir). Sonra ilk bölümünü yazdım, 'Bozulmamış Canavarlar'. Sonra beşincisini,

'Beyne Ağır Bir Hakaret'. Sonra yedinciyi, 'La Côte Basque'. Bu şekilde, farklı bölümleri sıra takip etmeden yazmaya devam ettim. Bunu ancak, konunun –ya da daha doğrusu, konuların- ve bütün karakterlerin gerçek olması sayesinde yapabiliyordum; bunların hepsini aklımda tutmam zor değildi, çünkü hiçbir şeyi uydurmamıştım. Bu kitaba, "Kabul edilmiş dualar yüzünden kabul edilmemişlerden daha çok gözyaşı dökülmüştür" diyen Saint Thérèse'den* alıntı yaparak *Kabul Edilmiş Dualar* adını verdim.

Sonunda Truman, 1974 sonlarından 1975 başlarına dek birkaç aylık bir süre boyunca, *Kabul Edilmiş Dualar*'ın dört bölümünü bana gösterdi; 'Mojave',** 'La Côte Basque', 'Bozulmamış Canavarlar' ve 'Kate McCloud' ve bunları *Esquire* dergisinde yayınlayacağını bildirdi. Ben böyle yapmakla kitabın çok fazla bir kısmını çok erken açık edeceğini düşündüğümden, bu plana karşıydım ve bunu söyledim, ama kendisini çok usta bir halkla ilişkiler uzmanı gibi gören Truman kararından vazgeçmedi. (Eğer yazarın yakın arkadaşı ve sırdaşı Bennett Cerf yaşıyor olsaydı -1971'de ölmüştü- ikimizin baskısıyla Truman ikna olabilirdi belki, ama bundan emin değilim; Truman ne yaptığını gayet iyi bildiği kanısındaydı.)

Fakat anlaşıldı ki ne yaptığını *bilmiyordu*. Ortaya çıkan ilk bölüm 'Mojave'ydi ve birtakım tartışmalara neden oldu, ama bir sonraki 'La Côte Basque', Truman'ın betimlemeye kalktığı küçük topluluğu sarsan bir patlamaya yol açtı. Anlattığı hikayeler pek gizlenmemiş olduğundan, o dünyadaki neredeyse bütün dostları onu dışladı ve bunların çoğu onunla bir daha asla konuşmaz oldu.

Truman onlara kafa tutarcasına, bu öfke gösterilerinden hiç yılmadığını savundu ("Ne bekliyorlardı?" dedi. "Ben bir yazarım ve her şeyi kullanırım. Bütün bu kişiler benim sırf onları eğlendirmek için mi

* Muhtemelen, Random House'dan (yayınevi) kaynaklanan bir hata; aslında bu kişi Avila'lı St. Teresa'dır.

** İlk önceleri 'Mojave' bu romanın ikinci bölümü olacaktı ve görünüşte, onun kahramanı P. B. Jones'un (yazarın kendisinin karanlık bir 'Doppel-gänger'inin [yaşayan birisinin eşruhunu taşıdığı düşünülen hayalet. (ç. n.)] bir öykü yazma girişimiydi. Ama birkaç yıl sonra Truman bunun bu kitaba ait olmadığına karar verdi ve Bukalemunlar İçin Müzik'in içinde bir öykü olarak yayınladı.

varolduğumu sanıyor?") ama bu tepkilerden ötürü sarsıldığı kuşkusuzdur ve 'Bozulmamış Canavarlar' ile 'Kate McCloud'un 1976'da *Esquire*'da yayınlanmasından sonra, *Kabul Edilmiş Dualar* üzerinde çalışmayı, en azından bir süre bırakmasının nedenlerinden birinin bu olduğundan eminim.

İlk tanıştığımız 1960'tan 1977'ye dek Truman'la sık sık görüştük; *Soğukkanlılıkla*'nın üzerinde çalıştığı sürede Kansas'a iki kez birlikte gittik ve birinde de bir haftamızı Santa Fe'de birlikte geçirdik. Ayrıca onu birkaç yıl oturduğu Palm Springs'deki evinde her kış üç dört kez ziyaret ettim; üstelik raslantı sonucu, onun bir ev almış olduğu, doğu Long Island'da, denize yakın küçük bir köy olan Sagaponack'ta ben de bir ev kiralamıştım.

Profesyonel yönden bu sürede Truman'la ilgili yaptığım şeyler karşılıksızdı. (Örneğin, *Soğukkanlılıkla*'nın hemen hemen bütün editoryal çalışmaları Bay Shawn tarafından, 1965 Ekim ve Kasım'ında dört bölümünün çıktığı *The New Yorker*'daki diğer bazı kişilerce yapılmıştı. Ama bizim iş ilişkimiz yine de müthiş verimliydi. 1975'te bir gün Truman'ın bana 'Bozulmamış Canavarlar' bölümünü okumam için verişini çok zevk alarak hatırlıyorum. Gece boyu okudum ve küçük bir yanlış not dışında, hemen hemen kusursuz buldum. Ertesi sabah arayıp tepkimi sorduğunda heyecan doluydum, ama gereksiz bir itirazı dile getirip, Bayan Victoria Self'in, okuyucunun karşısına çıktıktan ancak yarım sayfa sonraki bir diyalogda kullandığı bir kelimeden söz ettim. "O sözcüğü kullanmamalıydı" dedim Truman'a; ". . . demeliydi." (Onun yerine önerdiğim sözcüğü bile hatırlamıyorum.) Truman neşeyle güldü. "Dün gece o bölümü tekrar okudum" dedi. "Yapmak istediğim tek bir değişiklik oldu ve şimdi de seni, o sözcüğün yerine tam da önerdiğin sözcüğü koymak için aramıştım." Yazarlarla editörler arasındaki tuhaf ilişkide çok ender gerçekleşen bir karşılıklı kutlama anıydı bu. Bir *kendi kendini* kutlama değildi; ikimiz de *karşımızdakinden* duyduğumuz sözlerden ötürü sevinmiştik.

Truman'ın *Bukalemunlar İçin Müzik*'e yazdığı önsözden bir alıntı yapacağım yine; birkaç satır sonrası:

. . . *Kabul Edilmiş Dualar* üzerinde çalışmayı 1977 Eylül'ünde bırak-

tım; kitabın yayınlanmış bölümlerine yönelik tepkilerle hiçbir ilgisi bulunmayan bir olaydır bu. Durmamın nedeni bir yığın sorunumdur; aynı anda hem yaratıcılıkla ilgili, hem de kişisel bir bunalım yaşıyordum. İkincisi birincisiyle pek ilgili olmadığından ya da çok az ilgili olduğundan, bir tek yaratıcılık kaosundan söz etmem gerek. Her ne kadar o zamanlar bir işkence gibiyse de böyle bir şeyin gerçekleşmiş olmasına şimdi seviniyorum; her şeyden önce, benim tüm yazarlık anlayışımı, sanata, yaşama ve bu ikisinin arasındaki dengeye yaklaşımımı ve doğruyla, *gerçekten* doğru arasındaki farkı kavrayışımı değiştirdi.
İlk olarak sanırım yazarların çoğu, hatta en iyiler bile çok yazıyor. Ben az yazmayı yeğlerim. Basit, bir kır deresi gibi duru yazmayı. Ama yazımın çok kalabalıklaşmaya başladığını, tek bir paragrafla yaratmayı başarmam gereken etkiye ulaşmamın üç sayfayı bulduğunu hissettim. *Kabul Edilmiş Dualar*'da yazdıklarımın hepsini tekrar tekrar okudum ve kuşku duymaya başladım; kuşkum materyalden ya da yaklaşımımdan değil, yazının kendi yapısındandı. *Soğukkanlılıkla*'yı da tekrar okudum ve aynı tepki uyandı yine: Yazabileceğim kadar iyi yazmadığım, tüm potansiyelimi kullanmadığım bir sürü yer vardı. Yavaş yavaş, ama giderek artan bir dehşetle, o güne dek yayınladığım her sözcüğü okudum ve materyalin içerdiği tüm enerjiyle, estetik heyecanla, tam anlamıyla bir patlama yaratamadığıma karar verdim. En iyi durumlarda bile elimdeki gücün asla yarısından, kimi zaman ancak üçte birinden fazlasını kullanamadığımı gördüm. Niçin?
Aylarca süren derin düşüncelerden sonra bana bir ilham gibi gelen yanıt basit, ama pek hoşnut edici değildi. Depresyonumu hafifletmeye kesinlikle hiç yaramayıp ağırlaştırdı aslında. Çünkü bu yanıt çözülmez görünen bir sorun yaratmıştı ve bunu çözemezsem yazarlığı dahi bırakabilirdim. Sorun şuydu: Bir yazar, edebiyatın bütün biçimleri hakkında bildiği her şeyi tek bir biçimin –örneğin öykünün- içinde nasıl başarılı bir şekilde birleştirebilir? Çünkü benim yapıtlarımın genellikle yetersiz aydınlığı bu yüzdendi; yeterli voltaj vardı ama kendimi, çalıştığım biçimin teknikleriyle sınırlamam yüzünden, edebiyat hakkında bildiğim her şeyi –film senaryolarından, oyunlardan, röportajlardan, şiirden, öyküden, uzun ve kısa romandan öğrendiklerimin hepsini- kullanmıyordum. Bir yazarın tüm renkleri, tüm yetenekleri, birbirine katılmak (ve gereken durumlarda bir arada kullanılmak üzere) aynı palette hazır durmalıydı. Ama nasıl?
Kabul Edilmiş Dualar'a döndüm yine. "Mojave" bölümünü çıkardım

ve diğer iki tanesini* yeniden yazdım. Bir düzeltim, kesinlikle bir düzeltim. Ama gerçek, benim anaokuluna geri dönmem gerektiğiydi. İşte o korkunç kumarlardan birine başlamıştım yine! Ama heyecanlıydım; görünmez bir güneşin parladığını hissediyordum üzerimde. Fakat yine de ilk denemelerim acemiceydi. Elinde bir kutu tebeşir olan bir çocuk gibi hissediyordum kendimi gerçekte.

Ne yazık ki Truman'ın yukarıda alıntılanmış iki pasajda yazdıklarına bakıp aldanmamak gerekir. Örneğin, ölümünden sonra yazarın tüm eşyalarının, avukatı ve edebi vasiyet görevlisi Alan Schwartz, biyografı Gerald Clarke ve benim tarafımdan didik didik aranmasına karşın, kendisinin söz ettiği mektup, günlük ya da defterlerden hemen hemen hiçbiri bulunamadı.** (Bu özellikle çok berbat bir durum, çünkü Truman tam bir kirli çıkındı; neredeyse her şeyi saklardı ve notlarını yok etmesi için de hiçbir neden yoktu.) Ayrıca 'Beyne Ağır Bir Hakaret' ve önsözde ilk olarak yazdığını söylediği o son bölümle ilgili hiçbir iz yoktu. (Bunun adı "Peder Flanagan'ın Gece Mekanı Zenci-Kraliçe Koşer Café" olacaktı; benimle ya da başkalarıyla konuşmalarında zaman zaman söz ettiği diğer bölümlerse 'Yatlar ve Eşyalar' ve Hollywood'la ilgili bir bölüm olan 'Ve Audrey Wilder Şarkı Söyledi' idi.)

Truman'la ilişkimiz 1976'dan sonra yavaş yavaş bozuldu. Benim sezdiğim, bu durumun, kendisi benim o bölümlerin *Esquire*'da yayınlanmaması konusunda haklı çıktığımı fark edince başladığıdır, her ne kadar tabii ki bunu hiçbir zaman başına kakmadıysam da. Ayrıca, ya-

* Bu kitaptaki üç bölümün Esquire versiyonlarından başka bir şey bulunamamıştır.
** Bulunan –sekiz büyük karton kutuyu dolduracak kadar- eşyanın hepsi sayfa sayfa gözden geçirilmiş, 1984 ve 1985 yıllarında, Gerald Clarke ve editör tarafından kabaca kataloglanmıştır. Bulunan malzemeler, çeşitli öykü ve romanların el yazısı orijinalleri, daktiloya çekilmiş birinci, ikinci ve üçüncü müsveddeleri, Soğukkanlılıkla'nın, yazar tarafından düzeltimi yapılmış The New Yorker deneme baskıları, birkaç resim, bir sürü gazete kupürü, Soğukkanlılıkla'daki karakterlerle yapılan görüşmelerin yer aldığı defterler, öykülerinin ya da makalelerinin çıktığı (Esquire, Redbook, Mademoiselle, McCall's gibi) diğer dergilerin nüshaları ya da deneme baskıları, altı mektup ve Kabul Edilmiş Dualar'la ilgili birkaç sayfa ilk nottan ibaretti. Bunların hepsi 1985'te, Capote malikanesiyle birlikte, New York Halk Kütüphanesi'ne bağışlanmıştır ve günümüzde, araştırmacılar tarafından, 42. Cadde'deki Central Research Library binasının Değerli Kitaplar ve El Yazmaları Bölümünde görülebilir.

zarlık yeteneğinin azalıyor olduğunu fark etmiş ve benim çok katı hükümlerde bulunacağımdan korkmuş da olabilir. Üstelik, *Kabul Edilmiş Dualar*'da bir ilerleme kaydedememesinden ötürü hem suçluluk duygusuna hem de paniğe kapılmış olsa gerek. Son birkaç yıl boyunca bu kitap üzerindeki çalışmaları konusunda yalnızca beni ve diğer yakın arkadaşlarını değil, kamuoyunu da kandırmaya çalışıyordu sanki; kendisiyle röportaj yapanlara en azından iki kez, kitabı birkaç gün önce bitirip yayınevine teslim ettiğini ve altı ay içinde basılacağını bildirmişti. Bunun ardından, halkla ilişkiler servisimiz de, ben de telefon yağmuruna tutulduk ve bunlara verebileceğimiz tek yanıt, el yazılarını görmemiş olduğumuzdu. Truman çaresiz kalmıştı belli ki.

İlişkilerimizdeki erozyonla ilgili son etken de, Truman'ın 1977'den sonra giderek artan alkol ve uyuşturucu bağımlılığıydı. Onun kötü hali karşısında gerektiği kadar anlayışlı davranmamış olduğumu şimdi fark ediyorum; bunun yerine, benim bütün dikkatim onun yeteneğini ziyan etmesine, kendi kendini kandırmalarına, bitmek bilmez saçmalamalarına, gece yarısı saat 1'de ettiği tuhaf telefonlara takılıp kalmıştı; ve hepsinden öte de on altı yıllık o hoş, esprili ve haylaz arkadaşımı, giderek artan acısına üzülmek yerine, bencil bir şekilde yasını tuttuğum arkadaşımı yitirmeme.

Kabul Edilmiş Dualar'ın kayıp bölümleri konusunda üç teori var. Bunlardan ilkine göre, el yazmaları tamamlandı ve ya bir yerlerdeki bir banka kasasına saklandı ya terk edilmiş bir sevgili tarafından kötü niyetle yahut çıkar amacıyla gasp edildi ya da hatta -son söylenti- Truman onu, Los Angeles Greyhound Otobüs Terminali'ndeki bir dolaba koydu. Ama her geçen gün bu senaryolar inanılırlığını giderek yitiriyor sanki.

İkinci teori, 1976'da 'Kate McCloud'un yayınlanmasından sonra Truman'ın belki kısmen bu bölümlere karşı kamuoyunun -ve kişilerin- tepkisi yüzünden yıkılması ve belki de kısmen, bu kitabın, ulaşmaya niyetlendiği Proust standartlarına asla ulaşamayacağını fark etmiş olması nedeniyle, bu kitap için tek satır bile yazmamış olduğudur. Bu teorinin güçlü olmasının en az bir nedeni var: Truman'ın en yakın dostu ve otuz yıldan uzun bir süredir arkadaşı Jack Dunphy buna inanıyor.

Ama Truman Jack'le yapıtları hakkında pek konuşmazdı ve son yıllarda birlikte oldukları süre, ayrı olduklarından azdı.

Ve biraz tereddüt ederek onayladığım üçüncü teoriyse, Truman'ın yukarıda söz edilen bölümlerden en azından bazılarını (muhtemelen 'Beyne Ağır Bir Hakaret'i ve "Peder Flanagan'ın Gece Mekanı Zenci-Kraliçe Koşer Café"yi) gerçekten yazdığı ama 1980'lerin başlarında, bir noktaya gelip bunları kasten yok ettiğidir. Truman'ın bu teoriyi destekleyen en az dört arkadaşı, bu kitapta yayınlanan üç bölümün yanı sıra, bir yahut iki bölümü daha okuduklarını (ya da bunların yazar tarafından kendilerine okunduğunu) iddia ediyor. Truman beni de başka el yazmalarının var olduğuna kesinlikle inandırmıştı; yaşamının son altı yılında, uyuşturucu yahut alkol ya da her ikisi yüzünden sık sık neredeyse saçma laflar ettiği öğle yemeklerinde, eksik olan, başlığı belli dört bölüm hakkında benimle tekrar tekrar gayet ayrıntılı bir şekilde tartışır ve hatta bu işi, aradan aylar, hatta yıllar geçtikten sonra sözünü ettiğinde de hiç değişmeyen diyalog cümlelerini aktarmaya dek vardırırdı. Hep aynı şey oluyordu: Ben söz konusu bölümleri görmek istediğimde, ertesi gün onları bana göndereceğine söz verirdi. Dediği günün sonunda ben ararım ve Truman onları yeniden daktiloya çektiğini ve Pazartesi günü göndereceğini söylerdi; Pazartesi akşamı telefonu cevap vermez ve Truman bir hafta yahut daha uzun bir süre ortadan kaybolurdu.

Bu üçüncü teoriyi onaylamamamın nedeni, kendi saflığımı kabul etmeyi pek istememem değil, Truman'ın o bölümlerden söz ederken çok inandırıcı olmasıdır. Elbette, o satırların onun sadece kafasında var olması da muhtemeldir ama, bir noktada onları kağıda yazmamış olduğuna inanmak zordur. Yapıtlarıyla gurur duyar, fakat öte yandan onlara hiç alışılmadık bir nesnellikle bakardı ve ben onun bir noktada, bu kitaptaki üç bölüm dışında yazdıklarının tüm izlerini yok etmiş olmasından kuşkulanıyorum.

Gerçeği bilen tek kişi vardı ve öldü. Ruhu şad olsun.

JOSEPH M. FOX, 1987

I

BOZULMAMIŞ CANAVARLAR

Bu dünyanın bir yerinde, Florie Rotondo adında, müstesna bir düşünür var.

Geçen gün onun, okul çocuklarının yazılarına ayrılmış bir dergide basılmış fikirlerinden birine rastladım. Diyordu ki: *Eğer ben bir şey yapabilseydim gezegenimizin, Dünya'nın merkezine gider, uranyum, yakut, altın ardım. Bozulmamış Canavarları bulurdum. Sonra memleketime dönerdim. Florie Rotondo, yaşı sekiz.*

Florie, tatlım, senin ne demek istediğini biliyorum; sen bilmiyor olsan da; nasıl bilebilirdin ki, sekiz yaşında?

Çünkü ben gezegenimizin merkezine *gittim;* her halükârda, böyle bir yolculuktan doğabilecek cefaları çektim. Uranyum, yakut, altın aradım ve yoldayken, bu arayış sırasında başka şeyleri de gördüm. Ve dinle Florie, ben Bozulmamış Canavarları gördüm! Bozulmuşlarını da. Ama bozul*mamış* çeşitleri çok ender rastlanır şeyler: Siyah domalan mantarlarına karşılık, beyaz domalanlar gibi; bahçelerde büyüyen kuşkonmazlara karşılık, acı dişi kuşkonmazlar gibi. Ama yapmadığım bir şey varsa, memlekete dönmektir.

Aslında, ben bunları bir Y.M.C.A* kağıdına yazıyorum; son bir aydır, manzarasız bir ikinci kat odacığında kaldığım, Manhattan'daki bir Y.M.C.A'da. Altıncı katı tercih ederdim; yani pencereden dışarı çıkmaya karar verirsem çok önemli bir fark yaratırdı bu. Belki odayı değiştiririm. Yukarı çıkarım. Belki de hayır. Ben bir korkağım. Ama kendini aşağı atacak kadar korkak değilim.

* Young Men's Christian Association. Hıristiyan Gençlik Örgütü. (ç. n.)

Benim adım P. B. Jones ve kararsızım; size kendim hakkında bir şeyleri hemen mi söylesem, yoksa bekleyip de bu bilgileri hikayenin arasına mı katıştırsam. Hiçbir şey de söylemeyebilirim ya da çok az bir şey belki, çünkü ben bu konuda kendimi bu işin içinde biri, yani en azından, önemli biri gibi değil de, bir haberci olarak görüyorum. Ama herhalde, kendimle başlamak daha kolay olacak.

Dediğim gibi, benim adım P. B. Jones; otuz beş yahut otuz altı yaşındayım; bu belirsizliğin nedeni, ne zaman doğduğumu yahut anne ve babamın kim olduğunu kimsenin bilmemesi. Bildiğimiz tek şey, benim St. Louis'deki bir vodvil tiyatrosunun balkonuna bırakılmış bir bebek olduğum. Bu olay 20 Ocak 1936'da olmuş. Mississipi nehrine bakan bir tepeye hakim, sert kırmızı taştan bir yetimhanede Katolik rahibeler büyüttü beni.

Ben rahibelerin gözdesiydim, çünkü zeki bir çocuktum ve güzeldim; benim ne kadar içinden pazarlıklı yahut iki yüzlü olduğumu bilmiyorlardı ya da nasıl nefret ettiğimi, onların pasaklılığından ve kokularından: Tütsü ve bulaşık kokusu, mum ve katran, beyaz ter. Rahibelerden biri, Rahibe Martha, oldukça severim, bana İngilizce öğretti ve bende yazarlık yeteneğinin var olduğuna öyle bir inanıyordu ki, ben de buna inanır oldum. Bununla beraber, yetimhaneden ayrıldığımda, kaçtığımda, ona ne bir not bıraktım ne de daha sonra bir temas kurdum; benim duygusuz, oportünist yapımın tipik bir örneği.

Otostop yaparken ve kafamda, gideceğim hiçbir yer yokken, beyaz, üstü açık bir Cadillac kullanan bir adam beni arabasına aldı. Boksör burunlu ve kırmızı, çilli, İrlandalılara benzer suratlı, iriyarı bir adamdı. Hiç homo diyebileceğiniz biri değildi. Fakat öyleydi. Nereye gittiğimi sordu bana ve ben omuzlarımı kaldırdım sadece; kaç yaşında olduğumu sordu, on sekiz dedim; üç yaş daha küçüktüm aslında. Adam gülümsedi ve "İyi," dedi, "bir çocuğun ahlakını bozmak istemem."

Sanki benim bir ahlakım *varmış* gibi.

Sonra, ciddi bir şekilde, "Sen yakışıklı bir çocuksun" dedi.

Doğru; biraz kısaca bir boy, bir yetmiş (şimdi bir yetmiş iki) ama sağlam ve düzgün bir vücut, kahverengimsi-sarımsı dalgalı saçlar, yeşil benekli kahverengi gözler ve dramatik bir şekilde köşeli bir yüz; aynaya bakıp kendimi incelemek daima moral vericiydi. Ve Ned içeri daldığında birinin bekaretini bozduğunu sandı. Ho ho! Ben bu işe çok erken yaşta, yedi ya da sekiz yaşında falan başlamış, benden büyük bir sürü çocukla, birçok rahiple ve de yakışıklı bir Zenci bahçıvanla olmak üzere, her türlüsünü görmüştüm. Aslında ben bir paket çikolataya veren türden bir fahişeydim; üç kuruşluk çikolata için yapmayacağım şey pek yoktu.

Ned'le aylarca yaşamama rağmen onun soyadını hatırlamıyorum. Ames miydi? Miami Beach'teki büyük bir otelde –dondurma rengi, Fransızca isimli o Yahudi mekanlarından birinde– baş masördü. Ned bana işi öğretti ve ondan ayrıldıktan sonra hayatımı Miami Beach'teki bir dizi otelde masörlük yaparak kazandım. Ayrıca, kadın-erkek bir sürü özel müşterim oldu ve onlara masaj yapıp beden ve yüz egzersizleri çalıştım; gerçi yüz egzersizleri hikayeden bir şeydir; içlerinde tek işe yarayanı sik emmedir. Şaka değil, alt çene bölgesini pekiştirmek için onun gibisi yoktur.

Benim yardımım sayesinde Agnes Beerbaum yüzünün konturlarını harika bir şekilde düzeltti. Bayan Beerbaum, emekli olduktan sonra Fort Lauderdale'e çekilmiş ve orada birden ölümcül bir koroner rahatsızlığı geçirmiş, Detroitli bir dişçinin dul eşiydi. Zengin değildi ama parası ve sırtında bir rahatsızlığı vardı. Onun hayatına ilk kez, belkemiğindeki spazmları yatıştırmak için girdim ve çıktığımda, normal ücretimin dışında aldığım bahşişler sayesinde, on bin dolardan fazla para toplamıştım.

Evet, memlekete dönmem gereken an *o zamandı.*

Ama beni New York'a götürecek bir Greyhound otobüsünden bilet aldım. Bir bavulum vardı ve içinde pek bir şey yoktu; iç çamaşırı, gömlekler, banyo takımı ve, birtakım şiirlerle birkaç

öykü karaladığım bir sürü defter vardı sadece. On sekiz yaşındaydım, aylardan Ekimdi ve bindiğim otobüs New Jersey'in pis kokulu bataklıklarından geçerek yaklaşırken Manhattan'ın Ekim ayındaki o parıltısını hep hatırlarım. Bir zamanlar hayran olunmuş ve şimdi unutulmuş idol, Thomas Wolfe olsa şöyle yazardı: Ah, ne vaatler var o pencerelerde! Devrilen bir sonbahar güneşinin titrek ışığında soğuk ve ateşli.

O günden beri bir sürü kente aşık oldum ama, New York'taki ilk yılın zevkini geride bırakmak için ancak, bir saat sürecek bir orgazm gerekir. Ne yazık ki, evlenmeye karar verdim.

Kadın olarak istediğim şey kentin kendisiydi, oradaki mutluluğumdu, kaçınılmaz bir ün ve talih sezgimdi belki de. Ama ne yazık ki, evlendiğim bir kızdı. Uzun sarı saçlı, leylak rengi, yumurta gibi gözlü, solgun, balık karnı gibi bembeyaz bir amazon. Kız, Columbia Üniversitesi'nden öğrenci arkadaşımdı; ben orada bir yaratıcı yazarlık sınıfına kaydolmuştum ve dersleri de, eski *Story* dergisinin kurucu ve editörlerinden Martha Foley veriyordu. Hulga'nın (evet, Flannery O'Connor'ın, kadın kahramanlarından birine Hulga adını verdiğini biliyorum, fakat araklama falan yaptığım yok; bu sadece bir raslantıydı) en beğendiğim tarafı, yazdıklarımı yüksek sesle okurken beni dinlemekten hiç sıkılmamasıydı. Benim öykülerim çoğunlukla karakterimin tersiydi, yani duygulu ve hüzünlüydüler; ama Hulga'nın kanısınca hikayelerim güzeldi ve okumam bittiğinde kızın iri leylak rengi gözleri daima hoşnut bir şekilde dolar, damlalar aşağı süzülürdü.

Evlendikten hemen sonra, kızın gözlerindeki böylesine harika bir aptalca huzurun çok iyi bir nedenini fark ettim. Kız bir aptaldı. Yahut ona yakın bir şeydi işte. Kesinlikle, tahtaları tamam değildi. Zavallı, espriden yoksun, dangalak Hulga, yine de ne kadar titiz ve temizlik hastasıydı; bir ev kadıncağızı. Onun hakkında gerçekte neler düşündüğüm konusunda en ufak bir şey bilmiyordu, ta ki Noel'e, annesiyle babası bizi ziyarete gelene kadar; Minnesotalı bir çift İsveçli yarma, kızlarının

iki katı büyüklükte bir mamut çifti. Morningside Heights yakınlarında, bir buçuk odalı bir dairede oturuyorduk. Hulga, Rockfeller Merkezi'ne yaraşır türden bir çam almıştı; yerden tavana, bir duvardan öteki duvara dek uzanıyordu; havadaki oksijeni çekiyordu meret. Ve kızın bu meret için yaptığı yaygara, bu Woolworth's* pisliğine harcadığı servet! Ben Noel'den nefret ederim, çünkü, sulugözümsü lafımı bağışlarsanız, benim Missouri'deki yetimhanede Noel daima, yılın en hüzün verici günleri demekti. Ve Noel arifesinde, Hulga'nın ana babasının Noel cümbüşü için geleceği zamandan birkaç dakika önce birden kontrolümü yitirdim; ağacı parçaladım ve parça parça pencereden aşağıya fırlattım atan sigortalardan ve patlayan ampullerden oluşan kıvılcımların içinde; tüm bu sürede Hulga, katliamı yarıda kalmış bir domuz gibi çığlıklar atıyordu. Onun hakkında neler düşündüğümü de söyledim; ve birden o gözlerdeki gerzekçe saflık yok oluverdi.

Hemen ardından anneyle baba çıkıp geldi, Minnesota devleri; cinayet işleyen bir hokey takımınınki gibiydi, gösterdikleri tepki. Hulga'nınkiler beni aralarında evire çevire dövdüler ve ben devrilinceye kadar beş kaburgamı, bir incik kemiğimi kırmış, iki gözümü de morartmışlardı. Sonra, anlaşılan, devler çocuklarını kapıp evlerine yollandı. Hulga'dan tek bir sözcük bile duymadım, aradan geçen bunca yıldan sonra bile; ama, bildiğim kadarıyla, yasal olarak hâlâ bağlıyız onunla.

'Katil meyve' terimini duydunuz mu? Kanını soğutacak Freonu** olan bir ibne türüdür bu. Diaghilev, örneğin. J. Edgar Hoover. Hadrian. Bu tür esaslı kişiliklerle karşılaştırma yapmak istemiyorum ama, söz ettiğim kişi Turner Boatwright'tır; Boaty, maiyetindekilerin ona verdiği isimle.

Bay Boatwright, 'nitelikli' yazarların yazılarını basan bir kadın moda dergisinin edebiyat editörüydü. Benim karşıma çıktı

* Büyük bir alışveriş mağazası. (ç. n.)

** Buzdolaplarında soğutmayı sağlayan gaz. (ç. n.)

ya da daha doğrusu ben onun karşısına çıktım, kendisi bir gün bizim yazarlık sınıfımızda konuşma yaptığında. Ön sırada oturuyordum ve, apış arasını gözleyen soğuk bakışlarının benim üzerime çöküşünden, onun o hoş, dalgalı beyaz saçlı kafasından nelerin geçtiğini anlamıştım. Tamam, ama ben onun kesinlikle pazarlık yapmayacağına karar verdim. Dersten sonra öğrenciler onunla tanışmak için etrafına toplandı. Ben hariç; tanıştırılmayı beklemeden çekip gittim. Aradan bir ay geçti ve ben bu sürede, en iyileri olduğunu düşündüğüm iki hikayemi cilaladım; bunlardan biri, Miami Beach'teki erkek fahişelerle ilgili 'Güneş Yanığı', diğeri de, çocuğu yaşında bir masörün aşkıyla kendini alçaltan o, dişçinin dul karısını rezil eden 'Masaj'dı.

Elimde hikayelerin el yazmaları, randevu falan almaksızın Bay Boatwright'a gittim; doğrudan, derginin bürosuna çıktım ve resepsiyoncuya, Bayan Foley'in öğrencilerinden birinin onu görmek için geldiğini söylemesini istedim. Gelenin kim olduğunu bileceğinden emindim. Sonunda, yanımda bir refakatçıyla bürosuna girdiğimde beni hatırlamamış gibi davrandı. Ama beni kandıramamıştı.

Bürosu, yaptığı işe pek aykırı değildi; Viktorya döneminden kalma bir oturma odası gibiydi sanki. Bay Boatwright, yazı masası olarak kullanılan, üzerine kenarları püsküllü şallar serilmiş bir masanın arkasında, sallanır bir bambu koltukta oturuyordu; masanın öteki tarafında yine bir sallanır koltuk vardı. Editör, kobralara has bir ataklığı gizlemeyi amaçlayan, uykulu bir hareketle bana o koltuğu işaret etti (sonradan fark ettim ki, kendi koltuğunda, üzerinde nakışla işlenmiş ANNE yazısı bulunan küçük bir minder vardı). Bunaltıcı bir ilkbahar günü olmasına karşın, ağır kadifeden ve, sanırım pire rengi denen bir renkte perdeler çekiliydi ve tek ışık, birinin üzerinde koyu kırmızı, diğerinde yeşil abajur bulunan bir çift masa lambasından geliyordu. İlginç bir yerdi, Bay Boatwright'ın ini; yönetimin ona geniş bir hareket alanı sağladığı belliydi.

"Evet, Bay Jones?"

Niçin geldiğimi anlattım, Columbia'daki konferanstan, kendisinin genç yazarlara yardım etme arzusunun samimiyetinden çok etkilendiğimi söyledim ve dikkatine sunmak dileğiyle iki öykümü getirdiğimi bildirdim.

Şirin bir alaycılıkla korkutucu hale gelmiş bir sesle "Peki niçin onları bizzat sunmayı seçtiniz?" dedi. "Normal yöntem, postayla göndermektir."

Gülümsedim ve benim gülümsemem, yaltaklanırcasına bir uygunsuz teklif gibidir; gerçekten de, genellikle hep öyle anlaşılır. "Sizin onları hiç okumayacağınızdan korktum. Bir ajansı falan olmayan, adı duyulmamış bir yazar, öyle değil mi? Böyle hikayelerden çoğunun sizin elinize bile ulaşmadığını düşündüm."

"Eğer değerliyse ulaşır. Yardımcım Bayan Shaw olağanüstü yetenekli ve duyarlı bir okurdur. Siz kaç yaşındasınız?"

"Ağustosta yirmi yaşında olacağım."

"Ve kendinizi bir dahî sanıyorsunuz, öyle mi?"

"Bilmiyorum." Ki bu doğru değildi; dahî olduğumdan emindim. "Bunun için buraya geldim. Sizin görüşünüzü öğrenmek istiyorum."

"Şunu söyleyeceğim: Hırslısınız. Yoksa sıradan bir girişkenlik mi bu? Siz nesiniz, Yahudi mi?"

Verdiğim yanıt benim için pek saygınca değildi; her ne kadar, nispeten pek kendine acıyan biri değilsem de (eh, bilmiyorum), sempati konusunda bir avantaj sağlamak için geçmişimi kullanmaya hiç tenezzül etmezlik etmedim. "Olabilir. Ben bir yetimhanede büyüdüm. Annemi babamı hiç bilmiyorum."

Fakat adam, acıtırcasına doğru teşhisiyle bana bir tekme atmıştı sanki. Benim içimi okumuştu; ben onunkini okuyabildiğimden artık pek emin değildim. O zamana dek, mekanik kötü alışkanlıklara karşı bağışıklığım vardı; sigarayı nadiren içer, hiç içki içmezdim. Ama bu kez, izin almadan, yanımdaki, kaplumbağa kabuğundan yapılmış bir kutudan bir sigara aldım; sigarayı yakarken kibrit kutusundaki bütün kibritler birden alev al-

dı. Avucumda küçük bir maytap ateşi parladı. Yerimden sıçradım ve elimi ovuşturup inlemeye başladım.

Konuk olduğum kişi soğuk bir şekilde, yere düşmüş ve hâlâ yanan kibritleri gösterdi sadece. "Dikkat et," dedi. "Üstüne bas. Halıya zarar vereceksin." Sonra, "Gel buraya," dedi. "Elini bana ver."

Dudakları aralandı. Yavaşça, en çok yanmış olan işaret parmağımı ağzına soktu. Parmağımı ağzının derinlerine daldırdı, tam geriye çekecekken daha da derine daldırdı, sanki bir yılan ısırığındaki tehlikeli sıvıyı emen bir avcıymış gibi. Durdu ve "Evet, şimdi biraz daha iyi mi?" diye sordu.

Bir ileri bir geri hareketler aşağıdan yukarıya bir hal almıştı; bir güç aktarımı gerçekleşmişti ya da ben öyle sanacak kadar aptaldım.

"Çok daha iyi, teşekkür ederim."

"Pekala," dedi kalkıp büronun kapısını kilitlerken. "Şimdi tedaviye devam etmemiz lazım."

Hayır, o kadar kolay değildi. Boaty zor bir herifti; zevki için gerekirse para verirdi ama bunun için benim öykülerimden birini asla yayınlamazdı. Ona verdiğim iki el yazması için "Bunlar iyi değil," dedi. "Normalde, yetenekleri senin gibi sınırlı birisini asla cesaretlendirmem. Yapılabilecek en büyük kötülük budur; aslında yeteneği olmayan birini yeteneğinin olduğuna inandırmak. Ama sende bir sözcük duygusu var. Bir karakterizasyon hissi. Belki bundan bir şeyler çıkarılabilir. Eğer bu riske girmek istiyorsan hayatını mahvetme şansını dene. Sana yardım ederim. Ama tavsiye etmem."

Keşke onu dinleseydim. Keşke tam o zaman ve orada memlekete dönseydim. Ama çok geçti, çünkü Dünya'nın içine doğru yolculuğuma başlamıştım artık.

Kağıdım bitiyor. Sanırım bir duş alacağım. Ve sonrasında altıncı kata taşınabilirim.

Altıncı kata taşındım.

Ama pencerem doğrudan, yandaki binanın duvarına dayalı; pencereden atlasam kafamı çarparım sadece. Bir Eylül sıcağı dalgası var ve benim odam öylesine küçük, öylesine sıcak ki, kapımı gece gündüz açık bırakmam gerek ve bu da talihsizlik, çünkü çoğu YMCA'da olduğu gibi, koridorlardan hep, şehvetli Hıristiyanların terliklerinden çıkan ayak sesleri geliyor; eğer kapıyı açık bırakırsanız çoğu zaman bir davet olarak anlaşılır bu. Benden yok, hayır efendim.

Ertesi gün bu hikayeye başladığımda, devam etsem mi, etmesem mi hiç bilmiyordum. Fakat az önce bir marketten döndüm, bir kutu Blackwing kurşun kalemi, bir kalemtıraş ve altı tane kalın yazı defteri aldım. Zaten, yapacak başka bir işim yok. İş aramak dışında. Yalnız, nasıl bir iş arayacağımı bilmiyorum; masaja geri dönmeyeceksem eğer. Artık pek uygun değilim. Ve doğrusunu söylemem gerekirse, isimlerin çoğunu değiştirirsem bunu belki bir roman olarak yayınlayabileceğimi düşünüyorum boyuna. Boşver, kaybedeceğim hiçbir şey yok; tabii, birkaç kişi beni öldürmeye kalkabilir ama ben bunu bana bir iyilik gibi görürüm.

Ben yirmiden çok öykü teslim ettikten sonra Boaty bir tanesini satınaldı. Öyküyü adamakıllı değiştirdi ve yarı yarıya kendi yazdı, fakat en azından bir şeyim basılmıştı. "Morton'un Bir Sürü Fikri", yazan, P. B. Jones. Bu, Morton adında Zenci bir bahçıvana (yani bana aşık olan bahçıvan) aşık olan bir rahibeyle ilgiliydi. Dikkat çekti ve o yılın *En İyi Amerikan Öyküleri* yıllığında yeniden basıldı; daha da önemlisi, Boaty'nin seçkin bir arkadaşı olan Bayan Alice Lee Langman'ın dikkatini çekmişti.

Boaty'nin, eski kumtaşından, geniş bir evi vardı; en doğuda, Seksenincilerin yukarısında. Evin içi, bürosunun abartılı bir kopyası, Viktoryen usulü, koyu kırmızı bir at kılı ve yün karışımıydı: Boncuklu perdeler ve cam fanusların altından dik dik bakan doldurulmuş baykuşlar. Şimdi demode olmuş böyle bir bayağılık örneği o günlerde hoşa gidecek, alışılmadık bir şeydi

ve Boaty'nin salonu Manhattan'ın en yoğun sosyete merkezlerinden biriydi.

Jean Cocteau'yla orada tanıştım; ceketinin iliğinde bir müge filizi taşıyan, ayaklı lazer ışığı gibi bir adamdı; dövme yaptırıp yaptırmadığımı sordu ve ben hayır deyince, olağanüstü zeki bakışları donuklaştı ve başka yere kaydı. Dietrich de, Garbo da ara sıra Boaty'nin oraya gelirdi ve Garbo'ya daima, Boaty'nin dergisi için benim resmimi çektiğinde tanıştığım Cecil Beaton eşlik ederdi (ikisi arasında, kulak misafiri olduğum bir konuşma: Beaton, "Yaşlanmanın en üzücü gerçeklerinden biri, edep yerlerimin ufaldığını fark ediyorum." Kederli bir suskunluktan sonra Garbo, "Ah, keşke ben de aynı şeyi söyleyebilseydim.")

Doğrusu, Boaty'nin evinde ünlülerin en müstesnalarıyla karşılaşılırdı: Martha Graham ve Gypsy Rose Lee gibi farklı farklı dansçılar, parıltılı tiplerin arasına serpiştirilmiş ressamlar (Tchelitchev, Cadmus, Rivers, Warhol, Rauschenberg), besteciler (Bernstein, Copland, Britten, Barber, Blitzstein, Diamond, Menotti) ve en bolu da, yazarlar (Auden, Isherwood, Wescott, Mailer, Williams, Styron, Porter ve birçok kez, eğer New York'taysa, Lolita gönüllü Faulkner; şüpheli kibarlığının çifte ağırlığı altında genellikle ciddi, azametli ve Jack Daniel's viskisiyle akşamdan kalma bir halde). Ayrıca, Boaty'nin Amerikan edebiyatının first lady'si diye nitelediği Alice Lee Langman.

Tüm bu kişiler, onların arasında yaşayanlar beni şimdi pek hatırlamıyordur herhalde. Belki de. Elbette, Boaty beni hatırlardı, her ne kadar pek iyi bir şekilde olmasa da (Ne diyeceğini gayet iyi biliyorum: "P. B. Jones mu? O serseri. Hiç kuşkum yok, Marakeş pazarlarında yaşlı Arap kulamparalara götünü satıyordur"); ama Boaty gitti; maundan evinde, eroinden çıldırmış Portorikolu bir dolandırıcı tarafından dövülerek öldürüldü ve herif onu, iki gözü de yerinden çıkmış, yanaklarına sarkmış bir halde bıraktı.

Ve Alice Langman geçen yıl öldü.

The New York Times onun ölüm sonrası biyografisini ilk sayfada bastı, 1927 yılında, Arnold Genthe tarafından Berlin'de çekilmiş ünlü fotoğrafıyla. Yaratıcı kadınlar genellikle pek hoş görünüşlü değildir. Mary McCarthy'ye bakın! Ne kadar da sık sık, Müthiş Güzel diye reklam ediliyor. Fakat Alice Lee Langman yüzyılımızın kuğularından biriydi: Cléo de Mérode'nin, Marquesa de Casa Maury'nin, Garbo'nun, Barbara Cushing Paley'in, üç Wyndham kızkardeşlerin, Diana Duff Cooper'ın, Lena Horne'nin, Richard Finnochio'nun (kendine Harlow adını vermiş o travestinin), Gloria Guinness'in, Maya Plisetskaya'nın, Marilyn Monroe'nun ve son olarak da, emsalsiz Kate McCloud'un bir eşiydi. Bir sürü seçkin entelektüel lezbiyen vardı: Colette, Gertrude Stein, Willa Cather, Ivy Compton-Burnett, Carson McCullers, Jane Bowles; ve tamamen apayrı bir kategoride, ünlerini hak eden sevilen güzeller, Eleanor Clark ve Katherine Anne Porter.

Fakat Alice Lee Langman mükemmel bir varlıktı; o androjenimsi niteliğiyle, çekiciliği tüm sınırları aşan bazı kişilerin ortak özelliğiymiş gibi gelen o, cinsel yönden kararsız aurayla -yalnızca kadınlarla sınırlı olmayan, örneğin Nureyev'de, Nehru'da bulunan, genç Marlon Brando'da ve Elvis Presley'de, Montgomery Clift'te ve James Dean'de de varolan mistik bir havayla- dikkat çeken, parlak bir hanımefendiydi.

Kendisiyle tanıştığımda ellili yaşların epey sonundaydı ama, tuhaf bir şekilde, çok önceden çekilmiş Genthe fotoğrafından beri hiç değişmemiş gibi görünüyordu Bayan Langman; ve kendisine hiçbir zaman başka bir şekilde hitap etmedim. *Yabani Kuşkonmaz*'ın ve *Beş Siyah Gitar*'ın yazarının Anadolu suları renginde gözleri vardı ve arkaya doğru taranmış parlak gümüşsü beyaz saçları havalı bir şapka gibi dururdu dimdik başının üzerinde. Burnu Pavlova'nınkini hatırlatıyordu; çıkıntılı ve hafifçe çarpıktı. Rengi soluktu, sağlıklı bir solgunluktu bu, elma beyazlığındaydı ve konuştuğunu anlamak zordu, çünkü sesi, çoğu Güney kökenli kadının aksine, yüksek sesli ya da hızlı değil

(Güney'in sadece erkekleri kelimeleri uzatarak, ağır ağır konuşur) kısıktı, yas tutan bir güvercininki gibi kontralto bir viyolonsel gibiydi.

Boaty'deki ilk gece "Beni eve kadar geçirir misiniz?" dedi. "Gök gürültüsü duydum ve çok korkarım."

O ne gök gürültüsünden ne de başka bir şeyden korkardı; karşılıksız aşk ve ticari başarı dışında. Bayan Langman'ın haklı çıkan büyük ünü, hiçbiri çok satılmamış ve akademik çevrelerle uzman okurlar alanının dışında pek okunmamış bir romanla üç öykü seçkisine dayanıyordu. Saygınlığı, tıpkı elmaslar gibi, kontrollü ve sınırlı bir arza bağlıydı; ve başka bir deyişle, o kadın muhteşem bir başarıydı; edebi misyon yazarlığı sahtekarlığının, ödül şamatalarının, yüksek ücret karşıtlığının, zor durumdaki sanatçılara yardım için bağış pisliğinin kraliçesiydi. Herkes, Ford Vakfı, Guggenheim Vakfı, Ulusal Sanat ve Edebiyat Enstitüsü, Ulusal Sanat Kurulu, Millet Meclisi Kütüphanesi, vesaire, hepsi onu vergiden muaf zerzevatla tıka basa doyurmaya canı gönülden istekliydi ve Bayan Langman, boyu birkaç santim uzarsa ekmeğinden olacak sirk cüceleri gibi, sıradan halk onu okumaya ve beğenmeye başlarsa prestijinin söneceğinin daima farkındaydı. Bu arada, yardım kırıntılarından –Park Avenue'de, küçük ama şık bir apartman dairesini almaya yetecek kadar- tırmıklıyordu bir krupiye gibi.

Tennessee'de, Metodist bir rahibin kızına uygun, sakin bir çocukluğun ardından, Paris ve Havana'nın yanı sıra Berlin ve Şanghay'da geçen bohemlik görevini de kapsayan bir hırgür yaşamış ve bir tanesi, Berkeley'de ders verirken tanıştığı, surf yapan yirmi yaşında bir güzel olmak üzere dört kocası olmuş Bayan Langman şimdi, en azından materyal bakımından, belki yanlış yere koyduğu, fakat asla yitirmediği, ecdada has değerlere geri dönmüştü.

Geriye dönüp de bakınca, o günlerden beri kazandığım bilgilere dayanarak, Bayan Langman'ın dairesindeki farkı şimdi takdir edebiliyorum. O zamanlar o daireyi soğuk ve tamamlan-

mamış gibi görüyordum. 'Yumuşak' mobilyalar, resimsiz duvarlar gibi beyaz, buruşuk bir ketenle kaplıydı; yerler çok cilalı ve halısızdı. İçerinin kar beyazlığını sadece, canlı, yeşil yapraklarla dolu saksılar kesintiye uğratıyordu; onlar ve aralarında, iki kişinin karşı karşıya oturacağı, ziyadesiyle kasvetli bir masayla, gül ağacından, güzel bir kitaplık setinin bulunduğu, imzalı birtakım parçalar. "Ben," demişti bana Bayan Langman, "on iki tane iyi çatal yerine iki tane gerçekten iyi çatalım olmasını yeğlerim. Bu odalarda bu yüzden böyle az eşya var. Ben ancak en iyi şeylerle yaşayabilirim, fakat onlarla yaşamaya yetecek param yok. Ama yine de, tıkış tıkışlık benim doğama yabancıdır. Denizin çok sakin olduğu bir kış gününde bomboş bir kumsal verin bana. Boaty'ninki gibi bir evde çıldırırım ben."

Bayan Langman genellikle, röportajlarda esprili bir konuşmacı olarak tanımlanırdı; bir kadın, mizah duygusu olmadığı halde nasıl esprili olabilir? Ve hiç mizah duygusu yoktu ki, bir insan ve sanatçı olarak onun en önemli kusuru buydu. Ama gerçekten, iyi bir konuşmacıydı; yatak odasında, arabayı arka koltuktan yöneten amansız bir sürücü gibiydi: "Hayır Billy. Gömleğin üzerinde kalsın ve çoraplarını çıkarma hayatımda gördüğüm ilk erkeğin üzerinde gömleği ve ayağında çorabı vardı. Bay Billy Langman. Peder Billy. Ve bunda bir şey var ayağı çoraplı ve çomağı dikili ve burada hazır duran bir adam Billy şu yastığı al da benimkinin altına koy işte bu bak bu doğru bu güzel ah Billy bu *güzel* Nataşa kadar güzel bir zamanlar bir Rus seviciyle bir şeyler yaptığım Nataşa Varşova'da Rus Büyükelçiliği'nde çalışırdı ve hep açtı aşağıda zarını koruyup da yemek isterdi ah Billy alamam, *alamam* onu yukarıya kaymadan tatlım ve benimkini em işte bu işte bu senin çomağını tutayım ama Billy niçin daha çok değilsin sen! evet! daha!"

Niçin? Çünkü ben, sekse daldığında ciddi bir sessizliğe, kusursuz bir konsantrasyon suskunluğuna gerek duyan kişilerden biriyim. Belki benim, buluğ çağında, bir kutu çikolataya veren bir fahişe olarak yetişmemden ve belki de benim, kendimi

sürekli olarak, parıltısız partnerlere uyum sağlamaya vermiş olmamdan; nedeni her neyse, benim bir kenara dek yükselip sonra düşmem için tüm mekanizmanın en derin fantezilerle, sevişme gevezeliklerini hoş karşılamayan, sarhoş edici bir ruhsal filmle desteklenmesi gerekir.

Gerçek şu ki, benim, birlikte olduğum kişiyle birlikte olduğum enderdir, tabiri caizse; ve eminim ki birçoğumuz, hatta çoğumuz üstümüzdeki yahut altımızdaki bedenle ilintisiz bir şekilde paylaşırız bu, içsel bir senaryoya bağımlılık halini, düşlenen ve hatırlanan erotik fragmanları, gölgeleri, aklımızın seks nöbeti sırasında kabul ettiği, ama hayvan eşelenmesini bitirir bitirmez dışladığı o imajları; çünkü ne kadar hoşgörülü olsak da, içimizdeki dar kafalı gözlemci bu değerli dramatik sahnelere hoşgörüyle bakmaz. "Böyle daha iyi daha iyi Billy şimdi çomağı alayım işte ah ah ah bu işte *bu* yalnız daha yavaş daha yavaş daha yavaş şimdi hızla hızla vur hızla ay ay *los cojones* seslerini duyayım şimdi daha yavaş daha yavaş çekçeeeeekçek dışarı şimdi vur hızla hızla ay ay babacığım İsa merhamet İsa İsa kahrolasıherşeyekadirbaba gel benimle Billy gel! gel!" Nasıl gelebilirim, bu bayan benim, onun gürleyen sinir bozan disiplinsiz kişiliğinden daha tahrik edici alanlara konsantre olmama izin vermezse? "Duyalım, seslerini duyalım"; işte böyleydi kültür basınının grande mademoiselle'i, çoklu zaferlerinin altmış saniyelik bir dizisinden sarsıla sarsıla geçerken. Sonrasında banyoya gittiğimde soğuk ve kuru küvetin içine yatıp uzandım ve mastürbasyon yapabilmem için gereken şeyleri düşündüm (tıpkı, dışarıya dönük çalkantılarının altında, özel sessizliğinin içinde kendi düşüncelerine dalmış Bayan Langman gibi; düşündüğü şey... genç kızlığı mıydı? Peder Billy'nin olağanüstü etkileyici görüntüleri miydi, gömleği ve çorapları dışında çıplak halde? Yoksa soğuk bir akşamüstü lolipop gibi yalayan, ballı bir kadın dili mi? Yoksa sıcak bir Sicilya sonsuzluğu kadar önce Palermo'dan bulunmuş ve hayvanlar gibi sikişilmiş makarna göbekli balina şaplaklı bir İtalyan mı?).

Bir arkadaşım var, homo değil ama kadınlardan hiç hoşlanmaz; ve dedi ki: "Yararlandığım tek kadın Bayan Fist'le beş kızıdır." Bayan Fist hakkında söylenecek çok şey var; kadın hijyeniktir, asla hadise çıkarmaz, fiyatı yoktur, son derece sadıktır ve gerektiğinde daima hazırdır.

"Teşekkür ederim," dedi Bayan Langman ben geriye dönünce. "Hayret, senin yaşında birinin bunca şeyi bilmesi. Kendine böylesine güven duyması. Ben bir çömezi kabul ettiğimi sanmıştım ama, bu çocuğun öğreneceği bir şey yok galiba."

Son cümlesi biçem yönünden karakteristik; dolaysız, hissedilmiş, ama yine de biraz *açıkça söylenmiş*, edebi bir şekilde. Her şeye karşın, hevesli bir genç yazarın Alice Lee Langman'ın himayesine girmesinin ne kadar değerli ve koltuk kabartıcı bir şey olduğunu görmekten de öteydim ve çok kısa bir süre sonra Park Avenue'deki dairede yaşamaya başladım. Bunu haber alan ve Bayan Langman'la zıtlaşmaya cesaret edemeyen ama yine de hırlamak isteyen Boaty ona telefon etti ve "Alice," dedi, "bunları sadece, o yaratık seninle benim evimde tanıştığı için söylüyorum. Bundan ötürü sorumluluk duyuyorum. Dikkat et! O herif her şeyle yatar; katırlarla, erkeklerle, köpeklerle, yangın hortumuyla. Daha dün, Jean'dan [Cocteau] öfkeli bir mektup aldım. Paris'ten. Bizim amigoyla Plaza Otel'de bir gece geçirmiş. Ve bunu kanıtlayan bir belsoğukluğu geçiriyor şimdi! Onunla birlikte daha hangi yaratıklar bulaşıyor Allah bilir. En iyisi, doktoruna görün. Ve bir şey daha: Bu oğlan hırsızdır. Sahte çeklerle beş yüz dolardan fazla para çalmış benim adıma. Onu yarın hapse attırabilirim." Bunlardan bazıları doğru olabilirdi fakat hiçbiri doğru değildi; ama katil meyveyle neyi kast ettiğimi görüyorsunuz, değil mi?

Bunun önemi yoktu; Boaty benim, kambur Sovyet Siyamlı ikizlerini son rublelerine kadar dolandıran bir dolandırıcı olduğumu da kanıtlasa Bayan Langman'ı telaşa düşürmezdi bu. Kadın beni seviyordu, öyle söyledi ve ben de ona inandım; bir gece, biraz fazla kırmızı ve beyaz şaraptan ötürü sesi dalgalanıp

alçalarak bana, benim de onu sevip sevmediğimi sordu -ah, öylesine ağlayıp zırlarcasına ve aptalca dokunaklı bir şekilde sordu ki, içinizden vurup onun dişlerini dökmek, ama belki öpmek de geçiyordu- ben bir yalancıdan başka bir şey olmadığımdan, elbette seviyorum dedim ona. Ne mutlu ki, aşık olmanın bütün belasını hayatta sadece bir kez yaşadım; zamanı gelince bunu öğreneceksiniz, söz. Ama Langman trajedisine dönelim. Emin değilim ama, birisini, ilk düşünceniz ondan sağlayacağınız yararsa, sevmeniz olanaklı mıdır? Çıkar sağlama dürtüsü ve bundan kaynaklanan suçluluk duygusu başka duyguların gelişmesini durdurmaz mı? En nezih çifti oluşturan insanların bile ilk olarak, birbirini karşılıklı kullanma –seks, barınak, egonun tatmini- düşüncesinin çekimine kapıldığı savunulabilir ama bu yine de pek önemli değil, insanca: Bununla, başka bir insanı gerçekten *kullanmanın* arasındaki fark, yenilebilir mantarlarla, öldürücü mantarlar arasındaki fark gibi: Bozulmamış Canavarlar bunlar.

Bayan Langman'dan istediklerim şunlardı: Onun ajansı, yayıncısı ve onun adının o küflenmiş, fakat akademik çevrelerde etkili dergilerden birinde çıkacak, benim yapıtlarım hakkında tapınırcasına bir eleştiriye iliştirilmesi. Bu amaçlar zamanında sağlandı ve baş döndürücü bir şekilde, dahası da geldi. Bayan Langman'ın saygın girişimleri sonucunda P. B. Jones hemen bir Guggenheim Bursunu (3.000 dolar), Ulusal Sanat ve Edebiyat Enstitüsü'nün bir bağışını (1.000 dolar) ve bir yayıncının bir öykü kitabı için avansını (2.000 dolar) aldı. Üstelik bu öyküleri, dokuzunu Bayan Langman hazırladı, şampiyonvari bir sonla süsledi ve sonra bunlar, yani *Kabul Edilmiş Dualar ve Diğer Öyküler* hakkında, önce *Partisan Review*'da ve sonra yine *The New York Times Book Review*'da olmak üzere eleştiri yazıları yazdı. Başlığı o seçmişti; gerçi, "Kabul Edilmiş Dualar" adında bir öykü yoksa da, diyordu, "Bu başlık gayet iyi uyuyor. Avila'lı St. Teresa, 'Kabul edilmiş dualar yüzünden, kabul edilmemişlerden daha çok gözyaşı dökülmüştür' demiş. Belki de sözü tam

böyle değildir ama buna bakabiliriz. Burada söylenmek istenen, yapıtınızda geçen temanın, yerine oturtabildiğim kadarıyla, umutsuzca bir amaca ulaşan, ama bunun onlara geri tepmesinden –umutsuzluklarının vurgulanmasından, artmasından- başka bir şey bulamayan insanlarla ilgili olduğudur."

Sanki kehanetmiş gibi, *Kabul Edilmiş Dualar* benim hiçbir duamı kabul etmedi. Kitap ortaya çıktığında edebiyat sisteminin birçok önemli figürü, Bayan Langman'ın kendi Bebek Jigolosu'na (Boaty'nin terimi; ayrıca herkese, "Zavallı Alice," demiş. "*Chéri*'siyle *La Fin de Chéri*'si birbirine karıştı!") aşırı kefil olduğunu düşünüyordu ve hatta, onun kadar titiz ve vicdanlı bir sanatçı için korkunç bir güvenilirlik kusuru sergilediği kanısındaydı.

Öykülerimin Turgenyev ve Flaubert'inkilerle eşdeğer olduğunu savunamam ama, kesinlikle, tümüyle yok sayılamayacak kadar değerliydiler. Kimse öykülerime saldırmadı; birisi böyle yapsaydı daha iyi olur, insanı uyuşturan, midesini bulandıran ve öğleden önce martini içmek istemesine yol açan o reddedici gri boşluk kadar acı vermezdi. Bayan Langman da düş kırıklığımı paylaşıyor, benim kadar acı çekiyordu, öyle söyledi, fakat aslında, gizliden, kendi kristal ünündeki tatlı suyun lağıma gittiğini hissetmesi yüzündendi bu.

Onun, o mükemmel zevkli salonunda, elinde ciniyle ve güzel gözleri gözyaşlarından kızarmış halde oturuşunu hiç unutamıyorum; boyuna başını sallayarak onaylıyordu benim, cinin etkisiyle yaptığım hakaretlerin, kitabın fiyaskosu, bozgunum, yaşadığım soğuk cehennem hakkında yağdırıp onun kafasına yığdığım suçlamaların her sözcüğünü derin derin düşünerek; başını sallıyor, sallıyor, dudaklarını ısırıyor, karşılık verme anlamına gelecek bir imada bulunmaktan kendini alıkoyuyor, bunları kabul ediyordu çünkü ben kendi yeteneklerimden duyduğum kuşkuyla ne kadar zayıf ve paranoidsem o kendi yeteneklerine duyduğu güvenle o denli güçlüydü ve ağzından çıkacak, tam doğru tek bir cümlenin öldürücü olacağını biliyordu;

çünkü onu bırakmamdan korkuyordu; gerçekten, *her türlü Chéri*'nin sonu olurdu bu.

Eski bir Teksas atasözü vardır: Kadınlar çıngıraklı yılana benzer; en son kuyrukları ölür.

Bazı kadınlar yaşamları boyunca, bir sikiş için her şeye katlanır; ve Bayan Langman, bana söylendiği kadarıyla, bu işe çok meraklıydı ve sonunda gelen bir darbeyle öldü. Ama Kate McCloud'un dediği gibi: "Gerçekten iyi bir yatma, bir dünya seyahatine bedeldir; birçok bakımdan." Ve hepimizin bildiği gibi, Kate McCloud hakkında söylenen bir söz vardır: Tanrım, Kate'e saplanan iğneler onun bedeninde kalsaydı kadın oklukirpiye benzerdi.

Ama Bayan Langman, huzur içinde yatsın, P. B. Jones Öyküsü'ndeki kendi bölümünü -Priapos* Yapımcılık'la Paranoid Bir Yayınlama'yı- bitirmişti; çünkü P. B. gelecekle karşılaşmıştı. Adamın adı Denham Fouts'du; Denny, arkadaşlarının taktığı adıyla; ve bunların arasından Christopher Isherwood ve Gore Vidal, ikisi de Denny'nin ölümünden sonra onu kendi yapıtlarında, ana karakterlerden biri olarak kazığa oturttular; Vidal, 'Bırakılmış Bir Günlükten Sayfalar' adlı öyküsünde, Isherwood'sa *Down There on a Visit* adlı romanında.

Denny, benim koyumda su yüzüne çıkmadan çok önceleri, çok iyi bildiğim bir efsaneydi, hak edilmiş bir mitti; Dünyanın En İyi Korunmuş Çocuğu'ydu.

Denny on altı yaşındayken Florida'da, yoksul beyazların yaşadığı, yolağzı bir kasabada yaşıyor ve babasının fırınında çalışıyordu. Kurtuluş -bazıları mahvoluş da diyebilir- bir sabah, 1936 modeli, sipariş üzerine yapılmış, üstü açık, yepyeni bir Duesenberg kullanan, şişmanca bir milyoner şeklinde geldi. Herif, serveti büyük ölçüde, ünlü bir güneş losyonuna dayanan bir kozmetik patronuydu; iki kez evlenmişti fakat asıl tercihi,

* Dik duran çok iri penisiyle tasvir edilen bereket tanrısı. (ç. n.)

on dörtle on yedi yaş arasındaki Ganymede'lerdi.* Denny'yi görünce, sanki kazara bir eskici dükkana girmiş de, bir Meissen 'beyaz kuğu' takımını fark etmiş bir antika porselen koleksiyoncusuna dönmüş olsa gerek; şok! Arzudan donup kalış! Çörek satınaldı; Denny'yi Duesenberg'le bir tur atmaya davet etti, hatta direksiyonu bile verdi; ve o gece, iç çamaşırlarını değiştirmek için bile evine dönmeyen Denny yüz elli kilometre ötede, Miami'deydi. Çevredeki bataklıklara arama ekipleri gönderdikten sonra tüm umutlarını yitirmiş, kederli ana babası bir ay sonra, Paris'ten postaya verilmiş bir mektup aldı. Bu mektup, gazete kupürlerinin yapıştırıldığı, çok ciltli bir defterin girişi oldu: *Oğlumuz Denham Fouts'un Evrensel Yolculukları.*

Paris, Tunus, Berlin, Capri, St. Moritz, Budapeşte, Belgrat, Cap Ferrat, Biarritz, Venedik, Atina, İstanbul, Moskova, Fas, Estoril, Londra, Bombay, Kalküta, Londra, Londra, Paris, Paris, Paris; ve ilk sahibi çoktan gerilerde kalmıştı, ah, orada, Capri'de, tatlım; çünkü Denny'nin, aynı zamanda Dutch Petroleum'un yöneticilerinden olan, yetmiş yaşında bir dedenin gözüne çarptığı ve birlikte kaçtığı yer Capri'ydi. Bu beyefendi de Denny'yi bir soyluya kaptırdı; Prens Paul'e, daha sonrasının Yunanistan Kralı Paul'e. Prensin yaşı Denny'ninkine çok daha yakındı ve karşılıklı duyguları birbiriyle epey dengeliydi, öylesine ki, birinde Viyana'da bir dövmeciye gittiler ve kendilerini aynı şekilde damgaladılar; kalplerinin üzerinde küçük, mavi birer işaretti bu; ama ne olduğunu ya da neyi simgelediğini hatırlamıyorum.

İlişkinin nasıl bittiğini de hatırlamıyorum; tek bildiğim, 'The End'in, Denny'nin Lozan'daki Hotel Beau Rivage'ın barında kokain çekmesinden kaynaklanan bir kavga olduğudur. Ama bu arada Denny, Avrupa çapında dilden dile dolaşan diğer bir mit olan Porfiro Rubirosa gibi, başarılı bir maceracının *sine qua non*'unu** yani gizem ve bunun kaynağını araştırma yönünde

* Yunan mitolojisinde tanrıların sakisi; homoseksüel oğlan. (ç. n.)
** Lat. Olmazsa olmaz. (ç. n.)

popüler bir istek yaratmıştı. Örneğin, Doris Duke da, Barbara Hutton da resmen birer milyon dolar harcadılar o kıvırcık saçlı ticari metayı, Dominik Büyükelçisi Porfirio Rubirosa Ekselansları'nı, 27 santim uzunluğunda ve bir erkek bileği kalınlığında bir iskandil kurşununa benzediği rivayet edilen o sütlükahve rengi melez sikinin acayip etkisine hasret duyarak övgüler yağdıran kadınların yalan söyleyip söylemediğini öğrenmek için (ikisine de binmiş binicilere göre, yarak yarışında Büyükelçi'nin tek rakibi İran Şahı'ydı). Son zamanların saygıdeğer Prens Ali Han'ına gelince –Kate McCloud'un güvenilir tüccarı ve iyi arkadaşı olan- Ali konusunda, onun yorganının altından geçen o Feydeau* farsı ekibinin aslında merak ettiği tek şey şuydu: Bu aygırın günde beş kez, her seferinde birer saat devam edip de hiç boşalmadığı doğru mu? Sanırım bunun yanıtını biliyorsunuz; ama bilmiyorsanız, yanıt evettir; *karezza* adında bir Doğu numarası, daha doğrusu bir sihirbazlık hilesiydi bu; ve asıl içeriği spermatik dayanıklılık değil, imajistik kontroldü; adam bir taraftan emer, sikerken, bir taraftan da hiç yılmadan, hayalinde kahverengi düz bir kutuyu ya da koşan bir köpeği canlandırır. Tabii, aynı zamanda bol bol istiridye ve havyar tıkınmış olması ve yiyip içmesine, horul horul uyumasına ve kahverengi düz kutulara konsantre olmasına engel olacak hiçbir işinin olmaması gerekir.

Kadınlar Denny'yle deneme yaptı; Amerikan Singer dikiş makinelerinin mirasçısı Asaletli Daisy Fellowes onu küçük ve hızlı yatı *Sister Anne*'la Ege kıyılarında dolaştırdı; ama Denny'nin Cenevre'deki banka hesabına asıl katkıyı yapanlar çift taraflı çalışan dedelerin en zenginleriydi daima; *le tout Paris*'nin arasından bir Şilili, gezegenimizin en büyük guano, yani fosilleşmiş kuş boku tüccarı Arturo Lopez-Willshaw ve gezgin tiyatro kumpanyası Diaghilev'i Marquis de Cuevas. Ama Denny

* 1862-1921 yılları arasında Paris'te yaşamış, fars türünde gülünç oyunlarıyla ünlenmiş tiyatro yazarı. (ç. n.)

1938'de Londra'ya gittiğinde son ve sürekli müşterisini buldu: Bir margarin fabrikatörünün mirasçısı Peter Watson, sadece, yeni bir zengin kraliçe değil –mütevazı, entelektüel ve lafını sakınmayan tarzıyla- İngiltere'nin en cana yakın adamlarından biriydi. Cyril Connoly'nin dergisi *Horizon* onun parasıyla kurulmuş ve desteklenmişti. Watson'ın çevresindekiler, normalde, basit denizci oğlanlara konvansiyonel bir ilgi göstermiş olan o gayet ciddi arkadaşlarının, adı kötüye çıkmış Denny Fouts'a, 'teşhirci bir playboy'a, bir uyuşturucu bağımlısına, ağzı bir avuç Alabama mısır lapasıyla doluymuş gibi konuşan bir Amerikalıya gönlünü kaptırmasına bozulmuşlardı.

Ama Denny'nin cazibesi hakkında hüküm vermek için onun ezici hakimiyetini, kurbanını nihai bir uykunun, eziyet edercesine yakınına çeken o gücü hissetmiş olmak gerekirdi. Denny tek bir role uygundu: Sevilen; çünkü her zaman olduğu şey buydu. Ve Watson, denizci milletiyle zaman zaman yaptığı trampalar dışında hep Sevilen, ilgiyle kuşatılmış, hayranlarına karşı davranışları, De Sade'ın ötesine geçen tarzları da kapsayan biri olmuştu (birinde Watson, aristokratik, aşk sarhoşu bir genci, onunla birlikte kasten, dünyanın yarısını kapsayan bir deniz yolculuğuna çıkıp, geceleri aynı dar yatakta yattıkları halde, bir öpücüğe ve bir okşamaya bile asla izin vermeyerek cezalandırmıştı; yani Bay Watson uyurken, onun mükemmel derecede terbiyeli, ama bozulmaya başlayan arkadaşı uykusuz ve kasıkları sızlayarak kıpırdanıp duruyordu).

Elbette, erkeklerin çoğunda sadist bir nüvenin olduğu doğruysa da, Watson'da buna paralel, mazohistik dürtüler de vardı; ama bunu sezmek ve buna göre davranmak için, utangaç bir müşterinin söyleyemediği isteklerine karşı fahişece sezgilere sahip Denny gerekiyordu. Masalar öte yana döndü mü, aşağılamanın daha zevkli yönlerini ancak aşağılayan biri bilir; Watson, Denny'nin zalimliğine aşıktı, çünkü Watson, üstün bir sanatçının yapıtının değerini bilen, kinin gibi zarif Bay W.'yi gözüne uyku girmeyen kıskançlık komalarında ve nefis bir çaresizlik

içinde kaskatı bırakan çalkantıları takdir eden bir sanatçıydı. 'Sevilen', kendi uyuşturucu bağımlılığını bile sado-romantik bir avantaj olarak kullanıyordu, çünkü Watson, bir taraftan kınadığı bir alışkanlığa destek olmak için para vermeye zorlanırken, Sevilen'i eroin yüzünden mezara girmekten ancak kendisinin aşkı ve ilgisinin kurtarabileceğine inanıyordu. 'Sevilen', gerçekten, vidayı biraz daha sıkmak istediği zaman ilaç kutusuna gitmesi yeterliydi.

Belli ki, Watson'ın 1940'ta, yani Alman bombardımanı başladığında Denny'ye, Londra'dan ayrılıp Amerika'ya dönmesi için ısrar etmesi Denny'nin iyiliğini düşünmesindendi; o yolculukta Denny'ye Cyril Connoly'nin Amerikalı eşi Jean eşlik etti. O çift bir daha hiç görüşemedi; Jean Connoly, o cömert biyolojik tür, ülkenin bir ucundan ötekine, askerler, gemiciler, denizciler ve marihuanayla tıka basa dolu, keyifli bir Denny-Jean yolculuk aleminin yan etkisi sonucu bayılıp öldü.

Denny savaş yıllarını Kaliforniya'da ve bu yıllardan birkaçını da, vicdani retçiler için kurulan bir kampta mahkum olarak geçirdi; ama, Hollywood'da film senaristi olarak çalışan Christopher Isherwood'la tanışması da Kaliforniya'daki ilk günlerine rastlar. Burada, Isherwood'un daha önce söz ettiğim ve bu sabah halk kütüphanesinde baktığım romanından bir alıntı, onun Denny'yi (yahut ona verdiği adıyla, Paul'ü) nasıl tanımladığını gösteriyor: "Paul ilk kez, restorana girdiği zaman gözüme çarptığında, onun tuhaf bir şekilde dimdik yürüyüşünü fark ettiğimi hatırlıyorum; gerginlikten felç olmuş gibiydi neredeyse. Onun vücudu hep incedir, fakat o gün oğlan çocuğu gibi sıskaydı, üzerindeki giysilerle yeniyetme bir delikanlı gibi duruyordu ve sanki bize meydan okumaya kalkışıyormuş gibi görünmesine yol açan, abartılı bir saflık hali vardı. Siyah, dar ve vatkasız, koyu gri takım elbisesi, bembeyaz gömleği ve düz siyah kravatıyla sanki katı bir dinsel yatılı okuldan çıkıp da kente yeni gelmiş biri gibiydi. Giyiminin böylesine genç olması bana hiç saçmalık gibi gelmedi, çünkü görünüşüne yakışmıştı.

Ama yine de, yirmili yaşların sonunda olduğunu bildiğimden, bu gençlik halinde birazcık uğursuz bir etki, sanki esrarengiz bir şekilde gizlenen bir şey vardı."

Yedi yıl sonra, 33 rue du Bac'a, yani Peter Watson'ın Paris'in sol yakasındaki dairesinin adresine, orada yaşamak üzere vardığımda, orada karşılaştığım Denham Fouts, gerçi rengi, çok sevdiği fildişi afyon çubuğundan daha soluksa da, Herr Issyvoo'nun Kaliforniya'daki arkadaşından pek değişmemişti; hâlâ narin bir genç görünümü vardı, sanki gençlik, Fouts'un sürekli içine hapsedildiği kimyasal bir çözeltiymiş gibi.

Peki nasıl oldu da P. B. Jones kendini Paris'te, o yüksek tavanlı, panjurları kapalı, labirent gibi odaların loşluğunda bir konuk olarak buldu?

Bir dakika lütfen; alt kattaki duşa iniyorum. Çünkü yedinci günde Manhattan'ın sıcaklığı otuz ikiye, yahut daha yukarısına çıktı.

Bizim binadaki bazı Hıristiyan satirler* öyle sık duş yapıyor ve duşta öylesine uzun kalıyorlar ki, içi suyla dolmuş tombul oyuncak bebeklere dönüyorlar; ama hepsi genç ve genellikle, vücutları düzgün. Gerçi bu hijyenik seks meraklıların en takıntılısı ve de yatakhane koridorlarının amansız şıpıdık-şıpıdık avcı-arayıcısı, Lastik lakaplı, yaşlı bir heriftir. Topaldır, sol gözü kördür, ağzının kenarında hep akıntılı bir yara vardır, cildindeki çiçekbozuğu çukurları, şeytani, vebalı bir dövme gibi görünür. Az önce elini benim bacağıma sürttü ve ben farkına varmamış gibi davrandım; ama dokunuşu, sanki parmakları yakıcı bir ısırganın dikenleriymiş gibi rahatsız edici bir duygu verdi.

Kabul Edilmiş Dualar çıktıktan birkaç ay sonra Paris'ten kısa bir mektup aldım. "Sayın Bay Jones, öyküleriniz çok parlak. Cecil Beaton'un çektiği fotoğraf da öyle. Lütfen buraya gelip konuğum olun. Zarfın içinde, 24 Nisanda New York-LeHavre se-

* Mitolojide yarı insan yarı keçi bir figür; şehvet düşkünü. (ç.n.)

feri yapacak Queen Elizabeth'in birinci sınıf bir yolcu bileti var. Eğer bir referansa gerek duyarsanız Beaton'a sorun; kendisi eski bir tanıdığımdır. Sevgilerimle, Denham Fouts."

Daha önce de söylediğim gibi, Bay Fouts hakkında bir sürü şey duymuştum; onu bu cüretli mektubu yazmaya teşvik eden şeyin benim edebi üslubum değil, Beaton'un, Boaty'nin dergisi için çektiği ve kitabımın kapağında kullandığım resim olduğunu sezmeye yetiyordu bunlar. Daha sonra Denny'yi tanıdığımda, o yüzde onu böylesine sarsan ve bu riske girmesine yol açan şeyi anladım; bu daveti yapmasına ve bana parasının yetmediği bir armağan göndermesine yani; evet, parasının *yetmediği*, çünkü kendisinden illallah demiş Peter Watson tarafından terk edilmiş, Watson'un Paris'teki dairesinde, bir mülkü işgal etmiş birisinin hakları ölçüsünde, günü gününe yaşıyor ve sadık arkadaşlarından ve yarı yarıya şantaj yapılan eski aşıklarından gelen sadakalarla geçiniyordu. Fotoğraf, benim hakkımda tümüyle yanlış bir fikir uyandırmıştı; kristal gibi bir delikanlı; saf, temiz, kirlenmemiş, üzeri çiyli ve bir Nisan yağmuru damlası gibi parıldıyor. Ho ho ho.

Gitmemeyi hiç düşünmedim; gideceğimi Alice Lee Langman'a söylemeyi de düşünmedim; kadın, dışçiden eve gelince benim eşyamı toplayıp gitmiş olduğumu gördü. Kimseye hoşça kal demedim, çekip gittim sadece; ben böyle bir tipim ve bu tiplere hiç de seyrek rastlanmaz; sizin en yakın arkadaşınızdır belki, her gün konuştuğunuz biridir, ama bir gün temas kurmayı ihmal ettiyseniz, eğer *siz bana* telefon etmediyseniz, o zaman olacağı budur, bir daha hiç konuşmayacağızdır, çünkü *ben size* asla telefon etmem. Böyle sürüngen kanlı kişiler tanımış ve onları hiç anlayamamıştım, kendim de onlardan biri olmama karşın; Çekip gittim, evet; gemi gece yarısı kalktı ve yüreğim, çalan gonglar, boğuk bir sesle haykıran bacalar gibi gürültülüydü. Manhattan'ın gece yarısı ışıklarının göz kırpışını ve titrek konfeti yağmurlarının ardında kararışını, on iki yıl boyunca hiç görmeyeceğim o ışıkları hatırlıyorum. Turist sınıfı kamarama

(birinci sınıf bileti değiştirmiş ve farkını cebe atmıştım) yollanışımı hatırlıyorum; bir şampanya kusmuğuna basıp kaydığımı ve boynumun çıktığını hatırlıyorum. Ne yazık ki boynum kırılmadı.

Paris'i düşündüğümde, su dolu bir *pissoir* kadar romantik, boğazlanıp da cesedi Seine'de yüzen çıplak bir kadın kadar baştan çıkarıcı geliyor bana. Anıları net ve mavi, bir araba camı sileceğinin ağır ağır hareketlerinin arasında beliren sahneler gibi; ve kendimi su birikintilerinin üzerinden atlarken görüyorum, çünkü daima kıştır ve yağmur yağar; ya da kendimi Deux Magots'un bomboş terasında tek başına oturmuş, *Time*'ın sayfalarını karıştırırken görüyorum, çünkü daima bir Ağustos ikindisidir aynı zamanda. Kendimi, ısıtılmamış otel odalarında, Pernod içmenin verdiği sersemlikle dalgalanan, çarpık çurpuk odalarda uykusuz beklerken görüyorum. Kentin bir ucundan ötekine, köprülerin üzerinde, Ritz otelinin iki girişini birbirine bağlayan, iki yanı vitrinli, yalnızlıktan kederli koridordan yürürken, Ritz barda, paralı bir Amerikalı yüzü beklerken, içki dilenirken orada, sonra Boeuf-sur-le Toit ve Brasserie Lipp'te, daha sonra güneş doğana dek, Gauloises *bleu* yüzünden mavileşmiş, fahişe dolu, zencisi bol, el yordamıyla yürünen bir batakhanede dört buçuk atarak beklerken; sonra yine, ölü gözlü taşkınlıklarla dalgalanan, çarpık bir odada uyanırken. Kabul etmem gerekir ki, benim yaşamım oralı bir çalışan kişininki gibi değildi; ama Fransızlar bile Fransa'ya dayanamıyor. Yahut daha doğrusu, ülkelerini çok seviyor, ama vatandaşlarından hoşlanmıyorlar; birbirlerinin başkalarınca paylaşılan günahlarını, yani kuşkuculuğu, cimriliği, kıskançlığı, genel bayağılığı bağışlayamadıklarından. Bir yerden nefret eder hale gelindiğinde, farklı şeyler hissedildiği anları hatırlamak zordur. Ama yine de, çok kısacık bir an için, diğer türlüsünü de gördüm. Paris'i, Denny'nin benim görmemi istediği ve kendisinin de hâlâ görmek istediği gibi gördüm.

(Alice Lee Langman'ın bir sürü yeğeni vardı ve bunların en

büyüğü olan, Daisy adında, Tennessee'den hiç çıkmamış, kibar bir taşra kızı New York'a ziyarete geldi. O gelince ben homurdandım; benim bir süre Bayan Langman'ın evinden ayrılmam demekti bu; daha da kötüsü, Daisy'yi kentte gezdirmem demekti; ona Rockettes'i, Empire State Building'in tepesini, Staten Island Ferry'yi göstermem, ona Coney Island'da Nathan'ın sosisli sandviçini, otomatlardan çıkan fırınlanmış fasulyeyi yedirmem, bütün bu zırvalıklar yani. Şimdi bunu tuzlu bir nostaljiyle hatırlıyorum; kız çok hoş vakit geçirmişti, Daisy yani, ama ben daha da hoş vakit geçirmiştim; çünkü sanki onun kafasının içine girmiş, her şeyi o bakire gözlemcinin içinden görmüş, tatmış gibiydim. "Ah," dedi Daisy, Rumpelmayer's'de bir kap şamfıstıklı dondurmayı kaşıklarken, "fıstık gibi"; ve "Ah," dedi Daisy, Broadway'de, bir intiharcıyı eski Roxy tiyatrosunun penceresinden atlamaya kışkırtan bir kalabalığa girdiğimizde, "ah, bu gerçekten fıstık gibi."

Bana göre, Paris'te bir Daisy'ydim ben. Fransızca konuşamıyordum ve Denny olmasaydı asla konuşamazdım. Denny başka bir dil konuşmayı reddederek beni Fransızca öğrenmeye zorladı. Yatağa girmediğimiz sürece; ama şunu söyleyeyim, benimle aynı yatağı paylaşmak istiyor olmasına karşın, bana karşı ilgisi cinsel değil, romantikti; canı başka birini de istemiyordu; iki yıldır bu işe hiç girişmediğini, çünkü afyon ve kokainin onu hadım ettiğini söyledi. Öğleden sonraları sık sık Champs Elysées'deki sinemalara giderdik ve bir an gelir o daima hafiften terlemeye başlar, tuvalete koşar, uyuşturucu alırdı; geceleri afyon dumanı çeker ya da çubuğunda biriken kabukları suda kaynatarak hazırladığı bir karışım olan afyon çayı içerdi. Fakat asla, oturduğu yerde uyuklamazdı; onu hiçbir zaman, uyuşturucudan ötürü kendini kaybetmiş ya da dermansız kalmış bir halde görmedim.

Belki, sabaha karşı, gün ışığının çekili perdelere yaslanmasıyla Denny birazcık sapıtabilir ve yuvarlak hatlı, opak bir öfke patlamasına giriverirdi. "Söyle bakalım oğlum, sen Peder Fla-

nagan'ın Zenci Kraliçe Koşer Cafési'ni hiç duydun mu? Hiç tanıdık gelmiyor mu? Seni dalyarak. Bunu hiç duymamış olsan da, belki bunun akşamları çalışan bir Harlem batakhanesi olduğunu düşünsen, öyle bile olsa, bunu *bazı* isimlerden ötürü biliyorsun ve tabii ki bunun ne olduğunu ve nerde olduğunu da biliyorsun. Bir zamanlar ben bir yılımı Kaliforniya'daki bir manastırda derin derin düşünerek geçirdim. Piskopos Bay Gerald Heard Hazretleri'nin üstün gözetiminde. Bunu aradım. . . Anlam dolu bir şey. Bu. . . tanrısal bir şey. *Uğraştım.* Hiç kimse benden daha çıplak değildi. Erken yatar erken kalkardım ve hep dua, dua, içki yok, sigara yok, otuz bir bile çekmedim hiç. Ve bütün bu berbat işkencelerden geriye kalan. . . Peder Flanagan'ın Zenci Kraliçe Koşer Cafési. Şurası: Seni sıranın en sonuna attıkları yer. Pislik batakhanesinin bir ötesi. Bastığın yere dikkat et; kesilmiş kafalara basma. Şimdi kapıya vur. Tak tak. Peder Flanagan'ın sesi: 'Kim yolladı seni?' İsa, İsa'nın aşkına, seni dilsiz sıçan. İçeride. . . durum. . . çok. . . rahatlatıcı. Çünkü kalabalıkta kazanan yok. Hep terk edilmişler, özellikle de şu, Crédit Suisse'de şişkin hesabı olan göbekli bebekler. Yani sen saçlarını gerçekten açabilirsin Sinderella. Ve kabul edelim ki burada elimizdeki şey düşüştür. Ne rahatlama! Kartları birbirinin içine geçir, bir Cola söyle ve yerde bir tur at eski bir arkadaşla aynen söyle bir izci çakısı çekip de benim çok güzel oval Cartier saatimi gasp eden on iki yaşındaki şu *kıyak* Hollywood çocuğu gibi. Zenci Kraliçe Koşer Café! Serin yeşil, mezar gibi sakin, dibi kaya! Bu yüzden uyuşturucu çekiyorum; sırf kuru kuruya meditasyon yetmiyor oraya gitmeme, orada kalmama, orada kalmama, gizlenmiş ve mutlu bir halde, Peder Flanagan'la birlikte ve onun Binlerce Serserisiyle, o ve bütün o Yahudilerle, zencilerle, Meksikalılarla, ibnelerle, sevicilerle, esrarkeşlerle ve Komünistlerle. Orada, ait olduğun yerde olmak güzel; Yassah, massuh! Yalnız, fiyat çok pahalı, kendimi öldüreceğim." Sonra, o laçka komedyen ses tonunu bırakıyor; "Ben, biliyorsun. Ama seni tanıyınca düşüncem değişti. Yaşamaya bir

itirazım yok. Eğer sen benimle yaşayacaksan, Jonesy. Bir iyileşme riskine girmek demektir bu; ve bu bir risk*tir*. Daha önce birinde bunu yapmıştım. Vevey'de bir klinikte; ve her gece dağlar üstüme devriliyordu ve her sabah kendimi Léman Gölü'nde boğmak istiyordum. Ama bunu yapsaydım, sen yapar mıydın? Amerika'ya geri dönüp bir benzin istasyonu alabiliriz. Hayır, aptallık değil. Ben hep bir benzin istasyonu işletmek isterdim. Arizona'da bir yerde. Ya da Nevada'da. Benzinde Son Şans. Gerçekten çok sakin bir şey olur ve sen öykü yazabilirsin. Esasen, ben oldukça sağlıklıyım. İyi bir aşçıyımdır da."

Denny bana uyuşturucu verdi, ama reddettim ve hiç ısrar etmedi, yalnız birinde "Korkuyor musun?" dedi. Evet, fakat uyuşturucu değil, Denny'nin terk edilmiş haldeki yaşamıydı beni korkutan ve onu taklit etmeyi hiç istemiyordum. Hatırlaması tuhaf, ama ben kendime güvenimi korumuştum; kendimi, Bayan Langman'ı Guggenheimları fışkırtıncaya kadar kullanan oportünist bir serseri, bir duygu sömürücüsü değil, ciddi yetenekleri olan, ciddi bir genç olarak görüyordum. Piçin teki olduğumu biliyordum ama kendimi bağışlıyordum, çünkü, her şeyden önce ben *doğuştan* piçtim; yeteneğinden başka hiçbir şeye borcu olmayan bir piç. Gece çıkan arbedelere, brendiden ötürü boğaz yanmalarına ya da şaraptan ötürü bozulan mideme karşın her gün bir romanın beş altı sayfasını hallediyordum; hiçbir şeyin buna engel olmasına izin verilemezdi ve bu bakımdan Denny çok tehlikeli bir varlık, zor bir yolcuydu; bana öyle geliyordu ki, kendimi bundan kurtaramasaydım, Sinbad ve can sıkıcı İhtiyar gibi, Denny'yi sırtlayıp kendi hayatına geri götürmem gerekecekti. Ama yine de seviyordum onu, hâlâ böyle kontrolsüz bir şekilde uyuşturucu kullanırken bırakmak istemiyordum en azından.

Ve ona, tedavi olmasını söyledim. Fakat ekledim: "Söz vermeyelim. Sonrasında, kendini haçın altına atmak isteyebilirsin ya da sonunda Dr. Schweitzer için lazımlık temizleyebilirsin. Yahut belki de bunlar *benim* kaderimdir." O sığıntı günlerimde

ne kadar da iyimserdim! Çeçe sinekleriyle boğuşmak ve lazımlıkları dilimle temizlemek, o günden beri katlandığım dertlerin yanında tatlı bir nirvana gibi kalırdı.

Denny'nin Vevey kliniğine yapacağı yolculuğa tek başına gitmesi kararlaştırıldı. Gare de Lyon'da vedalaştık; bir şeyden ötürü çok neşeliydi ve canlı bir renk gelmiş yüzüyle -ciddi, intikamcı melek yüzüyle- yirmi yaşında gibi görünüyordu. Boyuna vırvır eden konuşması benzin istasyonlarından, bir zamanlar Tibet'e gitmiş olmasına dek dolaşıp duruyordu. Sonunda Denny, "Eğer işler ters giderse," dedi, "lütfen şunları yap: Benim her şeyimi yok et. Bütün giysilerimi yak. Bütün mektuplarımı. O zevki Peter'e vermek istemiyorum."

Denny klinikten çıkıncaya dek iletişim kurmamaya karar verdik; sonra, tahminen, bir tatil için Napoli'nin deniz kıyısındaki köylerden birinde buluşabilirdik; Positano ya da Ravello'da.

Böyle bir şey yapmaya niyetim olmadığından ya da Denny'yi, mümkün olabilecekse bir daha hiç görmek istemediğimden, Rue du Bac'taki daireyi terk ettim ve Hotel Pont Royal'in çatı katında küçük bir odaya taşındım. O zamanlar Pont Royal'in, bohemlerin tuzlanmış domuz yağı tabakasının gözde kafa çekme yeri olan küçük, kayış gibi bir bodrum barı vardı. Pipo içen, şaşı gözlü, soluk benizli Sartre ve evde kalmış kapatması De Beauvoir genellikle bir köşede, bir kenara bırakılmış bir çift vantrilog bebeği gibi dururdu. Sık sık Koestler'i görürdüm orada, hiç ayık gezmezdi; yumruklarını hiç sakınmayan, çok agresif bir bücür. Ve Camus; zayıf, jilet gibi çekingen, kıvırcık kahverengi saçlı bir adam, yaşamla akışkan gözler ve dertli, hep dinleyen bir yüz ifadesi; yaklaşılabilir biri. Onun Gallimard'da editör olduğunu biliyordum ve bir gün kendimi tanıttım, bir öykü kitabı çıkmış Amerikalı bir yazar olarak; Gallimard'da bir çevirisinin yayınlanması için o kitabı bir okur muydu? Daha sonra Camus ona gönderdiğim kitabı geri yollarken iliştirdiği notta, İngilizcesinin bir hükme varmak için yeterli ol-

madığı, ama bende, karakter ve gerilim yaratma konusunda bir yeteneğin varlığını hissettiği yazıyordu. "Gerçi, bu hikayeleri çok sert ve gerçekdışı buldum. Ama başka materyaller bulursanız lütfen bana gösterin." Sonrasında, Camus ile Pont Royal'de her karşılaştığımda ve birinde de, davetsiz gittiğim bir Gallimard garden partisinde beni daima başıyla selamladı ve gülümseyerek cesaret verdi.

Bu barın, orada tanıştığım ve oldukça samimi davranan diğer bir müşterisi de Vicomtesse Marie Laure de Noailles'di; saygın bir şairdi ve Proust'un ve Reynaldo Hahn'ın ruhsal varlıklarının her an bedene dönüşmesinin beklendiği bir misafir odasını yöneten bir *saloniste* idi; kafayı spora takmış, zengin bir Marsilyalı aristokratın eksantrik eşi ve günümüz Julien Sorel'lerinin* ateşli, belki de hiç ayrım gözetmeyen arkadaşıydı; benim para makinemdi kesinlikle. *Mais alors;* başka bir Amerikalı maceracı, Ned Rorem bu makineyi boşaltmıştı. Kadındaki kusurlara –sallanan gıgısına, arı sokmuş gibi dudaklarına ve Lautrec'in Oscar Wilde portresinin tuhaf bir kopyası gibi duran, ortadan ayrılmış saç biçimine- karşın, Rorem'in Marie Laure'da ne bulduğunu görebiliyordunuz (başının üzerinde şık bir dam, onun melodilerini Fransa'nın müzikal stratosferinde destekleyecek biri) ama tersi için aynı şey geçerli değildi. Rorem Orta-Batı'dan bir Quaker homoydu –başka bir deyişle homo bir Quaker'dı- şirret kadın tavrıyla, kendini beğenmiş bir dindarlığın dayanılmaz bir kombinasyonuydu. Kendisini yeniden dünyaya gelmiş Alkibiades, rengini güneşten alan, altın gibi biri sanıyordu ve bu düşüncesini teşvik eden bir sürü kişi vardı, her ne kadar ben onlardan biri değilsem de. Her şeyden önce, kafatasının kriminal bir biçimi vardı, arkası düzdü, tıpkı Dillinger gibi; ve yumuşak, kek hamuru gibi tatlı yüzü zayıflığın ve irade gücünün kötü bir karışımıydı. Ama ben onu kıskandığım için haksızlık yapıyorum belki de; onun eğitimini, onun gelecek vade-

* Stendhal'in Kırmızı ve Siyah'ında, kendisinden yaşlı bir kadına aşık olan genç. (ç. n.)

den bir genç olarak benden çok daha güvenilir ününü ve biz jigoloların dişi çek defterlerimize taktığımız isimle, Eski Postlara karşı Canlı Vibratörü oynamada benden üstün başarısını kıskanıyordum. Eğer bu konu sizin ilginizi çektiyse Ned'in kendi itirafnamesi olan *Paris Günlüğü*'nü okumayı deneyebilirsiniz; gayet iyi yazılmıştır ve ancak, açık sözlülüğe yeltenmiş, sürgün bir Quaker'ın olabileceği kadar çekilmez bir kitaptır. Marie Laure onu okuduğunda neler düşündüğünü merak ediyorum. Elbette kendisi, Ned'in salya sümük itiraflarının yaratacağından çok daha büyük acılar yaşadı. Kadının son arkadaşı ya da benim bildiğim sonuncusu, kıllı bir Bulgar ressamı bileğini keserek intihar etti ve sonra, kesik arterini palet gibi kullanarak iki duvarı cesur fırça darbeleriyle, kıpkırmızı, soyut bir duvar resmiyle kapladı.

Aslında pek çok tanıdığı Pont Royal barına borçluyum ve bunların arasında, asıl Amerikan sürgünü, altmış yıldan fazla bir zamandır Paris'i mesken tutmuş, bağımsız düşünce ve ahlakın mirasçılarından biri, Bayan Natalie Barney de vardı.

Bayan Barney onlarca yıldır hep aynı dairede, rue del'Université'deki bir avluya bakan tuhaf odalardan oluşmuş bir süitte oturuyordu. Renkli camlardan pencereler ve renkli camlardan gelen gökyüzü ışıkları; bizim Boaty'yi kudurmuş köpek gibi bir deliriuma sokacak bir Art Nouveau'ya saygı gösterisi: Beyaz gül buketleri şekli verilmiş Lalique* lambaları, bir ortaçağ masasının üzerini dolduran, bir sürü arkadaşın altın ve kaplumbağa kabuğu çerçeveli resimleri: Apollinaire, Proust, Gide, Picasso, Cocteau, Radiguet, Colette, Sarah Bernhardt, Stein ve Toklas, Stravinsky, İspanya ve Belçika kraliçeleri, Nadia Boulanger, eski dostu Mercedes D'Acosta'yla samimi bir poz vermiş Garbo ve Djuna Barnes; bu sonuncusu, *Nightwood*'un yazarı (ve Patchin Sitesinin** zamane münzevisi kadın kahramanı)

* 1860-1945 arasında yaşamış, ünlü bir Fransız mücevher ve cam tasarımcısı.
** New York'ta bir zamanlar birçok yazarın oturduğu, tuğladan yapılmış on apartman. (ç. n.)

olarak tanınması zor, kırmızı biber dudaklı, hoş bir kızıl saçlıydı. Seksenden fazla olması gereken takvimsel yaşı kaç olursa olsun, daima erkeksi gri bir fanila giyen Bayan Barney'in hiç değişmeyen, inci gibi bir elli yaşında görünümü vardı. Otomobili sever, zümrüt rengi, tepesi brandalı bir Bugatti kullanır, güzel havalarda Bois'a ya da Versailles'a giderdi. Bazen benim de birlikte gitmemi istiyordu, çünkü Bayan Barney ders vermeyi severdi ve benim öğrenmem gereken çok şey olduğunu hissediyordu.

Birinde başka bir konuk, Bayan Stein de vardı. Kadın, Torino civarındaki tepelerden gelen, eşsiz beyaz domalan mantarının satın alınabileceğini söylediği bir İtalyan bakkalına gitmek istedi. Dükkan uzak bir semtteydi. Arabamız o semtten geçerken dul birden, "Ama Romaine'in stüdyosuna yaklaşmadık mı?" diye sordu. Bayan Barney bana, merak uyandıran, düşünceli bir bakış atarken "Orada duralım mı? Bende bir anahtar var" diye karşılık verdi.

Dul, dokunaçlarıyla hisseden bıyıklı bir örümcek gibi, siyah eldivenli ellerini birbirine sürttü ve "Yahu, otuz yıl olmuştur herhalde!" dedi.

Kedi sidiğiyle, o Pers (ve de Romalı) kolonyasıyla dolu, asık suratlı bir binanın içindeki altı kat taş merdivenleri çıktıktan sonra Romaine'in stüdyosuna vardık; Romaine kimse, yanımdakilerden ikisi de arkadaşlarının kim olduğunu söylemedi ama ben o kadının da çoğunluğa katıldığını ve bu stüdyonun Bayan Barney tarafından, derbeder haldeki bir türbe-müze olarak tutulduğunu hissettim. Kirli gri gökyüzü ışıklarının arasından sızan ıslak bir ikindi ışığı, kocaman odadaki eşyalarla karışıyordu; üzeri örtülmüş sandalyeler, üzerinde İspanyol şalı bulunan bir piyano, yarısı yanmış mumlarıyla bir İspanyol şamdanı. Bayan Barney bir elektrik düğmesini çevirdi ve hiçbir şey olmadı.

"İte verilesice" dedi Bayan Barney, birden tam bir çayır Amerikalısı ağzıyla konuşarak ve yaktığı bir şamdanı taşıyarak

bize odayı gezdirip Romaine Brooks'un tablolarını gösterdi. Herhalde yetmiş kadar tablo vardı ve hepsi de sade ve ultra bir realizmle yapılmış portrelerdi; konular kadınlardı ve hepsi de benzer şekilde, tam tekmil frak giymiş, beyaz kravat takmıştı. Bazı şeyleri hiç unutmayacağınızı nasıl da bilirsiniz, değil mi? Ben de bu anı, bu odayı, saç biçimlerinden ve makyajlarından hepsi 1917 ile 1930 arasında resmedildikleri anlaşılan bu bir alay sevici karıyı hiç unutmayacaktım.

"Violet" dedi dul, buz kıracağı gibi delici bir gözü büyüten bir monokl takmış, kısa saçlı, zayıf bir sarışının portresini incelerken. "Gertrude onu severdi. Ama bana biraz gaddar bir kız gibi gelirdi. Hatırlıyorum, bir baykuşu vardı. Öylesine küçük bir kafese kapatmıştı ki, hayvan kıpırdayamıyordu. Öylece oturuyordu. Tüyleri kafesin tellerinden dışarı fırlayarak. Violet hâlâ hayatta mı?"

Bayan Barney başını sallayarak onayladı. "Fisole'de bir evi var. Keman gibi zinde görünüyor. Niehans tedavisi gördüğünü söylediler."

Sonunda, dulun rahmetli eşi olduğunu bildiğim bir figüre geldik; burada, sol elinde bir konyak kadehi, diğerinde bir puroyla resmedilmişti; hiç de, Picasso'nun yutturduğu türden, kahverengi bir toprak ana sütunu gibi değil de, daha ziyade, Diamond Jim Brady* türünden, göbekli, gösterişli bir kişilikti bu ve insan bunun gerçeğe daha yakın olduğunu hissediyordu. "Romaine," dedi dul, narin bıyığını düzelterek, "Romaine'in belirli bir tekniği vardı. Fakat o kadın bir sanatçı *değildir*."

Bayan Barney, "İzninizle, ben aynı fikirde değilim," diye bildirdi Alp dağları kadar buz gibi bir ses tonuyla. "Romaine biraz sınırlı biridir. *Fakat*. Romaine çok büyük bir sanatçıdır!"

Benim, Colette'i ziyaret etmemi ayarlayan Bayan Barney'di; o kadınla hep tanışmak istiyordum ve bunun nedeni her zamanki oportünist gerekçelerim değil, Boaty'nin bana onun ya-

* 1856-1917 arasında yaşamış, boğazına düşkünlüğüyle bilinen Amerikalı bir milyarder. (ç. n.)

pıtlarını tanıtmış olması (entelektüel olarak, yollarda ve köprü altlarında hep Boaty'nin eğitimini devşiren bir otostopçu olduğumu gönülden kabul ediyorum) ve o kadına saygı duymamdı; *Annemin Evi* –tat, koku, dokunma, görme gibi- duyusal spesifiklerle oynamadaki sanatı yönünden çok ustaca, benzersiz bir yapıttır.

Ayrıca, bu kadını merak ediyordum; onun kadar sınırsız yaşamış, onun kadar entelektüel birinin bana vereceği birkaç cevabı olması gerektiğini seziyordum. Ve Bayan Barney, Colette'le Palais Royal'deki dairesinde çay içmemi mümkün kılınca çok minnettar oldum. "Ama," dedi Bayan Barney telefonda, "fazla kalarak onu bıktırma; kadın kış boyunca hastaydı."

Colette'in beni yatak odasında kabul ettiği doğrudur; sabah kabulünde à la Louis Quatorze usulü, altın bir yatakta oturmuştu; ama bunun ötesinde, bir kabile dansına önderlik eden, boyanmış bir Watusi* kadar isteksiz görünüyordu. Makyajı, o iş için yapılanla eşdeğerdi: Çekik, Weimaraner köpeğininki gibi parlak, çevresi kömürle çizilmiş gözler; soytarılarınki gibi bembeyaz pudralanmış, zayıf ve zeki bir yüz; dudakları, geçirdiği onca yıla karşın hâlâ kaygan, parlak, heyecan verici bir showgirl kırmızılığındaydı; ve saçları kırmızı ya da kırmızımsı, gülkurusu rengi, kıvırcık bir serpintiydi. Odada onun parfümünün (bir an bunun ne olduğunu sordum ve Colett "Jicky," dedi. "İmparatoriçe Eugénie daima bunu kullanırdı. Bunu seviyorum, çünkü şık bir tarihe sahip, modası geçmiş bir kokudur ve çünkü –iyi konuşan kişiler gibi- kaba olmadan esprilidir. Proust bunu kullanırdı. Ya da Cocteau bana böyle söyledi. Fakat o zaman kendisi *gereğinden fazla* güvenilir biri değil"), tabaklar dolusu meyvelerin kokusu ve vual perdeleri kımıldatan hafif bir Haziran esintisi vardı.

Çayı getiren kız tepsiyi, uyuklayan kedilerle, mektuplarla, kitaplar, dergilerle ve biblolarla, özellikle de bir sürü antika

* Ruanda ve Burundi'de yaşayan, Tutsi olarak da bilinen etnik azınlıktan biri. (ç. n.)

Fransız kağıt ağırlıklarıyla dolu bir yatağın üzerine koydu; aslında masaların üzerinde ve bir şömine rafında da bu değerli objelerden bolca vardı. Böyle şeyleri daha önce hiç görmemiştim; ilgimi fark eden Colette bunlardan birini seçti ve bir lambanın sarı ışığına tuttu: "Bunun adı Beyaz Gül. Gördüğünüz gibi, saf bir kristalin ortasına tek bir beyaz gül konmuş. 1850'de Clichy fabrikasında yapılmış. Bütün bu muhteşem ağırlıklar 1840'la 1900 arasında, üç firma tarafından yapılmıştır; Clichy, Baccarat ve St. Louis. Ben bunları ilk kez, bitpazarından ve rastgele yerlerden satınalmaya başladığımda pek aşırı pahalı değillerdi, ama son yıllarda bunları toplamak çok moda oldu ve fiyatlar korkunç. Benim için," –içinde yeşil bir kertenkele bulunan bir küreyi, sonra da bir sepet kiraz bulunan bir tanesini gösterdi- "bunlar mücevherden daha hoş. Ya da heykellerden. Sessiz bir müzik bu kristal evrenler. Şimdi," dedi birden bire işine dönermiş gibi, "yaşamdan ne beklediğinizi söyleyin bana. Ün ve servetin dışında; onlar zaten belli." Ben "Ne beklediğimi bilmiyorum," dedim. "Ne istediğimi biliyorum. Ve bu da yetişkin bir insan olmak."

Collette'in boyalı gözkapakları, büyük, mavi bir kartalın yavaş yavaş çırpılan kanatları gibi inip kalktı. "Ama bu," dedi, "hiçbirimizin asla olamadığı bir şeydir; yetişkin bir insan olmak. Yoksa sizin kastettiğiniz, çuvala konmuş bir ruhla, bilgelik külü mü sadece? Her türlü *haylazlıktan* –hasetten, kötülükten, hırstan ve suçtan- arınmış bir şey mi? İmkansız. Voltaire, Voltaire *bile*, içinde bir çocukla, kıskanç, öfkeli, boyuna parmaklarını koklayan pis bir oğlanla yaşardı. Voltaire o çocuğu mezarına kadar taşıdı, hepimiz öyle yapacağız. Balkonunda Papa... İsviçreli muhafızlar arasında güzel bir yüz görmeyi düşlüyor. Ve zarif peruklu bir İngiliz yargıç; bir adamı darağacına yollarken ne düşünür? Adaleti, sonsuzluğu ve *olgun* meseleleri mi? Yoksa sadece, Jokey Kulüp'e seçilmeyi nasıl becerebileceğini mi düşünüyordur? Elbette, insanların olgun *anları*, ara sıra rastlanan soylu birkaç an vardır; ve bunların içinde, kesinlikle en

önemlisi ölümdür. Ölüm o pis oğlan çocuğunu kaçırtır ve bizden geriye kalan şey sadece bir nesnedir, yaşamsız ama saf, tıpkı şu Beyaz Gül gibi. Al," –içi çiçekli kristali bana uzattı- "şunu cebine koy. Bunu sakla ve hatırla; değişmez ve kusursuz olmak, gerçekten yetişkin olmak, bir obje olmaktır, bir altar, renkli camlardan pencerelerin içinde bir heykelcik; tapılacak bir şey. Fakat aslında, insanca öksürmek ve hissetmek çok daha iyidir."

Birinde bu hediyeyi, Sotheby's'da bir eksper olarak çalışan Kate McCloud'a gösterdiğimde "Kadın öksürüyormuş herhalde," dedi. "Demek istediğim, sana bunu niçin verdi ki? Bu kalitede bir Clichy ağırlığının değeri. . . ah, rahatlıkla beş bin dolar eder."

Onun değerini hiç öğrenmesem de olurdu, çünkü onu parasız günler için saklanacak bir şey olarak görmek istemiyordum. Fakat onu asla satmam, özellikle de bugün, kış üstü düşüp gerilere kaydığım, hayatta yenilgiye uğradığım bir zamanda; çünkü, evet ben ona, bir tür aziz tarafından kutsanmış bir tılsım olarak çok değer veriyorum ve insanın bir tılsımı gözden çıkarmayacağı en az iki durum vardır: Hiçbir şeyiniz olmadığında ve her şeyiniz olduğunda; bunların ikisi de uçurumun dibidir. Yolculuklarımda, çektiğim açlıklarda ve intiharı düşündüğüm umutsuzluklarda, sıcaktan çarpılmış, vızır vızır sinek dolu bir Kalküta hastanesinde geçirdiğim bir yıllık hepatit süresince hep Beyaz Gül'e tutundum. Şimdi burada, Y.M.C.A'da portatif yatağımın altına sakladım onu; Kate McCloud'un eski sarı yün kayak çoraplarından birinin içine tıkılmış halde ve çorap da benim tek bagajım olan bir Air France seyahat çantasının içinde gizlenmiş durumda (Southampton'dan kaçarken çabucak çıktım ve bir daha o Vuitton bavullarını, Battistoni gömleklerini, Lanvin takımlarını ve Peal ayakkabılarını göreceğimden kuşkuluyum; dert ettiğimden değil, onların görünüşü kendi kusmuğumda boğulmama yol açacağından).

Şimdi çıkardım onu, Beyaz Gül'ü ve onun ışıldayan yüzeylerinde, St. Moritz'in mavi gök altındaki karlı alanları geldi gö-

zümün önüne ve Kate McCloud geldi; sarı Kneissl skilerine binmiş, koyu kırmızı, uğursuz bir hayalet; hızlanan profiliyle jet gibi geçip gidiyor serin Clichy kristali kadar şık ve kusursuz o geriye yatık duruşuyla.

Evveli gece yağmur yağdı; sabah olunca, bir sonbahar rüzgarıyla gelen kuru Kanada havası bir sonraki dalgayı durdurmuştu, yürüyüşe çıktım ve karşılaştığım kişi Woodrow Hamilton'dan başkası değildi! Yaşadığım son feci maceradan, gerçi dolaylı da olsa, sorumlu olan adam yani. Evet, Central Park Hayvanat Bahçesi'ndeyim, bir zebrayla duygudaşlık kurarken, inanmazlık ifade eden bir ses "P. B. mi?" diyor ve işte oydu, yirmi sekizinci Başkanımızın torunu. "Aman Tanrım, P. B. Görünüşün. . ."

Grileşmiş tenimle ve ince keten giysilerimle nasıl göründüğümü biliyordum. "Niçin ben olmayayım?"

"Ah. Anlıyorum. Sen o işe karıştın mı diye merak etmiştim. Bütün bildiğim, gazetelerde okuduğum kadar. Anlatacağın epey bir hikaye vardır herhalde. Bak," dedi ben yanıt vermeyince, "Pierre'e gidip bir şey içelim."

Pierre'de bana servis yapmazlardı, çünkü kravatım yoktu; Third Avenue'deki bir meyhaneye gittik ve yolda yürürken, Kate McCloud yahut olanlar hakkında bir şey konuşmamaya karar verdim; kibarlıktan ötürü değil de, yaranın çok taze olmasından ötürü; dökülmüş bağırsaklarım yerde sürünüyordu hâlâ.

Woodrow ısrar etmedi; düzgün ve zarif bir selluloid kare gibi duruyordu belki, fakat aslında, tabiatının daha dalgalı yönlerini gizlemek için bir kamuflajdı bu. Onu son kez Cannes'da, Trois Cloches'da görmüştüm ve üzerinden bir yıl geçmişti. Brooklyn Heights'da bir dairesinin olduğunu ve Manhattan'daki bir hazırlık okulunda çocuklara Yunanca ve Latince öğrettiğini söyledi. "Ama," muzipçe düşündü, "part-time bir işim daha var. Senin ilgini çekebilecek bir şey; görüntüden anladığım ka-

darıyla, ekstra birkaç kuruşun sana yararlı olabileceğini düşünüyorum."

Cüzdanına baktı ve bana ilk önce yüz dolarlık bir banknot verdi. "Bunu daha bugün, bir Vassar* mezunuyla, bahar direğinin çevresinde halka oynayarak kazandım"; sonra bir kart çıkardı. "Ve bayanla işte böyle tanıştım. Hepsiyle böyle tanıştım. Erkeklerle. Kadınlarla. Timsahlarla. Zevk için sik, hem de para kazan. Her halükarda, kazan."

Kartta şunlar yazıyordu: SELF SERVİS. SAHİBİ BAYAN VICTORIA SELF. Ve altında da Batı Kırk İkinci caddede bir adres ve bölge koduyla birlikte bir telefon numarası vardı.

"Evet," dedi Woodrow, "temizlen de Bayan Self'i görmeye gidelim. Sana bir iş verir."

"Bir iş becerebileceğimi sanmıyorum. Çok berbat bir haldeyim. Ve yeniden yazmaya çalışıyorum."

Woodrow, Gibson'unun** soğanından bir parça ısırdı. "Ben buna *iş* demiyorum. Haftada birkaç saat sadece. Üstelik, Self Servis nasıl bir hizmet sunuyor sanıyorsun sen?"

"Damızlık işi, belli ki. Tele-Sik."

"Ah, dinliyor*muşsun;* çok dalgın görünüyordun. Damızlık işi, gerçekten. Ama tam anlamıyla değil. Karma bir operasyondur bu. La Self daima, her şey için her yerde her şekilde her zaman hazırdır."

"Tuhaf. Seni kiralık bir damızlık olarak hiç düşünemezdim."

"Değilim zaten. Ama ben belli bir tipim: Görgü, gri takım elbise, bağa çerçeveli gözlükler. İnan bana, çok rağbet var. Ve La Self birçok konuda uzmanlaşmıştır. Kadının listesinde, Portorikolu haydutlardan, avantacı polislere ve borsa simsarlarına kadar ne ararsan var."

"Seni nerden buldu?"

"Bu," dedi Woodrow, "çok uzun bir hikaye." Bir içki daha söyledi; ben istemedim, çünkü Kate McCloud'la yaptığımız o

* ABD'nin, o tarihte sadece kız öğrencilere ait, ünlü bir kız koleji.

** Cin, vermut ve arpacık soğanıyla yapılan bir kokteyl. (ç. n.)

son, inanılmaz cin çılgınlığından beridir ağzıma hiç içki koymamıştım ve şimdi de tek bir içki bile beni hafiften sağırlaştırmıştı (alkol benim ilk önce işitme duyumu etkiler). "Tek söyleyeceğim, Yale'den tanıdığım biri vasıtasıyla oldu. Dick Anderson. Wall Street'de çalışıyor. Gerçekten çok iyi bir çocuk, ama Greenwich'de oturabilmek için yeterince para kazanamıyormuş ve üç çocuğu var, ikisi Exeter'de. Geçen yaz bir hafta sonunu Andersonlarla geçirdim; karısı *gerçekten* çok iyi bir kız; Dick'le kalkıp cold duck, yani şampanya ve köpüren şarapla yapılmış bir karışım içtik; aman oğlum, düşünmek bile midemi karıştırıyor. Ve Dick dedi ki: 'Çoğu zaman iğreniyorum. *Resmen iğreniyorum.* Allah kahretsin, iki oğlu Exeter'de olan bir adam ne yapmaz!' " Woodrow kıkırdadı. "Tam da John Cheever'a* göre, değil mi? Saygın ama paraya muhtaç kenar mahalleli, kulüp aidatlarını ödemek ve çocuklarını iyi bir okulda tutabilmek için göt sikiyor."

"Hayır."

"Neye hayır?"

"Cheever, sikini satan bir borsa simsarını yazma riskine hiçbir zaman girmeyecek kadar kurnaz bir yazardır. Çünkü kimse inanmaz buna. Onun yapıtları daima gerçekçidir, akıl almaz şeyler yazdığında bile; *Kocaman Radyo* ya da *Yüzücü*'de olduğu gibi."

Woodrow bozulmuştu; akıllı davranıp, onun yüz dolarını, çekip almakta zorluk çekeceği iç cebime koydum. "Bu gerçekse, ki gerçektir, niçin kimse inanmasın ki?"

"Çünkü bir şeyin doğru olması, inandırıcı olması anlamına gelmez, yaşamda da, sanatta da. Proust'u düşün. *Kayıp Zamanın İzinde*, eğer yazar onu tarihsel olarak tam gerçeğe uygun yazsaydı, cinsiyetleri birbiriyle değiştirmeseydi, olayları ve kişileri aynen aktarsaydı aynı etkiyi yapabilir miydi? Gerçeklere kesinlikle bağlı kalsaydı pek o kadar inandırıcı olmazdı, ama" –sık

*1912-1982 yıllarında yaşamış, insanların ikilemlerini işlemekle ünlü, Amerikalı bir roman ve öykü yazarı. (ç. n.)

sık düşündüğüm bir şeydi bu- "daha iyi olabilirdi. Daha az kabul edilebilir, ama daha iyi bir şey." Bir içki daha içmeye karar verdim bütün bunların üzerine. "Sorun şu: Gerçek, bir yanılsama mıdır, yoksa yanılsama gerçek midir, yoksa bunlar aslında aynı şey midir? Bence, doğru olmadığı sürece, başkalarının benim hakkımda söyleyecekleri hiç umurumda değil."

"Belki de ikinci bir içkiden vazgeçmen lazım."

"Sarhoş mu sanıyorsun beni?"

"Ee, abuk sabuk konuşuyorsun."

"Rahatladım, hepsi bu."

Woodrow nazikçe, "Demek yeniden yazmaya başladın" dedi. "Roman mı?"

"Bir rapor. Bir anlatı. Evet, ona roman *diyeceğim.* Eğer bitirebilirsem. Elbette, hiçbir şeyi bitiremiyorum."

"Adını koydun mu?" Ah, Woodrow her türlü garden parti sorusuyla karşımdaydı.

"*Kabul Edilmiş Dualar.*"

Woodrow kaşlarını çattı. "Bunu daha önce duymuştum."

"Eğer benim ilk ve tek kitabımı alan üç yüz zevksizden biri değilsen hayır. Onun adı da *Kabul Edilmiş Dualar*'dı. Özel bir nedeni yoktu. Ama bu kez bir nedenim var."

"*Kabul Edilmiş Dualar.* Bir alıntı, sanırım."

"St. Teresa. Kendim hiç aramadığım için kadının tam olarak ne dediğini bilmiyorum ama, 'Kabul edilmiş dualar yüzünden, kabul edilmemişlerden daha çok gözyaşı dökülmüştür' gibi bir şeydi."

Woodrow "Kafamda bir ışık yanıp söndü" dedi. "Bu kitap... bu, Kate McCloud *ve* çete hakkında."

"Onlar *hakkında* diyemem. . . fakat onlar da var içinde."

"Peki ne hakkında?"

"Bir yanılsama olan gerçek."

"Ve gerçek olan yanılsama, ha?"

"Hayır, ilki. İkincisi başka bir mesele."

Woodrow bunun nasıl olduğunu sordu, ama viski etkisini gösteriyordu ve ben ona bunu anlatamayacak kadar sağırlaşmıştım; fakat anlatacağım şey şuydu: Gerçek, varolmadığından, hiçbir zaman yanılsamadan başka bir şey olamaz; ama yanılsama, yani sanatsal hünerin açığa vurulmasının yan ürünü, Tam Gerçeğin ulaşamayacağı zirveye yakın yüksekliklere ulaşabilir. Örneğin, kadın rolündeki kahramanlar. Kahraman aslında bir erkektir (gerçek), kendini bir kadın (yanılsama) olarak yeniden yaratıncaya kadar... ve bu ikisi için, yanılsama demek daha doğrudur.

O gün akşamüstü saat beş civarında, bürolar boşalırken kendimi Kırk İkinci caddede sürter, Bayan Self'in kartındaki adresi ararken buldum. Sonunda, zemin kattaki bir pornografi mağazasının, yani her tarafı, dikilmiş yarakların ve kıllı yarıkların poster resimleriyle sıvanmış o boktan dükkanlardan birinin yukarısında bir yer çıktı. Ben yaklaşırken dışarı çıkan bir müşteri, saygın ve dikkat çekmeyen görünüşlü biri paketini düşürdü, düşen paket açıldı ve kaldırıma bir sürü siyah-beyaz fotoğraf saçıldı; ekstra bir şey yoktu; normal altmış dokuzcular ve üç yönden çalışan, beyaz ırktan kızlar; ama yine de bazı yayalar durup, malını tekrar ele geçirmek için diz çöken adamı seyretti. Benim kanımca, pornografi çok yanlış anlaşılmıştır, çünkü seks düşkünü kişiler yaratıp da bunların sokak aralarında dolaşmaya çıkmasına falan yol açmaz; cinsel yönden baskı altında ve karşılık görmeyenler için bir yatıştırıcıdır, çünkü pornografinin amacı mastürbasyona tahrik etmekten başka nedir ki? Ve mastürbasyon, at üretme çiftliklerinde dendiği gibi, 'kızışmış' erkekler için kesinlikle daha makbul bir alternatiftir.

Portorikolu bir pezevenk durdu ve yere çömelmiş adama dudak bükerek baktı ("Sen ne yapacaksın ki bunlarla, bende hoş, canlı delikler dururken?"), ama ben adama acıdım; geçen

Pazar günkü para toplama tabağında biriken bütün bağışları bu otuz bir resimlerini almak için zimmetine geçirmiş, genç ve yalnız bir rahip gibi göründü bana; ve resimleri toplamada ona yardım etmeye karar verdim, ama buna girişti̇ğim anda herif suratıma vuruverdi; bana sanki elmacık kemiğimi kırmış gibi gelen bir karate darbesiydi bu.

"Defol" diye hırladı. Ben "Aman Tanrım, sana yardım etmek istemiştim" dedim. Ve adam "Defol," dedi "Seni adamakıllı patlatmadan." Kızarmış suratı öyle parlak kırmızı bir hal almıştı ki gözlerimi rahatsız etti ve sonra, bu rengin yalnızca öfkeden değil, utançtan da geldiğini fark ettim; ilk önce, benim onun resimlerini çalmaya yeltendiğimi sandığını sanmıştım, fakat aslında onu öfkelendiren şey, benim yardım teklifimin ima ettiği acıma duygusuydu.

Bayan Self, çok başarılı bir iş kadını olmasına karşın, gösteriş konusunda kesinlikle pek fazla para harcamıyor. Bürosu, asansörsüz binanın dört kat yukarısında. SELF SERVİS. Üzerinde bu yazı bulunan, buzlu camdan bir kapı. Ama ben tereddüt ettim (gerçekten, yapmak istiyor muydum bunu? Eh, yapmayı *yeğleyeceğim* başka bir şey yoktu, para kazanmak için, en azından). Saçımı taradım, daha yeni alıp giydiğim, elli dolarlık, özel olarak yalnız iki adet yapılmış balıksırtı Robert Hall pantolonu birazcık buruşturdum, zili çaldım ve içeri girdim.

Dış büroda bir sırayla bir masadan başka bir eşya ve birisi masanın arkasında oturan bir sekreter-resepsiyoncu, diğeriyse *çok* yeni moda, koyu mavi bir ipek takım elbise giymiş, güzel bir melez olmak üzere, iki genç adamdan başka kimse yoktu; ikisi de beni görmezden gelmeyi tercih etti.

". . . ve sonra," diyordu melez, "Spencer'la bir hafta San Diego'da kaldım. Spencer'la! Herif fuiyy, *roket* gibi, vauv. Bir gece, San Diego çevreyolunda paraşütlüyorduk, Spencer arabaya zenci bir denizciyi aldı; biraz Alabama bifteği kokan tam bir köylü çocuğuydu, Spencer hemen arka koltukta zevkini yaptı

ve sonrasında çocuk dedi ki: 'Yav ben bundan ne bulduğumu anlıyom tabii. Hoşuma gidiyo. Ama benim anlamadığım, siz bunda ne buluyonuz.' Spencer ona, 'Ah, oğlum, çok haarika bir şey. Sırf saksafon' dedi."

Sekreter ağır ağır bana çevirdi hoşlanmadığını belli edercesine bakan kış yeşili gözlerini. Bir sarışın, hem de nasıl! Teninde, uzun Cherry Grove tatillerinden kalma, altın gibi yağlı bir parlaklık vardı. Ama yine de, genel olarak, sanki içi küflü gibi görünüyordu kesinlikle; bir tür, bronz renkli bir Uriah Heep* yani. "Evet?" dedi, sanki havaya üflenen mentollü bir sigara dumanı gibi soğuk gelen bir sesle.

Ona, Bayan Self'i görmek istediğimi söyledim. Amacımı sordu, ben de Woodrow Hamilton'un tavsiyesiyle geldiğimi söyledim. "Formumuzu doldurmanız lazım," dedi. "Müşteri olarak mı başvuruyorsunuz? Yoksa eleman olarak mı?"

"Eleman olarak."

"Hımmm," dedi Siyah Güzel, düşünceli bir şekilde, "bu çok kötü. Senin yumurtalarını çırpmaya hiç itiraz etmezdim babacığım." Ve sekreter, kadınsı bir kızgınlıkla "Pekala Lester," dedi. "Nazik götünü ablanın masasından çek de git Amerikalılara sat. Senin bir beş-otuzun var. 507. oda."

Ben, klasik, 'Yaşınız? Adresiniz? İşiniz? Medeni durumunuz?' gibi sorulardan başka bir şey bulunmayan formu doldurduktan sonra, Drakula'nın kızı onu alıp arkadaki bir büroya girerek ortadan kayboldu. . . ve o yokken bir kız girdi; kilolu, fakat acayip çekici, pembe, krema gibi yuvarlak yüzlü ve pembe bir yazlık giysinin göğüs kısmının içinde lopur lopur oynayan iri memeleriyle, genç bir *boule de suif.***

Dibime kadar sokulup oturdu ve dudaklarının arasına bir sigara koydu. "Ne olacak?" Ben ona, eğer istediği şey kibritse yardımcı olamayacağımı, çünkü sigarayı bıraktığımı söyledim.

* Charles Dickens'ın David Copperfield'indeki, ikiyüzlü bir hürmetkarlıkla karakterize tip.
** İç yağı topu. (ç. n.)

"Ben de. Bu sadece bir süs. Ne olacaktan kastım, Butch nerde? Butch!" diye bağırdı ve kalkıp, geri dönen sekreteri yutarcasına içine gömdü.

"Maggie!"

"Butch!"

"Maggie!" Sonra kendine gelerek, "Seni kaltak," dedi. "Beş gün! Nerelerdeydin?"

"Maggie'yi özledin mi?"

"*Beni* siktir et. Ne sayayım? Fakat o Seattle'lı moruk. Vay anam, Salı gecesi sen herifi kaldırdığında kopardığı kıyamet."

"Üzgünüm Butch. Vay anasını."

"Ama sen *nerelerdeydin* Maggie? Oteline iki defa gittim. Seni yüz kez aradım. Adını yazdırabilirdin."

"Biliyorum. Ama bak. . . evlendim."

"Evlendin mi? Maggie!"

"Lütfen Butch. Ciddi bir şey değil. Bir şeyi *bozmaz*."

"Bayan Self'in ne diyeceğini düşünemiyorum." Ve sonunda beni hatırladı. "Ah, evet," dedi sekreter, sanki kol yenine yapışmış bir ipliği fiske vurup atarmış gibi, "Bayan Self şimdi sizi görecek Bay Jones. Bayan self," diye seslendi bana kapıyı açarken, "bu Bay Jones."

Kadın, Marianne Moore'a* benziyordu; daha iriyarı, Cermenleşmiş bir Bayan Moore. Dar kafatasına yapışmış beyaz Hausfrau saç örgüleri vardı; makyajsızdı ve takım elbisesi, üniforması da denebilir, kadın gardiyanlarınki gibi mavi yünlü kumaştandı; işyeri gibi, tümüyle lüksten yoksun bir bayan yani. *Yalnız*. . . bileğinde, Romen rakamlı, oval biçimli, altın bir saat fark ettim. Bunun aynısı Kate McCloud'da vardı; ona John F. Kennedy tarafından verilmişti ve fiyatının bin iki yüz dolar olduğu Londra'daki Cartier'dendi.

"Oturun lütfen." Sesi daha ziyade çay fincanı gibi ürkekti ama kobalt mavisi gözlerinde bir yeraltı dünyası tetikçisinin

* 1887-1972 yıllarında yaşamış Amerikalı bir kadın şair. (ç. n.)

20/20 çelikliği vardı. Şıklıktan yoksun haline hiç yakışmayan saatine bir göz attı. "Bana katılır mısın? Saat beşten sonra iyi gider." Ve masanın bir çekmecesinden iki küçük bardakla bir şişe tequila çıkardı; hayatta hiç tatmadığım ve beğeneceğimi de hiç sanmadığım bir şeydi bu. "Beğeneceksin," dedi. "Taşaklıdır. Üçüncü kocam Meksikalıydı. Şimdi söyle bana," dedi başvuru formuma parmağının ucuyla vurarak, "bu işi daha önce hiç yaptın mı? Profesyonel olarak?"

İlginç bir soru; biraz düşündüm. "*Profesyonel* olarak diyemem. Ama... para için yaptım."

"Bu da yeterince profesyonelliktir. Çin çin!" dedi ve tequilayı olduğu gibi yuvarladı. Yüzünü ekşitti. Ürperdi. "*Buenos Dios*, çok sert. *Çok sert*. Haydi," dedi. "Dik kafaya. Beğeneceksin."

Tadı, parfüm katılmış benzin gibi geldi bana.

"Şimdi," dedi, "sana temiz bir zar atacağım Jones. Müşterilerimizin yüzde doksanı orta yaşlı erkeklerdir ve işimizin yarısı, öyle ya da böyle, yamuk işlerdir. Yani, sen buraya sadece, düzgün bir damızlık olarak girmek istiyorsan unut gitsin. Bu işe var mısın?"

"Tamamen."

Göz kırptı ve kendine bir bardak daha doldurdu. "Söyle bana Jones. Senin yapmayacağın bir şey var mı?"

"Arkadan vermem. Arkadan atlarım. Fakat arkadan vermem."

"Ah, so?" Kadın gerçekten *Almandı*; onun aksanından kalma bir hatıraydı bu, eski bir mendilde hâlâ kalmış kolonya kokusu gibi. "Ahlaksal bir takıntı mı bu?"

"Değil aslında. Hemoroid."

"Peki ya S. M.?* F. F?"

"Hepsi mi?"

"Evet canım. Kırbaç. Zincir. Sigara. F. F. Bu tür şeyler."

"Korkarım hayır."

"Ah, so? Peki *bu* bir ahlaksal takıntı mı?"

* Sadizm ve mazoşizm. (ç. n.)

"Eziyete karşıyım. Başka birine zevk verse de."

"Yani sen hiç eziyet yapmadın, öyle mi?"

"Öyle demedim."

"Ayağa kalk," dedi. "Ceketini çıkar. Dön. Tekrar. Daha yavaş. Boyunun birazcık daha uzun olmaması çok kötü. Fakat iyi bir vücudun var. Karnın güzel, düz. Seninkinin büyüklüğü nasıl?"

"Hiçbir şikayetim olmadı."

"Belki bizim kitlemiz daha talepkardır. Bak, hep sordukları şudur: Teşkilatının büyüklüğü ne kadar?"

"Görmek ister misin?" dedim süper özel Robert Hall'umun fermuarıyla oynayarak.

"Kabalaşmaya gerek yok Bay Jones. Şunu öğreneceksin ki, ben çok dobra dobra konuşan biriysem de, *kaba* biri değilim. Şimdi otur," dedi ikimizin de tequila bardaklarını yeniden doldurarak. "Şimdiye kadar sorgucu bendim. Sen neler öğrenmek istiyorsun?"

Benim öğrenmek istediğim, onun hayat hikayesiydi; o güne dek, bu kadar şiddetli merakımı uyandıran başka biri pek olmamıştı. Bu kadın Hitler'den kaçan bir mülteci, savaştan önce Meksika'ya göç etmiş bir Hamburg Reeperbahn* emeklisi miydi? Ve bu kadının belki de bu operasyonun arkasındaki asıl güç değil, Amerika'daki çoğu genelev sahibi ve seks kafe patronu gibi, Mafyöz girişimcilerin paravanı olduğu geçiyordu aklımdan.

"Dilini kedi mi yuttu? Evet, eminim ki, yapacağımız parasal anlaşmayı öğrenmek istiyorsun. Bizim bir saatlik standart ücretimiz elli dolardır, bunu aramızda bölüşeceğiz ama müşterilerin vereceği bahşişleri sen alabilirsin. Elbette, ücret değişir; çok daha fazla kazanacağın durumlar da olacak. Ve getireceğin her iyi müşteri yahut eleman için ikramiye alabileceksin. Şimdi," dedi gözlerini bir çift tüfek namlusu gibi bana çevirerek, "uy-

* Seks dükkanlarıyla ünlü bir cadde. (ç. n.)

man gereken birtakım kurallar var. Uyuşturucu kullanmak yahut aşırı içki içmek yok. Müşterilerle hiçbir suretle doğrudan iş yapmayacaksın; bütün rezervasyonlar servis aracılığıyla yapılacak. Ve bir eleman asla bir müşteriyle sosyal ilişki kuramaz. Bir müşteriyle özel bir iş görüşmek amacıyla yapılan her teşebbüs, derhal işten çıkarılmak demektir. Bir müşteriye şantaj yapma ya da müşteriyi herhangi bir şekilde utandırma teşebbüsü çok sert bir karşılık görecektir; ki bununla kastettiğim sadece servisten atılmak değildir."

Yani: Bu ağı örenler gerçekten o kara Sicilya örümcekleri.

"Anlatabildim mi?"

"Tam anlamıyla."

Sekreter içeri girdi. "Bay Wallace arıyor. Çok acil. Sanırım berbat halde."

"Senin tahminin bizi ilgilendirmiyor Butch. Sen adamın telefonunu bağla sadece." Hemen bir telefonu, masasındaki bir sürü telefondan birini kaptı. "Ben Bayan Self. Nasılsınız efendim? Sanıyorum Roma'daydınız. Evet, *Times*'da okudum. Roma'da olduğunuzu ve Papa'yla görüştüğünüzü. Ah, eminim iyisinizdir; *quel* kamp! Evet, sesinizi gayet iyi duyuyorum. Anladım. Anladım." Bir bloknota bir şeyler yazdı ve yazdıklarını okudum, çünkü benim yeteneklerimden biri de başaşağı okumaktır: *Wallace Süiti 713 Otel Plaza.* "Üzgünüm, ama Gumbo artık bizde değil. Bu siyah çocuklar, bunlara hiç güvenilmez. Ama birisini çabucak göndereceğiz. Bir şey değil. Teşekkür ederim."

Sonra bana, oldukça uzun bir süre baktı. "Bay Wallace çok değerli bir müşteridir." Tekrar uzun bir bakış. "Adı Wallace değil, tabii. Bütün müşterilerimiz için sahte isimler kullanıyoruz. Elemanlar için de. Senin adın Jones. Ama sana Smith diyeceğiz."

Bloknotun üzerindeki kağıdı yırttı, katlayıp küçülttü ve bana fırlattı. "Sanırım sen bunu halledebilirsin. Aslında bu. . . fiziksel bir mesele değil. Daha ziyade bir. . . hastabakıcılık sorunu."

Bay Wallace'ı, Plaza'nın lobisindeki altın rengi, döküntü dahili telefonların birinden aradım. Bir köpek cevap verdi; cazırtılı bir ahize sesi, arkasından cehennem köpeklerinin havlaması geldi. "Heh heh, baenim köpeem bu" diyerek açıkladı Güneyli bir mısır ekmeği sesi. "Her telefon çaldığında o kapar. Sen servisten gelen adam mısın? İyi, kaç da gel buraya."

Müşteri kapıyı açınca köpeği koridora fırladı ve üstüme saldırdı New York Giants rugby takımının bir bek oyuncusu gibi. Siyah üzerine benekli bir İngiliz buldokuydu; altmış santim boyunda, belki doksan santim eninde; ağırlığı bir elli kilo vardı ve saldırısının şiddeti beni duvara fırlattı. Bayağı bir bağırdım; sahibi güldü: "Korkma. Bizim Bill sevgi gösteriyor sadece." Bence de. Azmış pezevenk hayvan, doping verilmiş aygır gibi biniyordu bacağıma. "Bill, kes şunu," diye emir verdi Bill'in efendisi, cinden ötürü ağzında gevelenerek çıkan kıkırdamalarla çıngırdayan bir sesle. "Ciddiyim Bill. Bırak onu." Sonunda, seks düşkününün tasmasına bir kayış taktı ve Bill'i benden çekerken "Zavallı Bill" dedi. "Onu gezmeye çıkaracak halde değildim. İki gündür. Servisi çağırmamın bir nedeni de bu. Yapmanı istediğim ilk şey Bill'i parka götürmen."

Bill, parka gidinceye kadar terbiyeli davrandı.

Yolda Bay Wallace'ı düşündüm; suskun dudaklarının üzerine bir takma bıyık yapıştırılmış, içkiden her yeri şişmiş, göbekli, küt bir bücür. Zaman onun görüntüsünü gömmüştü, çünkü bir zamanlar oldukça düzgün biriydi; ama yine de onu hemen tanıdım, daha önce yalnızca bir kez görmüş olmama karşın; ve o da bir on yıl önceydi. Fakat onun aklımda kalan daha önceki görüntüsünü net bir şekilde hatırlıyorum, çünkü o zamanlar en alkışlanan oyun yazarıydı ve benim görüşümce en iyi oyun yazarıydı; ayrıca, tuhaf bir mizansen de hatırlamama yardım etti bunu: Paris'te, Boeuf-sur-le-Toit barında gece yarısını geçmişti ve kendisi, pembe örtülü bir masada, üç adamla beraber oturuyordu ve bunların ikisi pahalı fahişeler, İngiliz fanilası giyimiş Korsikalı korsanlardı ve üçüncüsü de Sumner Welles'den baş-

kası değildi; *Confidential*'in hayranları, eski Dışişleri Bakan Yardımcısı, Uyuyan Araba Hamalları Kardeşlik Örgütü'nün yüce ve iyi dostu, asilzade Bay Welles'i hatırlayacaktır. Brendiye yatırılmış şeftali gibi kafayı bulmuş Ekselansları'nın, o Korsikalıların kulaklarını dişlemeye başlaması da tam bir tablo, üstelik bir canlı tablo oluşturmuştu hani.

Sonbahar yürüyüşçüleri parkın gece yollarında ağır ağır geziniyordu. Bir Japon çifti durup Bill'e sevgi gösterdi; bir şekilde kendilerinden geçmişler, hayvanın bükülmüş kuyruğunu çekiyor, hayvana sarılıyorlardı; bunu anlıyordum, çünkü basık suratı, Quasimodo bacakları, tuhaf bir şekilde çarpık fiziğiyle Bill, bonzai ağaçlar, cüce geyikler ve iki buçuk kiloluk Japon balıkları gibi, Doğu'nun estetik anlayışına hitap eden bir objeydi. Ama ben Doğulu değildim ve Bill beni çimenliğe ve bir ağacın altına çekip de bana birden, tekrar cinsel yönden saldırdığında bunu pek hoş karşılamadım.

Böylesine kararlı bir tecavüzcünün dengi olmadığımdan, yapılacak en akıllıca şey çimlere sırtüstü yatıp, onu canının istediğini yapmaya bırakmaktı; onu teşvik etmek hatta: "İşte bu kadar, oğlum. Elinden geleni yap. Kurtlarını dök." Bir de seyirci kitlemiz vardı; neşeli aşığımın tutkuyla kendinden geçmiş patlak gözlerinin ötesinde, uzakta, bir aşağı bir yukarı hareket eden insan yüzleri. Bir kadın sert bir şekilde "Seni pis dejenere!" diye bağırdı, "Hayvanı suistimal etmeyi bırak! Niçin kimse polis çağırmıyor?" Başka bir kadın "Albert, ben Utica'ya dönmek istiyorum" dedi. "Hem de bu gece." Bill, hızlı hızlı soluyup salyalarını akıtarak göğsünün üstüne abandı.

Bill'in gece bitmeden bana karşı işlediği tek kabahat Robert Hall pantolonumun sırılsıklam olması değildi. Onu Plaza'ya geri götürüp de süitin fuayesine girerken kocaman bir yaş bok öbeğine, Bill'in bokuna bastım, kaydım ve suratımın üzerine düştüm; *ikinci* bir bok öbeğinin üstüne. Bay Wallace'a söylediğim tek şey "Bir duş almamın sizce bir mahzuru var mı?" oldu. Adam da, "Ben daima bunda ısrarlıyımdır" dedi.

Ama Bay Wallace, Bayan Self'in dediği gibi, tıpkı Denny Fouts türü, şehvetliden ziyade, konuşmacı biriydi. "Sen iyi bir çocuksun," dedi bana. "Ah, biliyorum, sen çocuk değilsin. O kadar sarhoş değilim. Senin ne kadar kilometre yaptığını görüyorum. Fakat önemli değil, sen iyi bir çocuksun; gözlerinden belli. Yaralı gözler. İncinmiş, aşağılanmış. Dostoyevski okudun mu? Evet, senin raconun olmadığını tahmin ettim. Ama sen onun insanlarından birisin. Aşağılanmış, incinmiş. Ben de öyle; bunun için kendimi senin yanında güvende hissediyorum." Gözlerini, lamba ışığıyla aydınlanmış odada bir ajan gibi gezdirdi; oda sanki bir Kansas hortumu geçmiş gibiydi; her yerde darmadağınık çamaşırlar, orada burada köpek pislikleri ve halıların üzerinde yer yer, kurumaya yüz tutmuş köpek sidiği gölcükleri. Bill yatağın ayakucunda uyuyor, horlamalarından bir cinsel birleşme sonrası melankoli yayılıyordu. Hiç olmazsa, efendisiyle konuğunun aynı yatağı paylaşmasına birazcık izin vermişti bari, konuk çıplak, fakat efendisi tam giyinik halde; hem de siyah ayakkabısına, cebinde kurşun kalemler bulunan yeleğine ve bağa çerçeveli gözlüğüne varıncaya dek. Bay Wallace bir eliyle, ağzına kadar sek viski dolu bir diş fırçalama bardağı, diğerinde de, ucundaki kül uzantısı boyuna büyüyen ve sallanan bir puro tutuyordu. Ara sıra beni okşamak için uzanıyordu ve birinde, sıcak kül göbeğimi yaktı; bunun kasten yapılmış olduğunu düşündüm, ama belki de öyle değildir dedim.

"Avlanmış bir adamın hissedebileceği kadar güvende. Peşinde katiller olan bir adam kadar. Ben her an ölebilirim. Ve eğer ölürsem doğal bir ölüm olmaz. Bunu bir kalp krizine benzetmeye çalışırlar. Ya da bir kazaya. Ama söz ver, sen inanmayacaksın buna. Söz ver, *Times*'a bir mektup yazıp, onlara bunun bir cinayet olduğunu bildireceksin."

Sarhoşlar ve delilerle, bu daima akla yakın. "Ama madem tehlikede olduğunuzu düşünüyorsunuz, niçin polis çağırmıyorsunuz?"

Adam "Ben muhbir değilim" dedi; sonra, "Ben ölüyorum

zaten," diye ekledi, "Kanserden."

"Ne kanseri bu?"

"Kan. Gırtlak. Akciğer. Dil. Mide. Beyin. Göt." Aslında alkolikler alkolün tadından hiç hoşlanmaz; adam, bardağındaki viskinin yarısını kafaya dikerken ürperdi. "Her şey yedi yıl önce, eleştirmenler bana cephe aldığı zaman başladı. Her yazarın bazı hileleri vardır ve eleştirmenler er ya da geç bulur bunları. Bunda bir şey yok; kimliğini açık ettikleri sürece severler seni. Benim hatam, eski hilelerimden bıkıp yenilerini öğrenmemdi. Eleştirmenler buna tahammül edemez; çok yönlülükten hiç hoşlanmazlar; bir yazarın geliştiğini ya da bir şekilde değiştiğini görmekten hoşlanmazlar. İşte kanser o zaman geldi. Eleştirmenler, eski hilelerin 'saf şiirsel güç', yeni hilelerinse 'berbat numaralar' olduğunu söylemeye başladıklarında. Art arda altı başarısızlık; dördü Broadway'de, ikisi dışarıda. Beni kıskançlıktan ve cehaletten öldürüyorlar. Ve utanmazlık yahut vicdansızlıktan. Kanserin benim beynimi yiyor olması hiç umurlarında mı!" Sonra, gayet rahatlamış bir halde, "Bana inanmıyorsun, değil mi?" dedi.

"Kanserin yedi yıldır dört nala gittiğine inanamıyorum. İmkansız bu."

"Ben ölüyorum. Ama sen inanmıyorsun. Kanser olduğuma da inanmıyorsun. Bunun tamamen, deli doktoruna göre bir mesele olduğunu düşünüyorsun." Hayır, düşündüğüm şuydu: Kendi serseri kadın kahramanları gibi, tümüyle yabancı kişilere yarı inanılır yalanlar söyleyerek ilgi ve sempati uyandırmaya çalışan, dramatik kafalı, bodur bir adamcağız bu. Yalanlarını yabancılara söylüyor, çünkü hiç arkadaşı yok ve arkadaşsızlığının nedeni de, sadece kendi kahramanlarına ve kendine acıması; geri kalan herkes seyirci. "Ama bilesin, bir deli doktoruna gittim. İki yıl boyunca her haftanın beş günü bir saate altmış dolar para verdim. O pezevengin tek yaptığı, benim özel işlerime karışmaktı."

"Onlara bunun için para verilmiyor mu? İnsanların özel işle-

rine karışmaları için?"

"Bana ukalalık yapma ahbap. Şaka değil bu. Dr. Kewie benim hayatımı mahvetti. Beni homo olmadığıma ve Fred'i sevmediğime inandırdı. Fred'den kurtulmazsam bir yazar olarak biteceğimi söyledi. Ama gerçek şu ki, hayatımdaki tek iyi şey Fred'di. Ben *onu* sevmiyordum belki. Fakat o *beni* seviyordu. Hayatımın bütünlüğünü koruyordu. Kewie'nin dediği gibi sahtekar değildi. Kewie dedi ki: Fred seni sevmiyor, senin paranı seviyor. Parayı seven biri varsa Kewie'dir. Evet, ben Fred'den ayrılmıyordum ve Kewie gizliden onu arıyor, eğer benden uzaklaşmazsa benim içkiden öleceğimi söylüyor. Fred eşyasını toplayıp ortadan kayboluyor ve ben bunu anlayamıyorum, ta ki Dr. Kewie çok büyük gurur duyarak, yaptığı şeyi bana itiraf edinceye kadar. Ve ona dedim ki: Görüyorsun, Fred sana inandı ve beni çok sevdiği için kendini feda etti. Ama bu konuda yanılmıştım. Çünkü Fred'i bulduğumuzda ve benim tuttuğum Pinkertonlar onu Portoriko'da bulduklarında Fred, tek istediğim onun burnuna bir yumruk atmak dedi. Kewie'yi, ona telefon etmesi için *benim* teşvik ettiğimi, yani bunun tamamen benim planım olduğunu sanmış. Yine de barıştık. Çok yararlı oldu bu. Fred on yedi Haziranda Memorial Hastanesinde ameliyat oldu ve Temmuzun dördünde öldü. Henüz otuz altı yaşındaydı. Fakat o numara yapmıyordu; gerçekten kanserdi. Ve deli doktorlarının senin özel yaşamına karışmasının sonu işte bu. Şu hale bak! Bill'i gezdirmek için fahişeler tutmak zorunda kalmak."

"Ben fahişe değilim." Ama buna niçin itiraz etmeye kalktım bilmiyorum; ben bir fahişeyim ve hep öyleydim.

Alaycı bir şekilde homurdandı; sarhoşluktan sulugözleşen bütün adamlar gibi acımasızdı. "Ne olacak peki?" dedi purosundaki külü üfleyerek. "Yüzükoyun yat ve şu yanaklarını aç."

"Affedersiniz, ama ben arkadan vermem. Arkadan atlamak, tamam. Fakat arkadan vermek yok."

"Ahhh," dedi tatlı patates turtasına benzer, lapa gibi bir ses-

le, "seni sikmek istemiyorum ahbap. Puromu söndürmek istiyorum sadece."

Ben bundan orada sıyırtmadım mı ulan! Giysilerimi kapıp banyoya koştum ve kapıyı sürgüledim. Giyinirken, Bay Wallace'ın kendi kendine kıkırdadığını duyuyordum. "Ahbap?" diyordu. "Ciddi söylediğimi düşünmüyorsun, öyle değil mi ahbap? Bilmiyorum. Artık kimsede mizah anlayışı kalmadı." Ama dışarı çıktığımda hafifçe horluyordu Bill'in kaba gürültüsüne yumuşak bir şekilde eşlik eder gibi. Puro, parmaklarının arasında hâlâ yanıyordu; belki de bir gün, onu kurtaracak hiç kimse olmadığında, Bay Wallace'ın gidişi böyle olacaktı.

Y'de, benimkine bitişik bir kabinde, altmış yaşında, kör bir adam yatıyor. Adam bir masör ve birkaç aydır alt kattaki jimnastik salonunda çalışıyor. Adı Bob ve bebek yağıyla, Sloan's Linimenti kokan, göbekli bir adam. Birinde ona masör olarak çalıştığımdan söz ettim, benim nasıl bir masör olduğumu görmek istediğini söyledi, birbirimize tekniklerimizi gösterdik ve adam beni kalın, duyarlı kör elleriyle ovalarken biraz kendinden söz etti. Elli yaşına kadar bekar kaldıktan sonra San Diego'lu bir garson kızla evlendiğini söyledi. "Helen. Kadın kendini otuz bir yaşında, muhteşem bir sarışın karı diye tarif etti, kocasından ayrılmış, ama ben pek öyle olabileceğini sanmıyorum, yoksa niçin benimle evlensin ki? Ama vücudu güzeldi ve bu ellerle ben onu bayağı bir azdırıyordum. Evet, bir Ford kamyonetle, küçük bir alüminyum römork ev aldık ve Cathedral City'ye gittik; Palm Springs'e yakın, Kaliforniya çölünde bir yer. Palm Springs'deki kulüplerden birinde iş bulurum diye düşünmüştüm ve buldum. Çok harika bir yer. Kasımdan Temmuza kadar dünyanın en güzel iklimi; gündüz sıcak, gece soğuk, ama yazları, aman Tanrım, elli, elli beş dereceye kadar yükseliyordu ve sandığın gibi kuru sıcak da değildi; çünkü belki bir milyon tane yüzme havuzu yapmışlar oraya; o havuzlar

çölü *rutubetli* hale getirmiş ve elli beş derecede rutubet de beyaz adamlara göre değil. Ya da beyaz kadınlara.

"Helen korkunç rahatsız oldu ama yapacak bir şey yoktu; kış boyunca, yazın bizi oradan kurtaracak kadar para biriktiremiştim hiç. Küçük alüminyum römorkumuzun içinde canlı canlı pişiyorduk. Helen öylece oturup televizyon seyrediyor, benden nefret ediyordu. Belki de hep nefret ediyordu benden; ya da hayatımızdan; ya da *kendi* hayatından. Ama sessiz bir kadın olduğundan ve hiçbir zaman pek kavga etmediğimizden, onun neler hissettiğini bilmiyordum, geçtiğimiz Nisana kadar. Nisanda işten ayrılmak ve hastaneye yatıp ameliyat olmak zorunda kaldım. Bacaklarımdaki varisli damarlar yüzünden. Param yoktu ama, bir ölüm kalım meselesiydi bu. Doktor, ameliyat olmazsam her an embolizm geçirebileceğimi söyledi. Helen ameliyattan ancak üç gün sonra geldi beni görmeye. Ne nasılsın dedi, ne de beni bir öptü. Söylediği şuydu: 'Hiçbir şey istemiyorum Bob. Senin giyeceklerini bir bavula koyup alt kata bıraktım. Aldığım tek şey kamyonetle römorktur.' Ona, neden söz ediyorsun diye sordum ve bana 'Üzgünüm Bob,' dedi. 'Ama benim gitmem lazım.' Ben korkmuştum; ağlamaya başladım, ona yalvardım, dedim ki: 'Helen, lütfen, kadın, ben bir körüm ve şimdi de topalım ve altmış yaşındayım; beni böyle, evsiz ve çaresiz bir halde bırakamazsın.' Ne dedi biliyor musun? 'Başka bir çaren yoksa gaz musluğunu aç.' Ve bana ettiği son söz buydu. Hastaneden çıktığımda cebimde on dört dolar yetmiş beş sent vardı, fakat oradan mümkün olduğunca uzaklaşmak istiyordum ve New York'a doğru yola düzüldüm, otostop yaparak. Helen, şimdi neredeyse, dilerim daha mutludur. Ona karşı bir şey beslemiyorum, her ne kadar, bana fazlasıyla çok kötü davrandığını düşünüyorsam da. Çok zor bir şeydi, kör ve yarı topal bir adamın otostop yaparak Amerika'nın ta bir ucundan ötekine kadar gitmesi."

Çaresiz bir adam karanlıkta, bilmediği bir yolun kıyısında bekliyor: Denny Fouts'un hissettiği de böyle bir şey olsa gerek,

çünkü ben de ona, Helen'in Bob'a davrandığı kadar kalpsiz davranmıştım.

Denny bana Vevey kliniğinden iki mesaj göndermişti. İlki, şu kısmı dışında hiç okunmuyordu: "Ellerime hakim olamadığımdan, yazmak çok zor. Peder Flanagan'ın Zenci Kraliçe Koşer Cafési'nin ünlü sahibi Peder Flanagan bana çekimi verdi ve kapıyı gösterdi. Merci Dieu pour toi. Yoksa kendimi çok yalnız hissedecektim." Altı hafta sonra, düzgün yazılmış bir kart aldım: "Lütfen bana, Vevey 46 27 14'e telefon et."

Telefonu Pont Royal'in barından ettim; hatırlıyorum, Denny'nin sesini beklerken, Arthur Koestler'in, kendisiyle aynı masada oturan bir kadını sürekli taciz edişini seyrediyordum; birisi, kadının onun sevgilisi olduğunu söyledi; kadın ağlıyor, ama kendini onun çirkin hareketlerinden koruyacak bir şey yapmıyordu. Bir erkeğin ağladığını ya da bir kadına zorbalık yapıldığını görmek dayanılmaz bir şey, ama hiç kimse müdahale etmiyor, barmenler ve garsonlar farkında değilmiş gibi davranıyordu.

Sonra Denny'nin sesi Alp dağlarının yükseklerinden indi; sanki ciğerleri temiz havayla dolmuş gibi konuşuyordu; işlerin zor gittiğini, ama şimdi klinikten çıkmaya hazır olduğunu söyledi ve onunla Salı günü, Prens Ruspoli'nin ('Dado') ona bir ev tuttuğu Roma'da buluşabilir miyim diye sordu. Ben bir korkağım, gerek yüzeysel, gerekse çok ciddi anlamda; başkalarına karşı duygularım konusunda hiçbir zaman orta dereceden daha fazla doğru sözlü olamam ve hayır demek istediğim halde evet derim. Denny'ye, onunla Roma'da buluşacağımı söyledim çünkü, beni ürküttüğü için onu bir daha hiç görmek istemediğimi nasıl söyleyebilirdim ki? Beni ürküten şey uyuşturucular ve kaos değil, onun üzerinde dolaşan o, ziyan olmanın ve tükenmişliğin oluşturduğu ölüm halesiydi; böyle bir tükenmişliğin gölgesi, yakında gelmesi muhtemel kendi zaferimi bir şekilde tehdit ediyormuş gibiydi sanki.

Ve İtalya'ya gittim, ama Roma'ya değil Venedik'e ve gidişim kış başlangıcını buldu ve bir gece Harry Bar'da tek başımayken Denny'nin Roma'da, onunla buluşmam gereken günden birkaç gün sonra öldüğünü öğrendim. Mimi söyledi bana. Mimi, Faruk'tan* daha şişman bir Mısırlıydı ve Kahire'yle Paris arasında mekik dokuyan bir uyuşturucu kaçakçısıydı; Denny, Mimi'ye bağlıydı, yahut en azından, Mimi'nin getirdiği uyuşturucuya bağlıydı ama ben onu pek tanımazdım ve şaşırdım; Mimi beni Harry'de görünce paytak yürüyüşüyle yanıma geldi, ahududu rengi salyalı dudaklarıyla yanaklarımdan öptü ve "Güleceğim geldi," dedi. "Ne zaman Denny'yi hatırlasam güleceğim geliyor. *O* da olsa gülerdi. O şekilde ölmek! Öyle bir şey ancak Denny'nin başına gelebilirdi." Mimi yolunmuş kaşlarını kaldırdı. "Ah. Bilmiyor musun? Tedavi yüzünden oldu. Uyuşturucuyu bırakmasaydı yirmi yıl daha yaşardı. Ama tedavi yüzünden öldü. Tuvalette oturmuş sıçarken kalbi durmuş." Mimi'ye göre, Denny Roma'daki Protestan mezarlığına gömülmüştü; ama sonraki ilkbahar orada onun mezarını aradığımda bulamadım.

Yıllardır Venedik'e çok düşkündüm, her mevsimini yaşadım ama daha ziyade, piazzalarda deniz sislerinin dolaştığı ve gondol çanlarının gümüşsü çıngırtılarının tüle bürünmüş kanalları ürperttiği sonbahar sonu ve kışı yeğlerdim. Avrupa'daki ilk kışımın tümünü orada, bir Grand Canal palazzosunun en üst katındaki, küçük, ısıtılmayan bir dairede geçirdim. Hayatımda öyle soğuk görmemiştim; cerrahlar kollarımı bacaklarımı kesse hiç acı duymayacağım anlar vardı. Ama yine de mutsuz değildim, çünkü ilerleyen yapıtım *Uykusuz Milyonlar*'ın bir şaheser olacağına inanıyordum. Şimdi onun ne olduğunu biliyorum: Vicki Baum'a ait bir tarifin üzerine sos olan, sürrealist nesirden bir köpek yemeği. Kabul ederken yüzüm kızarıyorsa da, sırf yazmış olmak için, yapıtın konusu, yaşamlarının arasında, televizyonda çok eski bir filmi seyretmelerinden başka bir ilinti

* Mısır kralı Faruk (ç. n.)

bulunmayan on-on beş Amerikalıyla (boşanmak üzere bir çift, bir motel odasında kalan, on dört yaşında bir kızla, genç, zengin ve yakışıklı bir röntgenci erkek, otuz bir çeken bir denizci generalle falan) ilgiliydi.

Kitap üzerinde her sabah saat dokuzdan öğleden sonra saat üçe kadar çalışır ve sonra saat üçte, hava nasıl olursa olsun, karanlık çökene dek Venedik labirentinde dolaşır ve Harry'nin barına yollanma vakti gelince soğuktan kaçıp hızla içeri, Bay Cipriani'nin mikroskobik, iyi yemek ve şarap sarayının şömineyle ısıtılmış konukseverliğine dalardım. Harry'nin barı kışları, yılın geri kalanındaki halinden farklı türde bir tımarhanedir; aynı şekilde kalabalıktır ama Noel'de bu mekan İngiliz ve Amerikalılara değil, eksantrik bir yerel aristokrasiye, soluk yüzlü genç züppe kontlara ve cırcır eden principessalara, Ekim ayı geçip, Ohio'dan gelmiş son çift de çekip gitmeden oraya adımını atmayan kent sakinlerine aittir. Harry'nin barında her gece -martini, karidesli sandviç ve ağzına kadar dolu bir kap Bolognese soslu yeşil erişteye- dokuz-on dolar harcardım. İtalyancam hiçbir zaman doğru dürüst olmadıysa da bir sürü arkadaş edindim ve geçirdiğim çılgınca günlerden söz edebilirim size (ama bir zamanlar New Orleans'tan tanıdığım birinin dediği gibi: "Oğlum, başlatma şimdi beni!").

O kış tanıştığımı hatırladığım Amerikalılar Peggy Guggenheim ve George Arvin'di ve bu ikincisi, asker tıraşı kesilmiş sarı saçlı bir basketbol koçuna benzeyen, çok yetenekli bir Amerikalı ressamdı; bir gondolcüye aşık olmuş, Venedik'te dört yıl o gondolcü, karısı ve çocuklarıyla birlikte yaşamıştı (sonunda bu düzen bir şekilde bozuldu, bunun ardından Arvin bir İtalyan manastırına kapandı ve daha sonra orada, bana söylendiğine göre, manastır tarikatının kardeşlerinden biri oldu).

Karımı, Hulga'yı hatırladınız mı? Hulga, yani onunla yasal bağlılığımız olmasaydı Guggenheim denen kadınla evlenebilirdim, benden belki otuz yaş, belki de daha fazla büyük olması-

na karşın. Ve böyle bir şey yapsaydım, kadından -takma dişlerini takırdatma huyuna ve hatta, Bert Lahr'ın* uzun saçlı haline benzemesine karşın- hoşlandığım için olmayacaktı bu. Venedik'te kış gecelerini, kadının yaşadığı korunaklı ve beyaz Palazzo dei Leoni'de geçirmek hoş bir şeydi, orada on bir tane Tibet Terrier'i ve bir İskoç kahyadan başka kimse yoktu ve adam, sevgilisiyle buluşmak için boyuna Londra'ya kaçıyordu ve işvereninin pek şikayetçi olmadığı bir durumdu bu, çünkü kadın züppenin biriydi ve aşığının da Prens Philip'in erkek uşağı olduğu söyleniyordu; hanımefendinin güzel kırmızı şaraplarından içmek ve kadının, evliliklerinden, aşk ilişkilerinden hatırlayıp anlattıklarını dinlemek hoş bir şeydi; bu jigolomsu güruhun arasında Samuel Beckett'in adını duymak beni şaşkına çevirdi. Bu zengin ve dünyevi zevklere düşkün Yahudi kadınla, *Mollay* ve *Godot'yu Beklerken*'in münzevi yazarından daha tuhaf bir çift düşünmek olanaksızdı. Bunlar, insanı Beckett hakkında. . . ve onun takındığı, herkesten mesafeli, aşırı sade havalar konusunda *şaşırtıyordu.* Çünkü yapıtları yayınlanmamış yoksul yazarlar, ki gizli ilişki kurdukları zamanlarda Beckett öyle biriydi, Amerikalı bakır zenginlerinin mirasçısı çirkin kadınlarla, kafalarında aşkın ötesinde bir şeyler olmadan sevgili olmazlar. Kendi adıma, benim ona hayranlığım meselesinde, gerçi sanırım ondan alacağım ganimetle her halükârda bayağı bir ilgiliydim ama, bunun gerektirdiği gibi davranıp da bu ganimetin bir kısmını koparmak için çaba harcamadıysam bunun tek nedeni, bir kibirin beni tam bir aptala döndürmüş olmasıdır; *Uykusuz Milyonlar* baskıya girdiği gün her şey benim olacaktı çünkü.

Yalnız, böyle bir şey hiç olmadı tabii.

Mart ayında el yazmalarını bitirince bir örneğini ajansım Margo Diamond'a, vaktiyle benimle iş yapmaya başka bir müşterisi, benim eski ıskartam Alice Lee Langman tarafından ikna edilmiş o çiçek bozuğu suratlı, kuku yalayıcı kadına gönder-

* 1939 yılında çevrilmiş Oz Büyücüsü filminde korkak aslan rolüyle ünlenmiş Amerikalı komedyen. (ç. n.)

dim. Margo bana verdiği yanıtta, romanı ilk kitabım *Kabul Edilmiş Dualar*'ın yayıncısına teslim ettiğini bildirdi. "Ama," diye yazıyordu devamında kadın, "bunu sırf nezaket icabı yapıyorum ve kitabı reddederlerse korkarım başka bir ajans bulmanız gerekecek, çünkü bana öyle geliyor ki, benim sizi temsil etmeye devam etmem, gerek sizin gerekse benim çıkarıma olmaz. Sizin Bayan Langman'a karşı davranışınızın, onun yaptığı iyiliğe verdiğiniz tuhaf karşılığın benim görüşümü etkilediğini itiraf edeceğim. Ama yine de, sizde her şey pahasına teşvik edilmesi gereken bir yetenek olduğunu hissetseydim bunun beni caydırmasına izin vermezdim. Ama yapmıyorum ve kesinlikle yok. Siz bir sanatçı değilsiniz; ve sanatçı değilseniz, o zaman en azından, gerçekten usta bir profesyonel yazar olacağınız umudunu vermeniz gerekir. Ama, profesyonelliğin sizden uzak olduğunu gösteren bir disiplinsizlik, sürekli bir tutarsızlık var. Daha henüz gençken niçin başka bir kariyer düşünmüyorsunuz?"

Yarık yalayıcı kaltak! Bu karı pişman olacak ulan (diyordum ben)! Ve hatta Paris'e varınca Amerikan Express'de bulduğum, yayıncıdan gelmiş bir mektupta, kitabın reddedildiğini ("Maalesef, sizin bir romancı olarak çıkışınızı, *Uykusuz Milyonlar* gibi, böyle zorlama bir romanla desteklersek size zarar vereceğimiz kanısındayız. . .") ve el yazmalarını ne yapmalarını istediğimin sorulduğunu okuduğumda, o zaman bile inancım sarsılmadı; Bayan Langman'ı bırakmış olmamdan ötürü, onun arkadaşlarının şimdi beni bir edebi linçe kurban etmeye çalıştıklarını düşündüm sadece.

Çeşitli dolandırıcılıklar ve tasarruflar sayesinde biriktirdiğim on dört bin dolarım vardı ve Amerika'ya dönmek istemiyordum. Fakat *Uykusuz Milyonlar*'ın basıldığını görmek istiyorsam başka bir alternatif yoktu; kitabı bu kadar uzaktan ve bir ajans olmadan pazarlamak olanaksızdı. Dürüst ve usta bir ajans bulmak saygın bir yayıncı bulmaktan daha zordur. Margo Diamond bunların içinde en iyisiydi; *The New York Review of Books* gibi züppe paçavralarının kadrosundakilerle de, *Playboy*'un

editörleriyle de gayet samimiydi. Belki gerçekten benim yeteneksiz olduğumu düşünüyor olabilirdi ama bunun nedeni kıskançlıktı; çünkü o kuku köpeğinin hep istediği, La Langman'ın orasına dil atmaktı. Ama New York'a geri dönme düşüncesi midemi altüst ediyor, lunaparktaki takla atan trenlerde aşağı düşermişim gibi bir duygu veriyordu. Şimdi hiç arkadaşımın olmadığı ve bir sürü düşmanımın olduğu o kente, önümde yürüyen bir bando ve başarımı kutlayan konfeti yağmuru olmadan bir daha asla giremezmişim gibi geliyordu bana. Kuyruğu düşmüş bir halde ve elinde satılmamış bir romanla geri dönebilmek için benden ya daha düşük ya da daha yüksek karakterli biri olmak gerekirdi.

Gezegenin en acıklı, yedi ay boyunca kış geceleri aç ve evsiz bir halde birbirine sokulan Eskimolardan da zavallı gruplarından biri, kibirden ya da güya estetik nedenlerle ya da cinsel yahut parasal sorunlar yüzünden sürgün kariyerini seçmiş Amerikalılardır. Yurtdışında yıldan yıla hayatta kalmak, Ocak ayında Taroudant'tan,* Taormina'ya,** Atina'ya, Haziranda Paris'e dek baharın peşinde koşmak, bunlar bile üstün konumların ve müstesna bir başarı güdüsünün kanıtıdır. Gerçekten, eğer cebinizde çok az ya da havaleye bağımlı Amerikalıların çoğu gibi, "ancak yaşamaya yetecek kadar" paranız varsa bu bir başarıdır. Eğer çok gençseniz birkaç yıl için bir sorun yoktur; fakat, otuz yaş sınır olmak üzere, yirmi beşinden sonrasını sürenler, cennet gibi görünenin, sadece bir sahne ve perde kalkınca ortaya çıkanın şeytan çatalları ve ateş olduğunu görür.

Evet, ben de yavaş yavaş bu sefil kervanın içine çekiliyordum ama, neler olduğunu anlamam için epey bir süre geçmişti. Yaz başladığında ve ben geriye dönmeyip, kitabımı çeşitli yayıncılara postayla göndererek pazarlamaya çalışmaya karar verdiğimde benim kafayı dağıtma günlerim Deux Magots'un terasında bol bol Pernod içmekle başlıyordu; bunun arkasından

* Fas'ta bir kent. (ç. n.)
** Sicilya'nın doğu kıyısında bir kent. (ç. n.)

bulvarın karşı tarafına geçip Brasserie Lipp'te lahana turşusuyla bira, bol bol bira takılırdım ve bunun ardından Hotel Quai Voltaire'deki nehir manzaralı küçük, hoş odamda bir siesta gelirdi. Asıl içme saat altı civarında başlardı; bir taksiye binip Ritz'e gider, akşamın ilk saatlerini barda martini dilenerek geçirirdim; eğer orada, bir gizli homodan ya da bazen, birlikte yolculuğa çıkmış iki kadından ya da belki saf bir Amerikalı çiftten beni yemeğe davet etmelerini rica ederek bir bağlantı kuramazsam, genellikle yemek yemezdim. Benim tahminimce, yiyecek yönünden günde beş yüz kaloriden az alıyordum. Fakat içki, özellikle de, kalça kıvrılan Senegal kabarelerinde ve Le Fiacre, Mon Jardin, Madam Arthur'un Yeri ve Boeuf-sur-le-Toit gibi ayyaş barlarında her gece devirdiğim, mide bulandırıcı yuvarlak şişeler içindeki Calvadoslar, içerimin tümüyle kötüleşmesine karşın, karnı tok ve sağlıklıymış gibi görünmemi sağlıyordu. Fakat akşamdan kalmalıktan kaynaklanan, şelale gibi baş ağrılarına ve hiç durmadan dökülen bulantılara karşın, acayip güzel günler, her sanatçı için gerekli eğitimsel deneyimler geçirdiğim şeklinde, tuhaf bir izlenim içindeydim; ve yaşadığım alemler sırasında karşılaştığım bazı kişilerin Calvados buharından oluşan sisi yarıp, benim düşünceme atılmış silinmez imzalar bıraktığı doğrudur.

Ki böylece Kate McCloud'a geldik. Kate! McCloud! Aşkım, ıstırabım, Götterdämmerung'um,* *Venedik'te Ölüm*'üm; karşı konulmaz, Cleopatra'nın göğsündeki engerek kadar tehlikeli.

Paris'te kış sonuydu; Tanca'da geçirdiğim birkaç serkeş haftadan sonra geri dönmüştüm ve Tanca'daki bu sürenin çoğunu da Jay Hazlewood'un Le Parade adlı küçük batakhanesinin müdavimi olarak geçirmiştim; orası, memleket hasreti çeken Amerikalılara has martini ve jumbo Hamburgerler satarak mütevazı bir servet yapmış, kibar ve çok uzun boylu, Georgialı bir

* Wagner'in bir operasından kaynaklanan, her şeyin sonu, kıyamet anlamında bir terim. (ç. n.)

herif tarafından işletiliyordu ve herif ayrıca, gözde yabancı müşterilerine Arap oğlanları ve lassileri de sunuyordu; ücretsiz tabii, sırf misafirperverlik olsun diye.

Parade'daki barda bir gece, gelecekteki olayları korkunç etkileyecek biriyle tanıştım. Adamın, yirmili yıllarda basılmış bir saç toniği reklamı gibi, ıslatarak bastırılıp ortadan ikiye ayrılmış sarı saçları vardı; gayet şık, yüzü çilli ve canlı renkte biriydi; güzel bir gülümsemesi ve sağlıklı dişleri vardı, biraz gereğinden fazla görünüyorlarsa da. Cebi kibrit doluydu ve onları boyuna, başparmağının tırnağıyla yakardı. Yaklaşık kırk yaşındaydı, Amerikalıydı ama, bir sürü dil konuşan insanlarda görülen, biraz normal dışı bir aksanla konuşuyordu; yapmacık bir şey değil, daha ziyade, fark edilmez bir konuşma hatası gibi bir şeydir bu. Bana birkaç içki ısmarladı, birkaç zar attık; daha sonra Jay Hazlewood'a onun kim olduğunu sordum.

"Hiç kimse değil," dedi Jay o hilekar, kırmızı çamur gibi yayvan şivesiyle. "Adı Aces Nelson."

"Peki ne iş yapar?"

Jay "Zenginlerin arkadaşıdır" dedi ve *çok* ciddi bir şekilde söyledi bunu.

"Peki, hepsi bu mu?"

"Hepsi mi? Siktir be!" dedi Jay Hazlewood. "Zenginlerin arkadaşı olmak, geçimini bundan kazanmak, bunun bir günü bile, prangayla çalıştırılan yirmi tane zenci mahkumun bir aylık çalışmasından zordur."

"Peki geçimini bu işten *nasıl* kazanıyor?"

Hazlewood –Güneyli bir at tüccarı gibi- bir gözünü açıp ötekini kıstı ama ben onunla dalga falan geçmiyordum; gerçekten anlamamıştım.

"Bak," dedi, "Aces Nelson gibi bir sürü sülük var. Onun bir özelliği yok. Yalnız o, çoğundan biraz daha sevimlidir. Aces iyidir. Nispeten. Tanca'ya yılda iki-üç kez gelir, daima birilerinin yatıyla; her yazı bir yattan ötekine geçerek geçirir; *Gaviota, Siesta, Christina, Sister Anne, Creole*, gerisini sen say. Yılın geri kala-

nında Alplerdedir; St. Moritz ya da Gstaad'da. Ya da Batı Hint adalarında. Antigua'da. Lyford Cay'de. Aradaki molalarda Paris'te, New York'ta, Beverly Hills'te, Grosse Pointe'da. Ama nerde olursa olsun hep aynı şeyi yapar. Ekmeğini kazanmak için ter döker. Oyunlar oynar; öğle yemeğinden, ışıklar sönünceye kadar. Briç. Cin oyunu. Üçlü briç. Maça kızı, Tavla. Gülümseyerek. Kaplamalı dişlerini göstererek. Geritol'leri*, okyanus aşan salonlarında mutlu ederek. Ortalıkta dolaşmak için parayı böyle kazanır. Geri kalanı, çeşitli yaşta ve azgınlıkta karıyı pompalamaktan gelir; kocaları, bu işi kendileri yapmak zorunda kalmasın da kim yaparsa yapsın aldırmayan, zengin amcıklardan."

Jay Hazlewood hiç sigara içmezdi; Georgia dağlarının düzgün bir çocuğuydu, parça tütün çiğnerdi. Şimdi, kendi özel tükürük hokkasına kahverengi bir sıvı fışkırttı. "Zor iş mi? Ben *bilirim.* Benim sikmediğim bir tek kobra yılanları kaldı. Bu barı açacak pesetaları böyle kazandım ben. Ama ben bunu kendim için yaptım. *Kendime* bir şey yapmak için. Aces, o, yaşamda kaybetmiştir. Şu anda Bab'in grubuyla burada."

Tanca, Cebelitarık körfezinin karşısında yer alan bir sıradağa yaslanmış, beyaz bir kübik yontu parçasıdır. Dağın tepesinden aşağıya inerken, arasına çirkin Akdeniz villaları serpiştirilmiş, orta sınıf bir varoştan geçilip 'modern' kente, aşırı geniş bulvarların, çimento rengi tepelerin ateşte pişen pis buğusuna ve sonra, deniz kıyısındaki Casbah'ın, ateşi sönmüş labirentine girilir. Orada güya yasal bir iş amacıyla bulunanlar hariç, Tanca'daki hemen hemen her yabancı oraya şu dört nedenin, tümü değilse bile, en azından biri için yerleşmiştir: Uyuşturucu bulmanın kolaylığı, ateşli yeniyetme delikanlı fahişeler, vergi kaçakları ya da kişinin, Port Said'in kuzeyindeki hiçbir yerde havaalanından ya da gemiden çıkamayacak kadar sakıncalı biri olması. Bütün temel risklerin ortadan kalktığı, vurdumduymaz bir kenttir burası.

* ABD'de yaşlılar için kullanılan bir vitamin ilacı. (ç. n.)

O zamanlar Casbah'ta hüküm süren beş kraliçenin ikisi İngiliz erkeği, üçü de Amerikalı kadındı. Dişiler arasında bir Eugenia Bankhead vardı; kızkardeşi Tallulah kadar ilginç, limanın alacakaranlığında kendine çılgın bir güneş ışığı yaratmış biri. Ve Jane Bowles, o cömert şeytan, o gülen, neşeli, işkence çeken cüce. Uğursuz bir şekilde harika bir romanın, *İki Ciddi Kadın*'ın ve aynı tanımlamanın yapılabileceği, *Yaz Evinde* adlı tek bir oyunun yazarı Bayan Bowles artık Casbah'ta küçücük bir evde yaşıyordu, ev o kadar küçük ve alçak tavanlıydı ki, odadan odaya neredeyse sürünerek geçiliyordu; orada, Faslı sevgilisi, ünlü Cherifa'yla, Tanca'nın en büyük açık hava pazarının otlar ve nadir türler imparatoriçesi olan, yaşlı ve sert bir köylü kadınla birlikte yaşıyordu; ancak Bayan Bowles gibi zeki ve aşırı tuhaflığa düşkün bir dahinin tahammül edebileceği, zımpara gibi bir kişilikti bu kadın. ("Ama," dedi Jane, meleksi bir gülüşle, "ben Cherifa'yı seviyorum. Cherifa beni sevmiyor. Nasıl sevebilir ki? Bir yazarı? Ohio'lu, sakat bir Yahudi kızını? Onun tek düşündüğü paradır. Benim param. Ve bu ev. Ve bu evin nasıl ele geçirileceği. En azından her altı ayda bir beni ciddi bir şekilde zehirlemeye kalkar. Ve benim paranoid olduğumu sanma sakın. Tamamen doğrudur bu.")

Bayan Bowles'un oyuncak evi, bölgenin genetik yönden otantik üçüncü kraliçesinin, bonmarşe maharanisi* Barbara Hutton'un -Jay Hazlewood'un deyişiyle, Bab'in grubunun Ma Barker'ının- duvarlarla çevrili sarayının tam tersiydi. Bayan Hutton, geçici kocaları, günlük sevgilileri ve neyle uğraştıkları (varsa tabii) belli olmayan diğer kişilerden oluşan maiyetiyle, Fas'taki konağında her yıl genellikle bir ay bir hüküm sürerdi. Ürkek kadın, dışarıya nadiren çıkardı; konağa davet edilenler de çok az sayıda birkaç Tancalıydı. Kimsesiz bir gezgin –bugün Madrid, yarın Meksika- olan Bayan Hutton asla yolculuk yapmazdı; sınırları geçerdi sadece, kırk tane sandığını ve ada gibi soyutlanmış kişisel ortamını da beraberinde taşıyarak.

* Hintçe Mihracenin karısı, kraliçe. (ç. n.)

"Hey sen! Bir partiye gitmeye ne dersin?" Aces Nelson; bana Petit Socco'daki bir teras kafeden, bir Casbah piazzasından ve öğleden öğleye dolan büyük bir nargile salonundan sesleniyordu; saat gece yarısını geçmişti.

"Bak," dedi kendi yüksek moralinden başka hiçbir şeyle neşelenmeyen Aces; aslında *Arabé* içiyordu. "Sana bir armağanım var." Ve sihirbaz gibi, ellerinin arasından hemen, kıpır kıpır, şiş göbekli, dişi bir yavru köpek çıkarıverdi; iri ve ürkek gözlerinin etrafında pandalar gibi beyaz birer halka bulunan, afro tüylü bir zenci yavrusu, bir getto pandasıydı bu. Aces, "Bunu beş dakika önce bir İspanyol gemiciden satınaldım" dedi. "Bu komik şeyi kabanının cebine tıkmış, önümden geçiyordu. Hayvanın kafası dışarı çıkmıştı. Ve bu güzel gözleri gördüm. Ve şu güzel kulakları; bak, biri düşük, öteki dik. Adama sordum ve bana, bu köpeği ona kızkardeşinin, Bay Wu'ya, yani kızarmış köpek yiyen bir Çinliye satsın diye gönderdiğini söyledi. Ben de ona yüz peseta teklif ettim; ve işte." Aces yavru köpeği bana uzattı zavallı bir bebeği size sunan, Kalkütalı dilenci bir kadın gibi. "Bunu niçin satın aldığımı anlayamamıştım, seni görünceye kadar. Socco'da avare avare dolaştığını. Bay. . . Jones? Doğru mu hatırlıyorum? Evet, Bay Jones, al bunu. Birbirinize ihtiyacınız var."

Köpek, kedi, çocuk, o güne dek, bana bağımlı hiçbir şeyim olmamıştı; kendi bezimi değiştirmek bile çok vakit alan, zahmetli bir işti. "Boşver," dedim. "Onu Çinli'ye ver."

Aces kumarbaz bakışlarını doğrulttu bana. Köpek yavrusunu kafe masasının ortasına koydu, hayvan orada bir süre, darbe yemiş gibi titreyerek durdu ve sonra çömelip işedi. Aces! Seni orospu çocuğu. *Rahibeler. St. Louis Kayalıkları.* Hayvanı kaldırıp, çok eskiden Denny Fouts'un verdiği bir Lanvin eşarpla sardım ve vücuduma yasladım. Titremesi kesildi. Havayı kokladı, iç çekti ve uyuklamaya başladı.

Aces "Ona ne isim vereceksin?" dedi.

"İt."

"Ah? Sizi ben buluşturduğum için, hiç olmazsa ona Aces adını verebilirdin bari."

"İt. Onun gibi. Senin gibi. Benim gibi. İt."

Güldü. "*Alors*. Ama sana bir parti vaat etmiştim Jones. Bayan Cary Grant bu gece kumanyayla meşgul olacak. Sıkıcı olacak. Ama sakin."

Aces, (bir para makinesi olan) Bayan Hutton'dan, en azından kadının arkasından konuşurken, daima Bayan Cary Grant diye söz ederdi: "Saygıdan ötürü, gerçekten. O kadının kocalarının arasında, adını anmaya değer tek kişi o adamdı. Kadına tapardı; ama kadın onu bırakmak zorundaydı; kadın, le mangır peşinde koşmayan bir bunağa güvenmez ve anlayamaz."

Demirden dış kapıları, bir metre yirmi santim boyunda, kırmızı türbanlı ve beyaz cellabili* bir Senegalli açtı; fener ışıklarının altında çiçek açmış erguvan ağaçları ve havasında büyüleyici sümbülteber kokularından nakışlar olan bir bahçeden geçiliyordu. Fildişi telkari pencere kafeslerinden geçebilen ışıkla soluk bir canlılığın bulunduğu bir salona girdik. Duvar kenarlarına dizili, brokar kaplı sedirlerin üzerine, brokar kaplı, limon ve gümüş rengi ve kırmızı lüks ipek yastıklar yığılmıştı. Ve mumların ışığıyla parıldayan, pirinçten, hoş masalar ve terleyen şampanya kovaları vardı; Fez ve Marakeş'te dokunmuş, kat kat üst üste kilimlerle kabarık duran zemin, eski zamandan kalma, karmakarışık renkte, tuhaf göllere benziyordu.

Konuklar az sayıda ve hepsi sakindi, sanki coşkulu bir özgürlüğe kavuşmak için ev sahibesinin odasına çekilmesini bekliyorlarmış gibi; kralların çekilmesini bekleyen saray mensuplarının üzerindeki baskıydı bu.

Yeşil bir sari giymiş ve koyu renk zümrütlerden bir kolye takmış ev sahibesi minderlerin arasında uzanmış oturuyordu. Gözlerinde, genellikle çok uzun zamandır hapis olanlarda görülen bir boşluk ve zümrütleri gibi mineralleşmiş bir soğukluk

* Kuzey Afrika'da erkeklerin giydiği uzun beyaz cüppe. (ç. n.)

vardı. Tuhaftı, her şeye bakmıyor, her şeyi görmeyi tercih etmiyordu; beni gördü ama taşıdığım köpeğin farkına bile varmadı.

"Ah, sevgili Aces," dedi bitkin ve hafif bir sesle. "Yine ne buldun?"

"Bu, Bay Jones. P. B. Jones, sanırım."

"Ve siz bir şairsiniz Bay Jones. Çünkü ben de şairim. Ve bunu daima anlarım."

Ve kadında yine de, dokunaklı, ürkek, fakat epey bir güzellik vardı; acının kenarında, kararsız bir denge halindeymiş gibi görünüşü yüzünden sakatlanmış bir güzellikti bu. Hatırlıyorum, bir Pazar ekinde, onun genç kızken tombul biri, partilerde dansa kaldıran çıkmadığından duvar dibinde kalan bir şişko olduğunu ve bir diyet manyağının tavsiyesiyle bir yahut iki tane bağırsak tenyası yuttuğunu okumuştum; ve insan şimdi, kadının açlık çekermişçesine sadeliğini, tüy gibi hafifliğini görünce, onun yarıya inmiş şimdiki kilosunun nedeni hâlâ o iğrenç sakinler mi diye merak ediyordu. Kadın benim aklımdan geçenleri okudu herhalde: "Gülünç, değil mi? Çok zayıfım. Yürüyemeyecek kadar güçsüzüm. Her yere taşınarak götürülmem gerekiyor. Gerçekten, sizin şiirlerinizi okumak isterim."

"Ben şair değilim. Masörüm."

İrkildi. "*Ezikler*. Bir yaprak düşüyor ve mahzunum."

Aces "Bana yazar olduğunu söylemiştin" dedi.

"Evet, yazarım. Yazardım. Bir çeşit. Fakat öyle görünüyor ki, masörlüğüm yazarlığımdan daha iyi."

Bayan Hutton Aces'e danıştı; gözleriyle fısıldaşıyorlardı sanki.

Kadın "Belki Kate'e yararlı olabilir" dedi.

Aces bana dönerek "Yolculuk yapmak için müsait misin?" dedi.

"Herhalde. Yapacak pek başka bir şey göremiyorum."

"Beni Paris'te ne zaman bulabilirsin?" diye sordu; bir işadamı gibi iş bitiriciydi şimdi.

"Yarın."

"Hayır. Önümüzdeki hafta. Perşembe günü. Ritz barında. Rue Cambon tarafında. Saat bir on beşte."

Patroniçe içini çekerek sedirin kaz tüyü dolu brokarlarına gömüldü. "Zavallı çocuk" dedi ve kavisli, bayağı bir şekilde boyanmış kayısı rengi tırnaklarıyla bir şampanya kadehine vurdu; Senegalli uşağa, onu kaldırması için bir işaretti bu; kaldırıp, mavi karolu basamakların yukarısındaki, ateş ışığıyla aydınlanmış ve çılgınlarla, aşağılanmışlarla, fakat özellikle de zengin ve güçlülerle daima kavgalı Morpheus'un* neşeyle, saklambaç oynamak için onu beklediği odalara çıkarması için.

Yine Denny Fouts'un bana hediyesi olan, onun da doğum günü hediyesi olarak Yunanistan prensinden aldığı safir bir yüzüğü Dean'e, yani koloninin *haute monde* işinde Le Parade'ın birinci rakibi olan Dean's Bar'ın melez sahibine sattım. Bu bir kayıptı ama Paris'e uçurdu beni ve İt'i de; İt bir Air France seyahat çantasına tıkılmıştı.

Perşembe günü saat tam bir on beşte Ritz barına girerken İt'i hâlâ branda çantanın içinde taşıyordum, çünkü rue du Bac'ta yerleştiğimiz ucuz otel odasında bırakılmayı reddetmişti. Aces Nelson, saçlarını ıslatıp başına yapıştırmış halde ve ışıldayan, iyi bir moralle, köşedeki bir masada bizi bekliyordu.

Köpeği okşadı ve "İyi," dedi. "Şaşırdım. Doğrusu, geleceğini sanmıyordum."

Tek söylediğim "İyi olsa daha iyi olur" oldu.

Ritz'in şef barmeni George bir daiquiri** uzmanıdır. Duble bir daiquiri söyledim, Aces de aynısını söyledi ve kokteyller hazırlanırken Aces "Kate McCloud hakkında ne biliyorsun?" diye sordu.

Omuzlarımı kaldırdım. "Uyduruk gazetelerde okuduklarımı sadece. Silah kullanmada çok ustaymış. Beyaz bir leopar vuran kadın o değil mi?"

* Mitolojide rüyalar tanrısı. (ç. n.)

** Rom ve misket limonu suyuyla yapılan bir kokteyl. (ç. n.)

"Hayır," dedi düşünerek. "Hindistan'da bir safariye çıkmıştı ve beyaz bir leoparı öldürdü diye bir adamı vurdu; adam ölmedi, çok şükür."

İçkiler geldi ve İt'in ara sıra havlamaları sayılmazsa, aramızda başka hiçbir söz geçmeden içkilerimizi içtik. İyi bir daiquiri yumuşak bir şekilde ekşi ve hafifçe tatlıdır; kötüsüyse bir bardak asit gibidir. George aradaki farkı bilir. Derken birer tane daha söyledik ve Aces "Kate'in bu otelde bir dairesi var ve konuşmamız bitince seni onunla tanıştırmak istiyorum" dedi. "Bizi bekliyor. Fakat ilk önce sana onun hakkında bir şeyler söylemek istiyorum. Bir sandviç ister misin?"

Sade tavuklu sandviçler ısmarladık; Ritz barın Cambon tarafında bulunan tek çeşit buydu. Aces "Choate'de bir oda arkadaşım vardı," dedi, "Harry McCloud. Annesi Baltimorlu, Otis adında biriydi ve babasının dünya kadar Virginia'sı vardı; daha doğrusu, Middleburg'da geniş bir arazisi vardı ve orada av atları yetiştirirdi. Harry çok gergin, çok mücadeleci ve kıskanç biriydi. Fakat onun gibi zengin birinden ve yakışıklı, atletik birinden. . . pek fazla bir şeyden şikayet duymazsın. Herkes onu normal bir çocuk olarak bilirdi, bir tek şu tuhaflık hariç. . . çocuklar ne zaman seks konusunda, yani yattıkları, yatmak istedikleri kızlar falan, bunun gibi şeyler hakkında gevezelik etmeye başlasa Harry hiç ağzını açmazdı. Birlikte kaldığımız iki yıl boyunca hiç kimseyle buluşmadı, hiçbir kızdan söz etmedi. Bazı çocuklar Harry belki de homodur diyordu. Ama ben durumun öyle olmadığını biliyordum. Bu gerçekten bir sırdı. Sonunda, mezuniyete bir hafta kala, mideyi bir sürü birayla doldurduk –ah o güzel on yedi yaşlar- ve ben, bütün ailen mezuniyet törenine gelecek mi diye sordum ve bana 'Erkek kardeşim gelecek,' dedi. 'Ve annemle babam.' Sonra ben dedim ki: 'Peki ya sevgilin? Ah, unuttum. Senin sevgilin yoktu.' Bana çok uzun uzun baktı, sanki bana vursa mı, yoksa duymazdan mı gelse diye karar vermeye çalışıyormuş gibi. Sonunda gülümsedi; o güne dek bir insanın yüzünde gördüğüm en haşin gülümsemeydi

bu. Anlatamıyorum, ama şaşkına çevirdi beni; içimden ağlamak geldi. 'Evet,' dedi. 'Benim bir sevgilim var. Kimse bilmiyor bunu. Ne kızınkiler ne benimkiler. Fakat üç yıldır nişanlıyız. Yirmi bir yaşına geldiğim gün onunla evleneceğim. Temmuzda on sekiz yaşında olacağım ve o zaman onunla evlenebilirdim. Fakat evlenemem. Kız henüz on iki yaşında.'

"Çoğu sır asla söylenmemeli, fakat özellikle de, anlatandan çok, dinleyenin başına dert olan sırlar; Harry'nin, onu, tabiri caizse, itirafını söylemeye kandırdığım için bana düşman kesileceğini hissediyordum. Ama bir kez başladı mı ardı arkası kesilmedi. Tutarsız şeyler söylüyordu, kafayı bir şeye takmış kişilere has bir tutarsızlıktı bu: Kızın babası Bay Mooney İrlandalı bir göçmendi, County Kildar'dan gelme, tam bir bataklık* sıçanı, McCloud'un Middleburg'daki çiftliğinde seyis olarak çalışan bir ameleydi. Kız, yani Kate, beş çocuktan biriydi, çocukların hepsi kız ve hepsi de çirkindi. En gençleri, yani Kate dışında. 'O kızı ilk kez gördüğümde –ee, onu *fark ettiğimde*- henüz altı-yedi yaşındaydı. Mooney'in bütün çocukları kırmızı saçlı. *Onun* saçı dışında. Ama kısacık kesilmişti. Oğlan çocuğu gibi. Kız çok iyi bir biniciydi. Atı öyle bir sıçratırdı ki, yüreğin ağzına gelirdi. Ve gözleri yeşildi. *Tam* yeşil değil. Anlatamıyorum.'

"Çiftlik sahibi McCloud'un iki oğlu vardı. Harry ve daha küçük bir oğlan, Wynn. Ama hep bir kız çocuk isterlermiş ve yavaş yavaş, kızın ailesinden bir direnç gelmeden, Kate'i kendi evlerine çekmişler. Bayan McCloud eğitimli bir kadındı, bir dilciydi, müzisyendi, koleksiyoncuydu. Kate'e ders vererek Fransızca, Almanca ve piyano öğretti. Daha da önemlisi, bütün o halk ağzı ve İrlandaca lafları Kate'in söz dağarcığından çıkardı. Bayan McCloud onu giydirdi ve Avrupa tatillerinde Kate de aileyle birlikte gitti. 'Başka birisini asla sevmedim' diyordu Harry. 'Üç yıl önce ona evlenme teklif ettim ve bana, başka biriyle asla evlenmeyeceğini söyledi. Ona elmas bir yüzük verdim. Büyükannemin mücevher kutusundan çaldım. Büyükan-

* İrlandalılar için kullanılan, aşağılayıcı bir terim. (ç. n.)

nem onu kaybettiğine hükmetti. Sigortaya bile başvurdu. Kate o yüzüğü bir sandıkta saklıyor.' "

Sandviçler gelince Aces kendininkini bir kenara bırakıp sigara yaktı. Ben benimkinin yarısını yedim, kalanını İt'e yedirdim.

"Ve tabii ki, dört yıl sonra Harry McCloud bu olağanüstü kızla evlendi; kız daha zar zor on altı yaşındaydı. Nikaha gittim -Middleburg'daki Episcopal kilisesindeydi- ve gelini ilk kez gördüğümde o küçük bataklık sıçanı babasının kolunda, koridordan geliyordu. Gerçek şu ki, *kız acayip bir şeydi.* Zarafeti, tavırları, *otoritesi;* yaşı kaç olursa olsun, resmen süper bir aktris gibiydi. Sen de Raymon Chandler hayranı mısın Jones? Ah, iyi. İyi. Bence o adam büyük bir sanatçıdır. Demek istediğim, Kate Mooney bana Raymond Chandler'ın o, muamma gibi gizemli zengin kadın kahramanlarını hatırlattı. Ah, ama epey bir sınıf fazlasıyla hem de. Zaten Chandler, kadın kahramanlarından biri hakkında şöyle yazmıştı: 'Sarışın var, sarışın var.' Çok doğru; ama kırmızı kafalar için daha da doğru bu. Kırmızı kafalarda daima bir sorun vardır. Saçları tuhaftır ya da renginde bir tuhaflık vardır; ya çok koyu ve kazık gibidir ya da çok soluk ve marazidir. Ve ciltleri; ana elementleri reddeder: Rüzgar, güneş, her şeyden rengi bozulur. Gerçekten güzel bir kırmızı kafaya, güvercin kanı renginde, kırk karatlık, kusursuz bir yakuttan bile seyrek rastlanır. Ama Kate için bunların hiçbiri doğru değildi. Onun saçı, güneş battıktan sonraki soluk ışıkların en sonuncusuyla aydınlanmış bir kış günbatımı gibiydi. Ve bugüne dek gördüğüm, cildi onun cildiyle kıyaslanabilecek tek kırmızı kafa, Pamela Churchill'di. Ama Pam İngiliz; çiğli İngiliz sisleriyle, yani her dermatologun şişelere doldurması gereken bir şeyle doymuş halde büyümüş. Ve Harry McCloud, kadının gözleri konusunda gayet haklıydı. O gözler çoğu zaman bir efsane gibidir. Normalde gridir; içinde yeşil pırıltılar bulunan bir gri-mavi. Birinde, Brezilya'da, deniz kıyısında rastladığım beyaz tenli bir oğlan çocuğunda Kate'inkiler gibi hafifçe eğik ve yeşil gözler vardı. Bayan Grant'ın zümrütleri gibi.

"Kız kusursuzdu. Harry ona tapıyordu; Harry'nin anasıyla babası da. Ama küçük bir faktörü gözden kaçırmışlardı; kız uyanıktı, onların hepsinden daha zekiydi ve McCloudların çok ötesinde planları vardı. Ben bunu hemen anladım. Ben de aynı kandanım ama bende Kate'in zekasının onda biri bile var diyemem."

Aces ceketinin cebinden bir kibrit çıkardı; başparmağının tırnağını şaklattı ve bir sigara daha yaktı.

"Hayır," dedi Aces, sorulmamış bir soruyu yanıtlayarak. "Hiç çocukları olmadı. Yıllar geçti ve onlardan her Noel'de bir kart gelirdi, genellikle de Kate'i av için ustaca ata binmiş halde gösteren bir resim; Harry dizginleri tutuyor, bir elinde de bir av borusu var. Bubber Hayden, Choate'den ortak tanıdığımız bir çocuk bir gün, Georgetown'da verilen Joe Alsop yemekli toplantılarından birine çıkıp geldi; onun Middleburg'da oturduğunu biliyordum ve McCloudları sordum. Bubber 'Kadın ondan boşandı,' dedi. 'Yurtdışında yaşamaya gitti, sanırım üç ay kadar önce. Korkunç bir hikaye ve ben pek bir şey bilmiyorum. Tek bildiğim, McCloudların, Harry'yi Connecticut'taki o, kapıları muhafızlı, pencereleri kalın demirli küçük, lüks tımarhanelerden birine kapattıkları.'

"Bu konuşmayı Ağustos başında yapmış olsam gerek. Harry'nin annesini aradım –tay satışları için Saratoga'daydı- ve Harry'yi sordum; onu ziyaret etmek istediğimi söyledim ama kadın hayır, mümkün değil dedi, ağlamaya başladı, çok üzgün olduğunu söyledi ve kapattı.

"Şimdi, ben Noel için St. Moritz'e gidiyordum; Paris'te mola verdim ve Balenciaga'da yıllarca giyim tezgahtarı olarak çalışmış Tutti Rouxjean'ı aradım. Onu öğle yemeğine davet ettim, evet dedi, ama Maksim'e gitmemiz gerekiyormuş. Daha sakin bir barda buluşamaz mıyız diye sordum, hayır, dedi, Maksim'e gitmemiz lazımmış. 'Önemli. Niçin olduğunu göreceksin' dedi.

"Tutti ön salondan bir masa ayırtmıştı ve birer bardak beyaz şarap içtikten sonra, yanımızdaki, bir kişi için, gayet gösterişli

bir şekilde hazırlanmış, boş bir masayı gösterdi. 'Bekle,' dedi Tutti. 'Biraz sonra çok güzel bir kadın oturacak bu masaya, tamamen yalnız. Son altı aydır onu Cristobal giydiriyor. Cristobal'e göre, Gloria Rubio'dan beri, bu kadın gibi birisini hiç görmemiş.' (Not: Mme. Rubio, Alman Kont von Fürstenberg'in, Mısır Prensi Fakri'nin ve İngiliz milyoner Loel Guinness'in eşi olarak, evlilik durumundaki değişik aşamalarla ünlenmiş, olağanüstü şık bir Meksikalıdır.) '*Le tout Paris* ondan söz ediyor ama kimse onun hakkında pek bir şey bilmiyor. Amerikalı olduğu dışında. Ve her gün öğle yemeğini burada yer. Daima tek başına. Hiç arkadaşı yok gibi sanki. Ah, bak. İşte geliyor.'

"Salondaki diğer tüm kadınların aksine, başında bir şapka vardı. Göz alıcı, kenarları sarkık, Borsalino erkeklerinki gibi geniş ve siyah bir şapkaydı bu. Boynunda, gevşek bir şekilde bağlanmış gri bir eşarp vardı. Şapka ve eşarp dramatikti; geri kalanlarsa, Balenciaga'nın ipek-yün karışımı siyah kumaştan, üstü ayrıca ceketli takımlarının en sadesi, fakat üzerine en yakışanıydı.

"Tutti 'Bu kadın Güneyde bir yerden' dedi. 'Adı Bayan McCloud.'

"Bayan Harry Clinton McCloud mu?' dedim.

"Tutti 'Onu *tanıyor* musun?' dedi.

"Ve ben 'Tanımam gerekir herhalde,' dedim. 'Onun nikahında teşrifatçıydım. Fantastik. Vay, aman Tanrım, yaşı yirmi ikiden fazla olamaz.'

"Bir garsondan kağıt istedim ve ona bir not yazdım: 'Sevgili Kate, bilmiyorum beni hatırlar mısın ama ben Harry'nin okuldan oda arkadaşı ve sizin nikahınızda teşrifatçıydım. Birkaç gün için Paris'teyim ve seni görmeyi çok isterim, eğer sen de istiyorsan. Otel Lotti'deyim. Aces Nelson.'

"Notu okurken onu seyrettim, bana baktı, gülümsedi, sonra bir yanıt yazdı: 'Hatırladım. Senin için uygunsa, birkaç dakika yalnız konuşabiliriz; lütfen benimle bir konyak iç. Sevgilerimle, Kate McCloud.'

"Tutti, davet konusunda dışlanmasına gücenemeyecek kadar büyülenmişti: 'Şimdi seni zora sokmayacağım, ama bana söz ver Aces, onun hakkında her şeyi anlatacaksın bana. Benim hayatta gördüğüm en güzel kadın bu. Onun en az otuz yaşında olduğunu sanıyordum. Onun "gözü" yüzünden; gerçek bilgisi, zevki yani. Bu kadın o yaşsız yaratıklardan biri, sanırım.'

"Evet, Tutti ayrıldıktan sonra, tek kişilik masasında Kate'e katıldım, kırmızı sedirde yanına oturdum ve Kate yanağımdan öperek beni şaşırttı. Şoktan ve zevkten ötürü yüzüm kıpkırmızı oldu ve Kate güldü -ah, ne gülüştü o; onun gülüşü bana hep, alev ışığında parıldayan bir bardak brendiyi düşündürür- güldü ve 'Niçin olmasın?' dedi. 'Ben bir erkeği öpmeyeli çok zaman oldu. Yahut, garson, hizmetçi ya da dükkancı olmayan biriyle konuşmayalı. Çok alışveriş yapıyorum. Versailles'ı donatmaya yetecek kadar eşya aldım.' Ona, ne zamandır Paris'te kaldığını, nerede oturduğunu ve genel olarak yaşamının nasıl olduğunu sordum. Ve Ritz'de kaldığını, nerdeyse bir yıldır Paris'te olduğunu söyledi. 'Ve benim günlük yaşamıma gelince. . . alışveriş yapıyorum, provalara gidiyorum, bütün müzeleri ve galerileri geziyorum, Bois'da ata biniyorum, okuyorum, acayip çok uyuyorum ve her gün burada, hep aynı masada yemek yiyorum; bence çok yaratıcı bir şey değil, fakat otelden buraya yürümek güzel ve genç bir kadının, bir şekilde kuşkulu görünmeden, tek başına yemek yiyebileceği pek fazla nezih restoran yok. Buranın sahibi, Monsieur Vaudable bile. . . sanırım ilk önceleri beni herhalde lüks bir fahişe sanıyordu.' Ve ben 'Ama bu çok yalnız bir hayat olsa gerek,' dedim. 'İnsanlarla görüşmek istemiyor musun? Farklı bir şey yapmak?'

" 'Evet,' dedi. 'Kahvemle birlikte farklı tür bir likör içmek isterdim. Hiç duymadığım bir şey. Bir önerin var mı?'

"Ben de ona Verveine'i söyledim; aklıma o likör geldi, çünkü tam onun gözlerinin yeşili rengindedir. Bir milyondan fazla dağ bitkisinden yapılmıştır; Fransa'nın dışında hiçbir yerde bulamadım ve orada da sadece çok az bazı yerlerde vardı. Lezzet-

lidir; ama kaçak içkilerin kötüsü kadar da serttir. Birer Verveine içtik ve Kate 'Evet, gerçekten,' dedi. 'Bu kesinlikle farklı. Ve evet, sana ciddi bir şekilde cevap verecek olursam, ben... ee, *sıkılmaya* değil de, *şeytana uymaya* başlıyorum; korkarım öyle. Uzun zamandır eziyet çekmişsen, her sabah giderek artan bir histeri duygusuyla kalkmışsan, o zaman can sıkıntısı, maraton uykuları, kendi içinde bir sessizlik senin için makbul bir şeydir. Herkes benim bir hastaneye gitmemi istiyordu; ve Harry'nin annesini memnun etmek için her şeyi yapardım, ama bir daha asla yaşayamayacağımı biliyordum, *şeytana uymak*, yeter ki bunu kendimden başka hiç kimsenin yardımı olmadan yapabileyim.'

"Birden, 'İyi bir kayakçı mısın?' diye sordum. Ve Kate 'Olabilirdim,' dedi. 'Ama Harry beni hep Kanada'da berbat bir yere sürüklerdi. Gray Rocks. Sıfır altı otuz derece. Kendisi seviyor, çünkü orada herkes çok çirkin. Aces, bu içki harika bir keşif. Damarlarımdaki buzların eridiğini hissettim.'

"Sonra, 'Noeli benimle St. Moritz'de geçirmeye ne dersin?' dedim. Ve bana, 'Bu, platonik bir davet mi?' diye sordu. Ona yemin edip 'Sarayda kalacağız,' dedim. 'Birbirinden istediğin kadar uzak katlarda.' Güldü ve 'Yanıtım evet,' dedi. 'Yalnız, bana bir Verveine daha ısmarlarsan.'

"Bu, altı yıl önceydi; aman Tanrım, o günden beri köprülerin altından akan onca kan. Ama St. Moritz'deki o ilk Noel! Gerçekten, Virginia'nın Middleburg kentinden gelmiş o genç Bayan McCloud, Annibal'in Alpleri aşmasından beri İsviçre'de yaşanmış en önemli şeylerden biriydi.

"Her halükârda, harika bir kayakçıydı; Doris Brynner ya da Eugénie Niarchos ya da Marella Agnelli kadar iyiydi; Kate, Eugénie ve Marella ayrılmaz üçüzler gibiydi. Her sabah helikopterle Corviglia Kulübü'ne çıkıp öğle yemeği yiyorlar, öğleden sonra da kayarak aşağı iniyorlardı. Herkes onları seviyordu. Yunanlılar. İranlılar. Lahanacı Almanlar. Makarnacı İtalyanlar. İran Şahı her akşam yemeğinde, hiç değişmez bir şekilde hep

ona masasına buyurmasını rica ediyordu. Sadece erkekler değil; kadınlar, hatta Fiona Thyssen ve Dolores Guinness gibi, ona rakip muhteşem genç güzeller bile ona sıcak davrandılar ve bunun nedeni bence Kate'in yaklaşımının çok dikkatli ve düzgün olmasıydı; asla kimseyle flört etmiyor ve partilere gittiğinde benimle gidip benimle dönüyordu. Birkaç gerzek bunu bir aşk sandı ama daha uyanıklar, Kate gibi bir kuğu, Aces Nelson gibi bir tavlacı serseriye asla tenezzül etmez dediler ve gerçekten öyleydi.

"Ve zaten benim arzuladığım şey onun sevgilisi olmak değildi. Onun arkadaşı, belki de kardeşi olmaktı. St. Moritz civarındaki beyaz ormanlarda kar yürüyüşüne çıkardık. Sıklıkla, McCloudslardan, ona ve kız kardeşlerine, Mooney'in o çirkin kızlarına ne kadar iyi davrandıklarından söz ederdi. Ama Harry'nin adını anmaktan kaçınırdı ve ondan söz ettiğinde de, düşünceleri, gerçi biraz buruk bir hava taşıyorsa da, rastgele ve kasıtsızdı; ta ki, nihayet, bir öğleden sonra, Sarayın aşağısındaki donmuş gölde gezindiğimiz güne dek; yanımızdan geçen bir kızak atı buzda kaydı, düştü ve hayvanın ön ayakları kırıldı.

"Kate çığlık attı. Bütün vadi boyunca duyulacak bir çığlıktı bu. Koşmaya başladı ve dosdoğru, köşeyi dönen başka bir kızağa çarptı. Fiziksel olarak yaralanmamıştı ama histerik bir komaya girdi; otele götürünceye kadar resmen şuursuzdu. Bay Badrutt'un hazır bulunan bir doktoru vardı. Doktor ona bir iğne yaptı ve bu iğneyle sanki kadının kalbi yeniden atmaya, gözleri yeniden, baktığı yere odaklanmaya başladı. Doktor bir hemşire görevlendirmek istedi ama ben hayır dedim, ben onun yanında kalırım. Onu yatağına yatırdık ve doktor ona bir cilt altı enjeksiyon daha yaptı ve bu iğne korkunun bütün izlerini tümüyle yok etti; ve o zaman fark ettim; o gayet kusursuz yüzeyin altında yüzen, korkmuş, boğulan bir çocuk vardı hep.

"Ben odanın ışıklarını karartınca, Kate lütfen beni bırakma dedi, ben de bırakmayacağım dedim, burada oturacağım ve hayır dedi, yatağa, benim yanıma yatmanı istiyorum; ben de öyle

yaptım, el ele tutuştuk ve 'Affedersin,' dedi. 'At yüzünden oldu. O buzda kayan at. Ben hep, altın renginde, beyaz yeleli bir at isterdim ve Bayan McCloud iki yıl önce doğum günümde bana böyle bir at verdi, bir kısrak; hayvan ne kadar iyi bir avcıydı, ne kadar cesurdu; birlikte çok güzel günler geçirdik. Tabii, Harry o hayvandan hiç hoşlanmadı; onun delice kıskançlıklarından biriydi bu, tıpkı, daha çocukluğumuzdan beri bana karşı kıskançlıkları gibi. Birinde, evlendiğimizin ertesi yaz, benim yetiştirdiğim bir çiçek bahçesini darmadağın etti; ilk önce, bunu bir tilki yapmıştır dedi ama sonra kendisinin yaptığını kabul etti. Benim bahçeyle gereğinden çok ilgilendiğimi söyledi. Ve bu yüzden benim çocuk doğurmamı istemiyordu; annesi her zaman sözü bu konuya getirirdi ve bir Pazar günü akşam yemeğinde, bütün ailenin önünde kadına bağırdı: "*Siyah* bir torun mu istiyorsun?" dedi. "Yoksa siz Kate'i tanımıyor musunuz? Zencilerle sikişiyor. Çekip tarlalara gidiyor, orada yatıp zencilerle sikişiyor." Washington and Lee hukuk fakültesine gidiyordu ve sınıfta çakıp okuldan atıldı, çünkü beni gözetim altında tutmadığında hiçbir şeye konsantre olamıyordu; bütün mektuplarımı, daha benim görmeme fırsat kalmadan açıp okuyordu; bütün telefon konuşmalarımı dinliyordu; hattın öbür ucunda daima onun hafifçe nefes alıp verdiğini duyardın. Uzun süredir partilere çağırılmaz olmuştuk; şehir kulübüne bile gidemiyorduk; Harry, ister sarhoş, ister ayık olsun, genelde, benle birden fazla kez dans etmek isteyen birisine yumruk atmaya hazırdı. En kötüsü de, benim onun babasıyla ve kardeşi Wynn'la gizli bir ilişki yaşadığıma inanıyordu. Belki yüz defa, gece beni sarsarak uyandırıp boğazıma bir bıçak dayadı. . . ve derdi ki: "Sakın bana yalan söyleme, seni sürtük, seni orospu, seni zencilere veren karı. Kabul et, yoksa bir kulağından öbür kulağına kadar yararım gırtlağını. Kafanı keserim senin. Doğruyu söyle. Wynn tam bir damızlık, gördüklerinin en iyisi ve babam da, büyük aygır." Saatlerce bu halde yatardık Aces; o soğuk bıçak benim boğazımda. Bayan McCloud, herkes bilirdi

bunu; ama Bayan McCloud ağlar, yalvarırdı bana, bırakmayayım diye; eğer bırakırsam Harry'nin kendini öldüreceğinden emindi. Sonra benim beyaz yelelime, Nanny'ye olanlar oldu. Bayan McCloud bile gözünü açıp Harry'nin deliliğinin –bu deli kıskançlığının- gerçek boyutunu görmek zorunda kaldı. Çünkü Harry ahıra gidip bir kol demiriyle Nanny'nin bütün bacaklarını kırmıştı. Bayan McCloud bile gördü bunun yürümeyeceğini, Harry'nin er ya da geç beni öldüreceğini; bir uçak tuttu, Sun Walley'e gittik ve orada, Idaho yasalarınca boşanmanın gerektirdiği süre boyunca hep benim yanımda kaldı. Harika bir kadın; Noel günü onu aradım ve St. Moritz'de olduğuma, gezmeye çıkıp insanları gördüğüme sevindi; ilginç bir adamla tanışıp tanışmadığımı sordu. Sanki bundan sonra bir daha evlenebilirmişim gibi!'

"Ama biliyor musun," dedi Aces, "evlendi. Hem de bir ay geçmeden."

Evet; Paris'teki gazeteci kulübelerinde bir sürü dergi kapağı geliyordu gözümün önüne: *Der Stern, Paris Match, Elle.* "Tabii. Evlendiği kişi. . .?"

"Axel Jaeger. Almanya'nın en zengin adamı."

"Ve sonra Herr Jaeger'den boşandı ha?"

"Tam değil. Onunla tanışmanı istememin bir nedeni de bu. Kadın bayağı bir tehlikede. Korunmaya ihtiyacı var. Ayrıca, kendisiyle birlikte sürekli seyahat edebilecek bir masör lazım ona. Eğitimli biri. Düzgün görünüşlü biri."

"Ben eğitimli değilim."

Omuzlarını kaldırdı ve saatine baktı. "Şimdi onu arayıp, yukarı çıkıyoruz diyebilir miyim?"

İt'i dinlemeliydim; hayvan ağlıyordu, sanki beni uyarıyormuş gibi. Ama ben Kate McCloud'la tanışmak üzere götürülmeye bıraktım kendimi. Uğrunda yalan söylediğim, hırsızlık yaptığım, neredeyse beni hayat boyu hapse tıktıracak, hâlâ da tıktırabilecek suçlar işlediğim Kate'le.

Bir iklim değişikliği; sağanaklar; Manhattan'ın sıcak dalgalı pis kokusunu dağıtan, canlandırıcı bir sprey. Ama beni burada, sevgili Y.M.C.A'daki süspansuar ve lizol kokularından kurtaracak bir şey değil. Öğleye kadar uyudum, sonra Self Servis'e telefon edip, benim için aldıkları, Yale Kulüp'te kalan bir müşteriyle saat altıdaki randevuyu iptal ettiğimi bildirdim. Ama güneşin öptüğü orospu, altın Butch "Sen kafayı mı yedin?" dedi. "Yüz dolarlık bir alem bu. Problemsiz bir Benjy Franklin.*" Ben yine itiraz edince de ("Gerçekten, Butch, öyle bir başım ağrıyor ki taşaklarım şişti") beni bizzat Bayan Self'in telefonuna bağladı ve kadın bana gerçek bir Buchenwald, Ilse Koch** fırçası çekti ("Ah so? Çalışmak istiyor musun? İstemiyor musun? Tereddüt edenlere hiç ihtiyacımız yok!").

Tamam, tamam. Duş yaptım, tıraş oldum ve Yale Kulübü'ne gittim, yakaları ilikli, saçı kırkılmış, uslu, şişman olmayan, kadın olmayan, otuzla kırk yaş arası, organının büyüklüğü ve görgüsü yerinde bir şekilde: Tam, müşterinin istediği gibi.

Herif benden memnun olmuşa benziyordu; ve hiçbir maraza durum yoktu; yatarak yapılan bir iş, kapanmış gözler, zorunlu bir orgazma varmak için fantezilerken, ara sıra sahte, takdir ifadesi homurdanmalar ("Tutma kendini, koyver bana").

Bayan Self'in terimini kullanırsak 'patron', samimi, dazlak, ceviz gibi sert, altmışlı yaşların ortasında, evli, beş çocuklu, on sekiz torunlu bir adamdı. İlk karısından dul kalmış, herhalde bir on yıl önce sekreteriyle, kendisinden yirmi yaş genç biriyle evlenmişti. Emekli bir sigorta müdürüydü ve Lancaster, Pennsylvania yakınlarında satınaldığı bir çiftlikte sığır ve hobi olarak, 'alışılmadık' güller yetiştiriyordu. Bütün bunları ben giyinirken anlattı. Ondan hoşlandım ve en çok hoşuma giden de, benimle ilgili tek bir soru bile sormamasıydı. Ben giderken bana kartını verdi (anonimliğe çok dikkat eden Self Servis müşte-

* Yüz doların üzerindeki Benjamin Franklin resmine gönderme. (ç. n.)

** Buchenwald ve Majdanek toplama kampları komutanının karısı. Mahkumlara karşı sadistçe davranışlarıyla ünlenmiştir. (ç. n.)

rileri arasında benzeri bulunmayan bir şeydi bu) ve bir gün canım kentten tüymek isterse onu aramamı söyledi; Appleton çiftliğinde tatil yapmaya davetliydim. Adı Roger W. Appelton'du ve Bayan Appelton, adamın bana neşeli, bayağılıktan tamamen uzak bir göz kırpmayla söylediğine göre, anlayışlı bir kadındı: "Alice çok iyi biridir. Ama huzursuzdur. Çok okur." Ki bundan anladığım, adamın bana bir üçlü teklif ettiğiydi. El sıkıştık -elimi sıkışı öylesine güçlüydü ki, parmaklarım tam bir dakika uyuşuk kaldı- ve bunu düşüneceğime söz verdim. Bu gerçekten düşünülecek bir şeydi yalnız; sığırları dolaştırmak, yeşil çayırlar, güller, kurtulmak, şeyden...

Tüm bunlardan! Horlamalardan. Pis nefeslerden. Boğulmalardan. Arayan ayakların can sıkıcı şapşaplarından. 'Evime' ha ha, dönerken, tasfiye nedeniyle zararına satıştan yarım litrelik bir cin aldım; bir alay batakhane gırtlağını susturacak, sert bir ambrosya*. İki dikişte yarısını hallettim, sonra uyuklamaya başladım, Denny Fouts'u düşünmeye başladım ve keşke hızla merdivenlerden aşağı koşup inebilsem de bir otobüs bulsam dedim, Sihirli Mantar Ekspres, kiralık bir roket, beni kuyruğun sonuna fırlatacak, taa o canavar diskosuna, Peder Flanagan'ın Zenci Kraliçe Koşer Cafési'ne vınlatacak.

Stop. Sen kafayı bulmuşsun P. B. Sen boktan, ahmak, sarhoş bir yeniksin P. B. Jones. Ve iyi geceler. İyi geceler Walter Winchell;** hangi cehennemde yanıyorsan. İyi geceler Bay ve Bayan Amerika ve denizdeki tüm gemiler; hangi denizlerde batıyorsanız. İyi geceler, sekiz yaşındaki o bilge filozof Florie'ye. Florie tatlım, dilerim sen hiçbir zaman Dünya denen gezegenin içine gitmezsin, hiçbir zaman uranyum, yakut ve Bozulmamış Canavarları bulmazsın. Tüm kalbimle, neredeyse artık, dilerim sen memlekete döner ve sonrasında hep mutlu yaşarsın orada.

* Yunan tanrılarına ölümsüzlük veren içki ya da yemek. (ç. n.)
** 1897-1972 arasında yaşamış, dedikodu sütunlarında, ünlü kişilerin özel yaşamlarının gizliliği tabusunu yıkan Amerikalı gazeteci (ç. n.)

II

KATE McCLOUD

"Ben bir kara koyunum belki,
ama toynaklarım altındandır"

P. B. Jones
etki altındayken

Mukaddes işverenim Bayan Victoria Self, bronşitten belsoğukluğuna dek her türlü mazereti bulmama karşın, hafta boyunca beni yedi 'randevu'ya gönderdi. Ve şimdi de beni bir porno filmde rol almam için ikna etmeye çalışıyor ("P. B. Dinle aşkım. Kaliteli bir prodüksiyondur bu. *Senaryosu* var. Sana günde iki yüz verebilirim"). Ama ben böyle şeylere girmek istemiyorum, şimdilik böyle.

Neyse, dün gece kendimi uyuyamayacak kadar gergin, huzursuz hissediyordum; olamazdı, bu çok kutsal Y.M.C.A'daki kabinimde, Hıristiyan kardeşlerimin gece yarısı osuruklarını, kâbus inlemelerini dinleyerek, uyanık halde yatamazdım.

Ben de kalkıp, buradan pek uzak olmayan Batı 42. caddeye dek yürümeye ve o amonyak kokulu gece sinema saraylarından birinde görülecek bir film bulmaya karar verdim. Yola çıktığımda saat biri geçiyordu ve yürüyüş rotam beni Sekizinci Cadde'de dokuz blok öteye götürdü. Fahişeler, siyahlar, Portorikolular, birkaç beyaz ve gerçekten, sokak insanları grubunun tüm katmanları –lüks giyinmiş Latin pezevenkler (içlerinden biri beyaz mink şapkalı ve elmas bilezikli), kapılarda uyuklayan eroinmanlar, erkek fahişeler, içlerinde en fütursuzları, yaşı on dört-on beşten fazla olmayan Çingene çocuklar, Portorikolu-

lar ve kaçkın Güneyli beyazlar ("Beyefendi! On dolar! Eve götür beni! Bütün gece sik!")- kaldırımları, bir mezbahayı gözleyen akbabalar gibi kuşatmıştı. Sonra ara sıra geçen polis arabaları; içindekiler ilgisiz, hiçbir şey görmeyen, gözleri gördüklerinden nezle oluncaya dek her şeyi görmüş kişiler.

Yükleme Yerini, Kırkıncı'yla Sekizinci'deki bir Sado-mazoşizm barını geçtim ve bir kaldırımda kalabalık halde gülen, bağıran, meşin ceketli, meşin miğferli çakallardan oluşan bir çete vardı ve çevresini kuşattıkları, tıpkı onlar gibi giyimli, kaldırımda şuursuz bir halde sereserpe yatan gencin bütün arkadaşları, meslektaşları, işkencecileri, onlara ne halt demeyi düşünürseniz artık, üzerine işiyor, tepeden tırnağa ıslatıyorlardı.

Kimse farkına varmıyordu; eh, *farkına varıyordu* da, yürüyüşlerini ancak hafifçe yavaşlatacak kadar sadece; yürümeye devam ettiler; öfkelenmiş bir grup fahişe hariç; bunların bazısı siyah, bazısı beyaz ve en azından yarısı travestiydi ve işeyenlere boyuna bağırıyor ("Kesin şunu! Ah, kesin şunu! *İbneler* sizi. Sizi pis ibneler!"), onlara el çantalarıyla vuruyorlardı ve sonunda, meşin oğlanlar kahkahalarla gülerek onları da ıslatmaya başladı ve streç pantolonlu, sürrealist (yabanmersini, çilek, vanilya rengi, afro-gold) peruklu 'kızlar' telaşla sokağın ötesine doğru kaçışırken, çığlık çığlığa, ama neşeyle "Puştlar. İbneler. Pis adi puştlar" diye bağırdılar.

Caddenin köşesine gelince, orada vaaz veren bir adamın ya da bir konuşmacının konuşmasını bölmede tereddüt ettiler; adam, yer değiştiren ve kımıldamayan gemicilerden, fahişelerden, uyuşturucu satıcılardan, dilencilerden ve Port Authority otobüs terminaline daha yeni gelmiş, ayaktakımından, beyaz köylü çocuklarından oluşan dinleyici kitlesine, şeytanları kahreden bir cin çıkarıcı gibi saldırıyordu. "Evet! Evet!" diye bağırıyordu vaazcı, bir sosisli sandviç barakasının yanıp sönen ışıkları genç, gergin, aç ve histerik suratını yeşile döndürürken. "Şeytan sizin içinizde yüzüyor," diye haykırıyordu dikenli tel gibi batıcı bir Oklahoma şivesiyle. "Şeytan oraya yerleşmiş, se-

mirmiş, sizin günahlarınızla besleniyor. Bırakın Tanrının ışığı onu açlıktan öldürsün. Tanrının ışığı sizi kaldırıp cennete götürsün—"

"Ah, öyle mi?" diye bağırdı fahişelerden biri. "Hiçbir Tanrı *senin* kadar ağır birini kaldıramaz. Sen de bokla dolusun."

Vaazcının ağzı delice bir kızgınlıkla çarpıldı. "Pislikler! Pislik."

Bir ses ona yanıt verdi: "Sus. Onlara küfretme."

"Ne?" dedi vaazcı yine bağırarak.

"Ben onlardan daha iyi değilim. Ve sen de benden daha iyi değilsin. Hepimiz aynı insanlarız." Ve birden, bunun *benim* sesim olduğunu fark ettim ve lanoğlum dedim içimden, aman Tanrım, oğlum sen kafayı yiyorsun, senin beyninle kulakların birbirinden ayrı çalışıyor.

Ve sonra hızla, hangi filmin oynadığına bile bakmaya kalkmadan, bulduğum ilk sinemaya daldım. Lobiden bir çikolata ve bir torba popcorn aldım; kahvaltıdan beri hiçbir şey yememiştim. Balkonda bir yer bulup oturdum, ki bu bir hataydı, çünkü devamlı matine yapan ticarethanelerde, yılmaz seks arayıcılarının gölgeler halinde, sıralar arasında mekik dokuyarak dolaşıp durduğu yer balkonlardır; bir dolara ("Elli sent?") size saksofon çekmek isteyen göçmüş fahişeler, altmışında, yetmişinde kadınlar ve aynı hizmeti hiçbir şey almadan yapan erkekler ve başka erkekler, uyuklayan sarhoşları taciz etmede uzmanlaştıkları görünen, gayet muhafazakar icracı tipler.

Sonra, perdede Montgomery Clift'le Elizabeth Taylor'u gördüm. *Bir Amerikan Trajedisi*, en azından iki kez gördüğüm bir filmdi bu; çok mükemmel olmasından ötürü değildi ama, yine de çok iyiydi, özellikle de o sırada oynamakta olan son sahnesi: Clift'le Taylor ayakta, yan yana duruyorlar ve aralarında bir hapishane hücresinin, bir ölüm hücresinin demir parmaklıkları var, çünkü Clift'in idamına sadece birkaç saat kalmış. Clift o gri idamlık giysisinin içinde şairane ruhlu biri ve Taylor on dokuz yaşında ve büyüleyici, yağmurdan sonraki bir leylak kadar ta-

ze. Acıklı. *Acıklı.* Caligula'nın bile gözünden yaşlar boşandıracak kadar. Ağız dolusu popcornla nefesim tıkanıyor.

Film bitti ve yerini hemen *Kızıl Nehir*, başrollerde John Wayne ve yine Montgomery Clift'in oynadığı bir kovboy aşk hikayesi aldı. Clift'in ilk rolü, onu 'star' yapan filmdi bu; hatırlamam için gayet iyi nedenlerim var çünkü.

Turner Boatwright'ı, o rahmetli, çok da fazla yası tutulmayan dergi editörünü, benim eski hocamı (ve Nemesis'imi*), uyuşturucuyla çıldırmış bir Latin tarafından, kalbi duruncaya ve gözleri yerlerinden çıkıncaya kadar dövülen o sayın arkadaşı hatırladınız mı?

Bir sabah, ben hâlâ onun gözüne girmiş haldeyken bana telefon edip akşam yemeğine çağırdı: "Küçük bir parti. Altı kişiyiz. Monty Clift için veriyorum bu partiyi. Onun yeni filmi *Kızıl Nehir*'i gördün mü?" diye sordu ve sonra devam edip, onun daha, Lunts'un himayesinde, çok genç bir oyuncu olduğu günlerden beri hep Clift adıyla tanındığını söyledi. "Neyse," dedi Boaty, "ona, davet etmemi istediğin biri var mı diye sordum, evet dedi, Dorothy Parker; hep Dorothy Parker'la tanışmak istermiş. Ve içimden aman Tanrım dedim; çünkü Dottie öyle bir ayyaş oldu ki, kadının kafası ne zaman çorbanın içine düşecek bilemezsin. Yine de Dottie'yi aradım ve bana, ah, gelmekten *heyecan* duyarım dedi. Ona göre, hayatında gördüğü en güzel erkek Monty'ymiş. 'Amı gelemem,' dedi, 'çünkü o gece Tallulah'la yemek yemeye söz verdim. Ve o kadının nasıl biri olduğunu biliyorsun: Bir mazeret bildirmeye kalkarsam beni tren rayına koyar.' Ben de, dinle Dottie dedim, dur şu işi halledeyim: Tallulah'ı arayıp onu da davet edeceğim. İşte olanlar bunlar. Tallulah, zevkle gelirim s-s-sevgilim dedi, yalnız, bir şey var; kendisi Estelle Winwood'u da davet etmişmiş ve Estelle'yi de getirebilir miymiş?"

* Yunan mitolojisinde intikam tanrıçası; can düşmanı anlamında. (ç. n.)

Çok baş döndürücü bir şeydi, bu üç müthiş kadını bir odada göreceğini düşünmek; Bankhead, Dorothy Parker ve Estelle Winwood. Boaty'nin daveti saat yedi buçuktaydı, yemekten önce bir saat kokteyl içilecekti ve yemeği de kendi hazırlamıştı: Senegal çorbası, güveç, salata, çeşitli peynirler ve bir limonlu sufle. Yardım edeceğim bir şey var mı diye bakmak için biraz erken gittim, ama zeytin yeşili kadife bir ceket giymiş olan Boaty gayet sakindi, her şey hazırdı ve mumları yakmaktan başka yapacak iş kalmamıştı.

Ev sahibi ikimize kendi 'spesyal' martinilerinden birini –bir damla Pernod katılmış, sıfır derece sıcaklıkta cin- koydu. "Vermut yok. Sadece bir damla Pernod. Virgil Thompson'dan öğrendiğim eski bir numara."

Yedi otuz, sekiz oldu; ikinci içkilerimizi içtiğimizde diğer konuklar bir saatten daha fazla geç kalmıştı ve Boaty'nin çok düzgün örülmüş sakinliği sökülmeye, tırnaklarını kemirmeye başladı; onu için hiç karakteristik olmayan bir alışkanlıktı bu. Saat dokuzda patladı: "Aman Tanrım, ben ne *yaptım*, farkında mısın? Estelle'yi tanımıyorum ama diğerlerinin üçü de sarhoştur. Üç alkoliği yemeğe çağırdım! Bunlardan bir tanesi bile yeterince kötü zaten. Fakat *üçü*. Kesinlikle gelmeyecekler."

Kapı zili çaldı.

"S-s-sevgilim. . ." Uzun, hafiften dalgalı saçlarının renginde bir mink kürkün içinde dönen Bayan Bankhead'di bu. "Çok affedersin. Tümüyle taksi şoförünün suçu. Bizi yanlış adrese götürdü. *Batı* Yakasındaki adi bir apartmana."

"Benjamin Katz," dedi Bayan Parker. "Adı buydu. Taksi şoförünün."

"Yanılıyorsun Dottie," dedi Bayan Winwood, kadınlar mantolarını çıkarıp, Boaty'nin eşliğinde onun loş, kütüklerin mermer bir şöminede neşeyle çıtırdadığı Viktoryen salonuna girerlerken. "Onun adı Kevin O'Leary'ydi. İrlanda virüsünden fena halde muzdarip biri. Bu yüzden, nereye gideceğini bilmiyordu."

"İrlanda virüsü mü?" dedi Bayan Bankhead.

"İçki canım" dedi Bayan Winwood.

"Ah içki," dedi Bayan Parker, içini çekerek. "Benim de kesinlikle ona ihtiyacım var işte" dedi, ama yürüyüşündeki hafif bir sallanma onun kesinlikle, daha fazla içkiye ihtiyacı olmadığını düşündürüyordu. Bayan Bankhead, "Bir bourbon branch* olsun" dedi. "Ve cimri davranma." Bir karaciğer rahatsızlığından yakınan Bayan Parker önce istemedi, sonra "Pekala, belki bir bardak şarap" dedi.

Bayan Bankhead ben şöminenin yanında dururken bana gizlice bir bakış atarak hemen içeri daldı; ufak tefek bir kadındı ama gürleyen sesi ve yenilmez canlılığıyla, Amazonvari bir görünümü vardı. "*ve*" dedi miyop gözlerini kırpıştırarak, "bu, yeni büyük starımız Bay Clift mi?"

Ona, hayır dedim ve adımın P. B. Jones olduğunu söyledim. "Ben hiç kimse değilim. Bay Boatwright'ın bir arkadaşıyım sadece."

"Onun 'yeğenlerinden' biri değil misiniz?"

"Hayır. Ben yazarım ya da yazar olmak istiyorum."

"Boaty'nin bir sürü yeğeni var. Bu kadarını nerden bulur bilmiyorum. Yahu Boaty, benim bourbonum nerde?"

Konuklar Boaty'nin at kılından sedirlerine otururken, bu üçünün içinde en çarpıcı tipin, o zamanlar altmışlı yaşların başında bir aktris olan Estelle Winwood olduğuna karar verdim. Parker; o, metroda hemen yer vereceğiniz türden bir kadına, şişkin gözleri, takma dişleri ve viski kokan nefesiyle, uyumuş ve kırk yıl sonra uyanmış, savunmasız, şaşırtıcı derecede yeteneksiz bir çocuğa benziyordu. Ve Bankhead; başı vücuduna göre büyük, ayakları çok küçüktü; ama yine de varlığı bir odaya sığmayacak kadar güçlüydü; ona bir oditoryum gerekliydi. Ama Bayan Winwood egzotik bir yaratıktı; bu yılan inceliğinde, okul müdiresi gibi dimdik kadının başında, bütün gece çı-

* Bir ölçü viski, iki ölçü su karışımı (ç. n.)

karmadığı, geniş kenarlı kocaman bir siyah hasır şapka vardı; o şapkanın kenarı onun inci gibi soluk renkli mağrur yüzünü gölgeliyor, eflatun rengi gözlerini hafiften ateşleyen haylazlığı gizliyorsa da bunda pek başarılı olamıyordu. Sigara içiyordu ve belliydi ki zincirleme sigara içen biriydi ve Bayan Bankhead de öyleydi; Bayan Parker da.

Bayan Bankhead bir sigarayı diğeriyle yaktı ve "Dün gece tuhaf bir rüya gördüm," dedi. "Rüyamda, Londra'da, Savoy'daydım. Jock Whitney'le dans ediyordum. Çekici bir erkek *vardı.* O iri, kırmızı kulaklar, o gamzeler."

Bayan Parker "Ee?" dedi. "Bunda o kadar tuhaf olan ne?"

"Hiçbir şey. Yalnız ben yirmi yıldır Jock'u hiç düşünmemiştim. Ve bugün öğleden sonra onu *gördüm.* 57. Caddenin bir tarafından öteki tarafına geçiyor, bense diğer tarafına doğru geçiyordum. Pek değişmemişti, biraz daha kilolu, biraz gıdısı var. Aman Tanrım, birlikte harika günler geçirmiştik. Beni top oyunlarına götürürdü; ve yarışlara. Ama yatakta işler hiç iyi gitmiyordu. Hep aynı hikaye. Birinde bir analizciye gittim ve bir saate elli dolar verdim; gerçekten sevdiğim, gerçekten çıldırdığım bir adamla bu işi niçin yapamadığımı bulmak için. Oysa bir set işçisi, hiç umursamadığım biri beni pelteye çevirebiliyordu."

Boaty elinde içkilerle geldi; Bayan Parker bardağındakini çabucak içip bitiriverdi ve sonra "Niçin şişeyi getirip masaya koymuyorsun?" dedi.

Boaty "Monty'ye ne oldu bilmiyorum," dedi. "Hiç olmazsa bir telefon edebilirdi."

"Miyav! Miyav." Bir kedi miyavlamasıyla birlikte, ön kapıyı tırmalayan tırnak sesleri geliyordu. "Miyav!"

"*Pardonnez-moi, señor,*" dedi genç Bay Clift, yıkılarak içeri girip de, kendisine sarılan Boaty'den destek alarak. "Akşamki içkiden ötürü uyuyakalmışım." Hiç düşünmeden, onun yeterince uyumamış olduğunu söyleyebilirdim. Boaty ona bir martini verdiğinde, tutmaya çalışan ellerinin titrediğini fark ettim.

Buruşuk bir yağmurluğun altına gri, bol bir pamuklu pantolon ve gri bir balıkçı yaka süveter giymişti; ayağında da baklava desenli bir çorap ve mokasenler vardı. Ayakkabılarına bir tekme attı ve Bayan Parker'ın önünde diz çöktü.

"Sizin sevdiğim hikayeniz, o hep telefonun çalmasını bekleyen kadınla ilgili olanı beğeniyorum. Kendisini sepetlemeye çalışan bir adamı bekliyor. Kadın boyuna, adamın onu aramaması için gerekçeler uyduruyor ve adamı aramasın diye kendi kendine yalvarıyor. Ben bunların hepsini biliyorum. Ben bunları yaşadım. Ve şu diğer hikaye –"Büyük Sarışın"- kadın bütün hapları yutuyor, fakat ölmüyor, uyanıyor ve yaşama devam etmek zorunda. Vauv, böyle bir şey hiç hoşuma gitmezdi. Başına böyle bir şey gelmiş birini hiç biliyor musunuz?"

Bayan Bankhead güldü. "Tabii ki biliyor. Dottie boyuna ya hap yutar ya da bileklerini keser. Birinde onu hastanede ziyaret ettiğimi hatırlıyorum; bileklerinde, pembe küçük cici fiyonklu pembe kurdelelerden sargılar vardı. Bob Benchley, 'Dottie böyle yapmayı bırakmazsa günün birinde kendine zarar verecek' dedi."

Bayan Parker itiraz etti: "Onu Benchley söylemedi. *Ben* söyledim. 'Böyle yapmayı bırakmazsam günün birinde kendime zarar vereceğim' dedim."

Ondan sonraki bir saat boyunca Boaty boyuna mutfakla salon arasında gidip geldi, durmadan içki getirdi ve hazırladığı yemeğe, özellikle de, kuruyan güvece hayıflanıp durdu. Diğerlerini yemek masasında yerlerini almaya ikna edinceye kadar saat onu geçmişti ve ben de, herkesin ilgilendiği tek besin olduğu görülen şarabı kadehlere doldurmada yardım ettim; Clift hiç dokunmadığı Senegal çorbası kâsesine sigarasını düşürdü ve boşluğa bakıyordu hareketsiz bir şekilde, sanki bomba şokuna girmiş bir askeri canlandırıyormuş gibi. Arkadaşları bunun farkında değilmiş gibi davrandılar ve Bayan Bankhead oradan oraya atlayan birtakım anekdotlar anlatmaya devam etti ("Kırda bir evim vardı, Estelle de benimle kalıyordu ve çimenlerin

üstüne yatmış, radyo dinliyorduk. Portatif bir radyoydu, daha ilk yapılanlardan biriydi. Birden bir haber spikeri araya girdi; önemli bir duyuruya hazırlanmamızı söyledi. Meğer Lindbergh'in kaçırılma haberiymiş. Birisinin merdiven dayayıp yatak odasına girerek bebeği kaçırdığını söylüyordu. Bitince Estelle esnedi ve 'Evet, biz *bundan* tamamen uzaktayız Tallulah!' dedi."). O konuşurken Bayan Parker öyle tuhaf bir şey yaptı ki, herkesin dikkatini çekti; hatta Bayan Bankhead bile sustu. Bayan Parker, gözleri yaşlı bir halde, Clift'in hipnotize olmuş yüzüne dokunuyor, kısa parmaklarıyla onun kaşlarını, elmacık kemiklerini, dudaklarını, çenesini nazikçe okşuyordu.

Bayan Bankhead "Hay Allah müstehakını versin Dottie," dedi. "Sen kendini kim sanıyorsun? Helen Keller mi?"

"Ne kadar güzel," diye mırıldandı Bayan Parker. "Hassas. Ne kadar güzel bir şekilde yaratılmış. Hayatımda gördüğüm en güzel genç. Bir saksofoncu olması ne kötü." Sonra, sevimli bir şekilde, küçük bir kız saflığıyla gözlerini açarak "Ah. Aman Tanrım. *Yanlış* bir şey mi söyledim?" dedi. "Yani, o bir saksofoncu, öyle değil mi Tallulah?"

Bayan Bankhead "Ee, s-s-sevgilim, g-g-gerçekten bilmiyorum," dedi. "*Bana* hiç saksofon çekmedi."

Gözlerimi açık tutamıyordum; çok sıkıcıydı, *Kızıl Nehir* ve hela dezenfektanı kokusu beni kloroformluyordu. Bir içki istiyordum ve 38. Caddeyle 8. Bulvardaki bir İrlanda barında buldum. Neredeyse kapanma vakti gelmişti ama bir müzik kutusu hâlâ çalıyor ve bir gemici tek başına dans ediyordu. Üçlü bir cin söyledim. Cüzdanımı açınca içinden beyaz bir kartvizit düştü. Üzerinde ad, adres, telefon numarası vardı: Roger W. Appleton çiftliği, P.K. 711, Lancaster, Pennsylvania. Tel: 905-537-1070. Karta bakakaldım ve bana nereden geldiğini düşündüm. Appleton mu? İçtiğim esaslı bir yudum içki hafızamı canlandırdı. Appleton. Elbette. Bir Self Servis müşterimiz vardı; hoş bir şekilde hatırladığım birkaç kişiden biriydi. Onun Yale Kulüp'teki

odasında birlikte bir saat geçirmiştik; yaşlıca bir adamdı, fakat açık havadan sertleşmiş, güçlü, yapılı ve el sıkışı insanın gerçekten kemiklerini kırarcasınaydı. Hoş bir adamdı, gayet açıktı; bana kendisi hakkında bir sürü şey anlatmıştı: İlk karısı öldükten sonra kendisinden çok genç bir kadınla evlenmişti ve meyve ağaçlarıyla, dolaşıp otlayan ineklerle ve şelale gibi küçük derelerle dolu, engebeli bir çiftlik arazisinde yaşıyorlardı. Bana kartını vermiş, istediğim zaman arayıp ziyarete gelmemi istemişti. Kendini zavallı hissetme duygusuna kapılmış, alkolle cesaretlenmiş ve saatin gece yarısı üç olduğunu unutmuş bir halde, barmenden, mıntıka telefon tutarı olan beş dolar istedim.

"Üzgünüm oğlum. Kapatıyoruz."

"Lütfen. Acil bir durum. Şehirlerarası konuşmam lazım."

Adam parayı sayarken "Bu kadın kimse, bu paraya değmez" dedi.

Numarayı çevirdikten sonra bir operatör dört dolar daha istedi. Telefon beş altı kez çaldıktan sonra, uykulu bir kadın sesi derinden karşılık verdi.

"Alo. Bay Appleton orada mı?"

Kadın durakladı. "Evet. Fakat uyuyor. Eğer önemliyse. . ."

"Hayır. Önemli bir şey değil."

"Kimin aradığını sorabilir miyim?"

"Ona deyin ki. . . bir arkadaşı aradı deyin sadece. Styx nehrinin* ötesindeki arkadaşı."

Ama Paris'te, Kate McCloud'la ilk kez tanıştığım o kış gününe dönelim. İşte, üçümüz –ben, soyu belirsiz küçük köpeğim İt ve Aces Nelson- o dar, ipekle kaplı Ritz asansörlerinden birine tıkışmışız.

En üst kata çıkıyor, asansörden iniyoruz ve iki yanına eski moda sandıklar dizili koridorda yürürken Aces "Tabii," dedi, "kadın seni buraya getirmemin asıl nedenini bilmiyor. . ."

* Yunan mitolojisinde, ölüler diyarına geçilen nehir. (ç. n.)

"Aslına bakarsan ben de bilmiyorum!"

"Tek söylediğim, harika bir masör bulduğum. Bak, geçtiğimiz yıl boyunca kadın bir sırt rahatsızlığı çekti. Doktor doktor gezdi, burada da, Amerika'da da. Bazıları disk kayması ya da spinal füzyon dedi ama çoğu, bunun psikosomatik, bir *maladie imaginaire* olduğunda birleşiyor. Ama sorun. . ." Lafını bitiremedi.

"Nedir?"

"Söyledim sana. Az önce. Barda içkimizi içerken."

Konuşmamızdan bazı kısımlar kafamda yeniden canlandı. Kate McCloud şu anda bir Alman sanayicisi ve söylendiğine göre dünyanın en zengin adamlarından biri olan Axel Jaeger'in ayrı yaşayan karısıydı. Daha önce, on altı yaşındayken, İrlandalı babasının emrinde seyis olarak çalıştığı, zengin bir Virginialı at yetiştiricisinin oğluyla evlenmişti. O evlilik, kesin olarak belirlenmiş bir manevi işkence yüzünden bitmişti. Daha sonra Paris'e yerleşmiş ve yıllarca sosyete basınının tanrıçası haline gelmişti: Kate McCloud Alaska'da ayı avında, Afrika'da safaride, Rothschild balosunda, Prenses Grace'le Grand Prix'de, Stavros Niarchos'la bir yatta.

"Sorun. . ." Aces durakladı. "Sana dediğim gibi, kadın tehlikede. Ve ona. . . ee, yanında olacak biri gerek. Bir bodyguard."

"Yahu, niçin İt'i ona satmıyoruz?"

"Lütfen," dedi. "Bu iş şaka değil."

Bizim Aces'in ettiği en doğru laf buydu. Onun beni soktuğu labirenti keşke, kapıyı siyah bir kadın açtığında fark edebilseydim. Kadın şık bir pantolon takım giymişti ve boynuna, bileklerine dolanmış bir sürü altın zincir vardı. Ağzı da altın doluydu; ağzındaki protez, dişten ziyade bir yatırım gibiydi sanki. Kıvırcık beyaz saçları ve yuvarlak, kırışıksız bir yüzü vardı. Yaşını tahmin etmem istense kırk beş-kırk altı derdim; sonradan, onun çocuk yaşta evlendirildiğini öğrendim.

"Corinne!" diye bağırdı Aces ve kadını yanaklarından öptü. "*Comment ça va?*"

"Her zamankinden ne daha kötü ne daha iyi."

"P. B., bu Corinne Bennett, Bayan McCloud'un kahyası. Ve Corinne, bu Bay Jones, masör."

Corinne başını sallayarak selamladı, ama bakışları kolumun altına sıkıştırılmış köpeğe takıldı. "Öğrenmek istediğim, bu köpek kimdir? Bayan Kate'e bir hediye değildir inşallah. Phoebe'den beri, bir köpek daha alsam deyip duruyor."

"*Phoebe* mi?"

"Onun sesini kesmek lazım. Yakında bir gün bana da öyle yapacaklar. Fakat *ona* bundan söz etme. Kadın başlayacak yine. Acı bana, yetişkin bir insanın bu kadar kötü ağladığını hiç görmemiştim. Gelin, sizi bekliyor." Sonra, sesini alçaltarak "Mme. Apfeldorf onun yanında" dedi.

Aces suratını ekşitti; bana sanki bir şeyler söyleyecekmiş gibi baktı ama buna gerek yoktu; *Vogue* ve *Paris-Match* sayfalarını yeterince karıştırmıştım ve Perla Apfeldorf'un kim olduğunu biliyordum. Çok ırkçı bir Güney Afrikalı platin milyarderinin karısı olan bu kadın da Kate McCloud gibi, dünya çapında tanınan biriydi. Brezilyalıydı ve arkasından konuşulurken –gerçi bu benim daha sonra fark ettiğim bir şeydi- arkadaşları ona Kara Düşes derdi ki bu, kendisinin iddia ettiği gibi safkan Portekizli olmadığını, Rio *favelos*larının* çocuğu olduğunu, biraz katran fırçasıyla doğmuş olduğunu ima ederdi ve eğer doğruysa, Hitlerci Herr Apfeldorf'la bayağı bir alay etmek demekti bu.

Daire, otelin çatı katına sığınmış, sıcak bir yerdi; hepsi de Place Vendôme'a bakan büyük ve yuvarlak çatı pencerelerin olduğu tüm odalar aynı büyüklükteydi; önceleri tek tek uşak odaları olarak kullanılmışlardı ama Kate McCloud bunların altısını birleştirmiş ve her birini başka bir amaçla dekore etmişti. İnsanda bıraktığı etki, genel olarak, lüks bir apartmanın sıra halinde dizilmiş odaları gibiydi.

"Bayan Kate? Beyefendiler geldi."

İnanamadım. Kate McCloud'un yatak odasındaydık işte.

* Rio de Janeiro'nun gettoları (ç. n.)

"Aces. Melek." Kadın bir yatağın kenarına ilişmiş, saçlarını fırçalıyordu. "Çay alır mısınız? Perla içiyor. Ya da bir içki? Hayır mı? O halde ben içeceğim. Corinne, bana birazcık Verveine getirir misin? Aces, beni Bay Jones'a tanıtmayacak mısın? Bay Jones," dedi yatağın yanındaki bir sandalyede oturan Mme. Apfeldorf'a sır verirmiş gibi "benim belkemiğimdeki cinleri çıkartacak."

"İyi," dedi karga gibi parlak siyah saçlı ve karga gaklaması gibi sesli Mme. Apfeldorf, "bana gönderilen o sadist Japon Mona'dan iyidir inşallah. Mona'ya bir daha hayatta güvenmem. Bir daha asla. Neler oldu inanamazsın! Beni çıplak halde yere yatırdı ve sonra çıplak ayaklarıyla boynumun üstüne *çıktı*, sırtımda bir aşağı bir yukarı yürüdü, resmen dans etti. *İşkence.*"

"Ah Perl," dedi Kate McCloud, acıyarak. "Sen işkenceyi nereden bileceksin ki? Ben St. Moritz'de bir hafta geçirdim ve ski yüzü görmedim. Heinie'ye gitmek dışında odamdan hiç çıkmadım. Bütün gün yatıp Doridens* yuttum ve dua ettim sadece. Aces," dedi, ona yatağın yanındaki masada duran gümüş çerçeveli bir resmi vererek, "bak, Heinie'nin yeni resmi. Güzel, değil mi?"

"Bu, Bayan McCloud'un oğlu" dedi Aces, çerçeveli resmi bana göstererek; atkılara sarınmış, kürk bir palto ve kürklü bir şapka giymiş, elinde bir kartopu tutan, tombul yanaklı ve ciddi bir çocuktu. Ve sonra aynı çocuğun, odanın her tarafına konmuş, çeşitli yaşlarda, gerçekten onlarca resmini fark ettim.

"Güzel. Kaç yaşında şimdi?"

"Beş. Ee, Nisanda beş olacak." Saçlarını fırçalamaya başladı yine, ama sert hareketlerle, yolarcasına. "Bir kâbustu. Onu bir kez bile yalnız görmeme izin verilmedi. Sayın Frederick Amca'yla sevgili Otto Amca. İki evde kalmışlar. Onlar hep oradaydı. Seyrediyordu. Öpücükleri sayarlardı ve saatim gelir gelmez bana kapıyı göstermeye hazırdılar." Fırçayı odanın öteki tarafına fırlattı ve bunu gören İt havladı. "Benim kendi yavrum."

* Codein içeren uyuşturucu bir ilaç. (ç. n.)

Kara Düşes boğazını temizledi; bir karga gargara yapıyormuş gibiydi sanki. "Kaçır onu" dedi.

Kate McCloud güldü ve Porthault minderlerinden bir yığının üstüne yıkıldı. "Tuhaf, ama. Bir hafta içinde bana bunu söyleyen ikinci kişisin." Bir sigara yaktı. "St. Moritz'de hiç dışarı çıkmadığım tam doğru değil. Çıktım. İki kez. Biri Şah'ın yemeği için, başka bir gece de Mingo'nun Kral Kulübü'nde yaptığı çılgınca bir dans için. Ve olağanüstü bir kadınla tanıştım ve—"

Mme. Apfeldorf "Dolore de var mıydı?" dedi.

"Nerde?"

"Şah'ın partisinde."

"Bir sürü insan vardı, hatırlamıyorum. Niçin?"

"Bir şey yok. Sadece dedikodu. Kim veriyordu?"

Kate McCloud omuzlarını kaldırdı. "Yunanlılardan biri. Livanos, sanırım. Ve yemekten sonra Ekselansları eski numarasını çekti yine; herkesi saatlerce masada tuttu ve tatsız esprilerini yaptı. Fransızca. İngilizce. Almanca. Farsça. Herkes bağırırcasına kahkaha atıyordu, tek kelimesini anlamasa da. Farah Diba'yı seyretmek insana acı veriyor; kadının yüzü kıpkırmızı oluyor gerçekten ve—"

"Adam, Gstaad'taki okulda beraber olduğumuz günlerden beri hiç değişmemiş gibi sanki. Le Rosey."

"Yanımda Niarchos oturuyordu ama faydası yoktu. Bir gergedanın turşusunu kurmaya yetecek kadar konyak içmişti. Kavgacı bir edayla bana döndü, 'Gözlerime bak' dedi. Evet ama, bakamıyordum ki; adamın gözleri bir yere odaklanmıyordu. 'Gözlerime bak ve söyle bana, hayatta seni en çok mutlu eden şey nedir?' Uyku dedim. Adam '*Uyku* ha' dedi. 'Hayatımda duyduğum en acıklı şey bu. Uyuyacağın binlerce yılın olacak. Şimdi sana, beni en çok mutlu eden şeyi söyleyeyim. Avlanmak. Öldürmek. Cangıllarda dolaşıp bir kaplan, bir fil, bir aslan öldürmek. O zaman ben huzurlu bir adam oluyorum. Mutlu oluyorum. Ne diyorsun buna?' Ben de dedim ki: 'Bu da *benim* hayatta duyduğum en acıklı şey. Öldürmek, yok etmek,

mutluluğu bulmak için bunlar çok acıklı geliyor bana.' "

Kara Düşes boynunu büktü ve onaylarcasına, "Evet," dedi, "Yunanlılar vicdansızdır. Zengin Yunanlılar. Bunların insanlara benzerliği çakalların köpeklere benzerliği gibidir. Çakallar köpeklere *benzer;* ama köpek değildirler tabii ve—"

Aces araya girdi: "Ama Kate, sen avı seversin. Bunu nasıl açıklıyorsun peki?"

"Ben avda *oynamayı* seviyorum. Yürümeyi ve vahşi doğayı seviyorum. Hayatta vurduğum tek şey bir Kodiak ayısıydı ve o da kendimi korumak içindi."

"Sen bir adamı vurdun" diye hatırlattı Aces.

"Sadece ayaklarından. Ve adam hak etmişti bunu. Beyaz bir leoparı öldürdü." Corinne elinde küçük bir bardak Vervein'le geldi ve Aces haklıydı; bu likör kadının gözlerinin ultra yeşiline tam uyuyordu. "Ama sana anlatmak istediğim şey, Mingo'nun dansında tanıştığım o harika kadın. Yanıma oturdu, 'Merhaba tatlım,' dedi. 'Senin Güneyli bir kız olduğunu duydum, ben de Güneyliyim. Alabamalıyım. Adım Virginia Hill.' "

Aces "Virginia Hill *mi*?" dedi.

"Evet, Mingo bana söyleyinceye kadar onun o kadar ünlü olduğunu bilmiyordum. Adını hiç duymamıştım."

"Ben de" dedi Mme. Apfeldorf. "Kimmiş bu? Bir aktris mi?"

"Bir gangsterin dostu," dedi Aces ona. "En çok aranan kadın. F.B.I. Amerika'da her postaneye onun resimlerini yapıştırdı. Onun hakkında bir yazı okumuştum, 'Yeraltı dünyasının Madonna'sı' diyordu. Yalnız F.B.I. değil herkes onun peşinde, fakat en çok da eski gangster ahbapları; F.B.I. onu bir yakalarsa kadının konuşacağını ve çok şeyler söyleyeceğini düşünüyorlar. İşler sarpa sarınca kadın Meksika'ya kaçıp Avusturyalı bir kayak öğretmeniyle evlendi; o günden beri hep Avusturya ve İsviçre'de gizleniyor. Amerikalılar onu hiçbir zaman iade ettiremedi."

"*Mon Dieu,*" dedi Mme. Apfeldorf haç çıkararak. "Kadın çok korkmuş olsa gerek."

"Korkmuş değil. Umutsuz, hatta biraz intihara yatkın belki de; ama bir balo maskını çok inandırıcı bir şekilde takıyor. Bana sarıldı, sıktı ve 'Memleketten biriyle konuşmak çok güzel,' dedi. 'Allah kahretsin, şu Avrupa'yı alsınlar da götlerine soksunlar. Elimi görüyor musun?' Bana elini gösterdi; eli alçılıydı, gazlı bezle sarılıydı ve dedi ki: 'Kocamı bu züppe karılardan biriyle yatakta yakaladım ve karının çenesini kırdım. Kocamınkini de kıracaktım. Pencereden atlayıp kaçmasaydı. Sanırım benim Amerika'daki bütün o sorunlarımı biliyorsun; ama bazen, memlekete gidip bu işi bitireyim daha iyi diye düşünüyorum. Oranın hapishanesi bile buradan daha beter olamaz.' "

Aces "Kadın nasıl bir şey *sahi*?" dedi. "Güzel mi?"

Kate düşündü. "Güzel değil, ama hoş, sevimli; arabaya servis yapan küçük, sevimli bir garson kız gibi. Hoş bir yüzü var ama bir de gerdanı var. Ve memelerinin ağırlığını tahmin edemiyorum; en azından iki kilodur."

"Lütfen Kate," dedi Kara Düşes. "O laftan nasıl nefret ederim bilirsin. Memeler."

"Ah, evet. Hep unutuyorum. Sen Brezilyalı rahibeler tarafından eğitildin. Neyse, söylemeye çalıştığım şey, bu kadın birden ağzını kulağıma yaklaştırdı ve 'Niçin onu kaçırmıyorsun?' diye fısıldadı. Ben ona baktım öylece; neden söz ettiğini hiç anlamamıştım. Kadın dedi ki: 'Sen benim hakkımda her şeyi biliyorsun ama ben de senin hakkında bir sürü şey biliyorum. O Alman pezevengiyle evlendiğini ve herifin seni şutlayıp çocuğu senden aldığını biliyorum. Dinle, ben de bir anneyim. Bir oğlum var. Ve senin neler hissettiğini biliyorum. Adamın o kadar parası varken ve bu Avrupa yasalarıyla, o çocuğu geri almanın tek yolu kaçırmaktır.' "

İt, ağlar gibi bir ses çıkardı; Aces cebindeki metal paraları şıngırdattı; Mme. Apfeldorf "Sanırım kadın gayet haklı," dedi. "Ve bu yapılabilir."

"Evet, yapılabilir," dedi Aces. "Felaket tehlikeli bir iş. Ama yapıla*bilir*."

"Nasıl?" diye bağırdı Kate McCloud yumruğunu minderlere vurarak. "O evi biliyorsun. Kale gibi. Çocuğu oradan asla çıkaramam. Evde kalmış amcalar hep gözetliyor. Ve uşaklar."

Aces "Ama yine de işin o kısmı halledilebilir. Örnek alınacak bir planla."

"Peki sonra? Alarm bir çaldı mı, İsviçre sınırından on kilometre bile gidemem."

"Ama farz et ki," diye gakladı Mme. Apfeldorf, "farz et ki sen sınırı geçmeye kalkmıyorsun. Arabayla, yani. Farz edelim ki, seni vadide bekleyen özel bir Grumman jetin var. Hepimiz biniyoruz ve gidiyoruz."

"Nereye?"

"Amerika'ya!"

Aces heyecanlanmıştı. "Evet! Evet! Sen Amerika'ya vardın mı Herr Jaeger hiçbir şey yapamaz. Boşanma davası açabilirsin ve Amerika'da, Heinie'yi sana vermeyecek hakim yoktur."

"Hayaller. Boş emeller. Bay Jones," dedi kadın, "sizi bu kadar beklettiğim için üzgünüm. Masaj masası şuradaki küçük odada."

"Boş emeller. Belki de. Ama ben olsam bunu düşünürdüm" dedi Kara Düşes, kalkarken. "Önümüzdeki hafta bir öğle yemeği yiyelim."

Aces Kate McCloud'u yanaklarından öptü. "Seni daha sonra ararım aşkım. Benim kıza, P. B.'ye iyi bak. Ve işiniz bitince barda bana bir uğra."

Ben masaj masasını kurarken İt yatağın üstüne atladı ve çömelip çişini yaptı. Onu yakalayıp almak için davrandım. "Ziyanı yok" dedi. "Bu yatakta çok daha kötü şeyler oldu. Bu köpek öyle çirkin ki, çok sevimli bir şey. Siyah suratı, gözlerinin etrafındaki şu kocaman beyaz yuvarlaklar çok hoşuma gitti. Panda gibi. Kaç yaşında?"

"Üç, belki de dört aylık. Bay Nelson verdi bunu bana."

"Keşke *bana* verseydi. Adı ne?"

"İt."

"Ona *böyle* diyemezsiniz. Bu çok harika bir hayvan. Daha uygun bir şey düşünelim."

Ben masaj masasını ayarlayınca kadın yataktan indi, uzun, tül gibi sabahlığını üzerinden attı ve tümüyle çıplak kaldı. Pubis kıllarıyla, omuzuna kadar uzanan saçlarının rengi birbirine tam uygundu; kadın otantik bir kırmızıkafaydı gerçekten. Zayıftı ama vücudunun fazladan bir grama bile gereksinimi yoktu; çünkü duruşunun kusursuz olmasından ötürü, olduğundan uzun görünüyordu; aşağı yukarı benim boyumdaydı: Bir metre yetmiş iki santim. Rahat bir şekilde, cüretkar göğüsleri çok hafifçe sallanarak odanın öteki tarafına gitti ve stereo bir fonografın düğmesine dokundu; İspanyol müziği, Segovia'nın gitarı sessizliği giderdi. Kadın yavaşça masaj masasına geldi, boylu boyunca yattı ve büyüleyici saçları masanın ucundan aşağı sarktı. İçini çekerek, parlak gözlerini kapattı; sanki bir ölüm maskı için poz verirmiş gibi kapattı gözlerini. Yüzünde makyaj yoktu ve makyaja ihtiyacı yoktu, çünkü çıkık elmacık kemiklerinde sıcak ve doğal bir renk vardı ve hoş bir şekilde somurtmuş dudakları kendiliğinden pembeydi.

Kasıklarımda bir kımıldanma hissettim ve onun sağlıklı, heykel gibi vücuduna, dolgun göğüs uçlarına, kalçalarının kavisine ve kaygısızca uzanıp, küçük ayak parmaklarındaki kayakçı şişliklerinden başka hiçbir kusuru bulunmayan zarif ayaklarla sonlanan bacaklarına bakarken bu kımıltı sertleşmeye dönüştü. Ellerim titriyordu, nemlenmişti ve kendime lanet okudum: Kes şunu P.B.; bu senin için pek profesyonelce bir şey değil oğlum. Ve bu sırada sikim pantolonun ön tarafını zorluyordu boyuna. Daha önce, bir sürü tahrik edici kadına masaj yapmış, masajdan da fazlasını yapmış olmama karşın böyle bir şey, böylesine kendiliğinden bir şekilde hiç gelmemişti başıma, gerçi onların hiçbiri bu Galatea'yla* mukayese edilemezdi doğrusu. Nemlenmiş ellerimi pantolonuma sildim ve boynuna,

* Yunan mitolojisinde, heykeltıraş Pygmalion'un yapıp sonra aşık olduğu ve kollarında canlanan çok güzel kadın heykeli. (ç. n.)

omuzlarının üst tarafına masaj yapmaya, sıkı derisini ve tendonlarını, sanki pahalı bir kumaşı yoklayan bir tüccar gibi yoğurmaya başladım. Kadın ilk başta gergindi, ama yavaş yavaş bir yumuşama, bir rahatlama yarattım.

"Hımmm," diye mırıldandı uykulu bir çocuk gibi. "Çok hoş. Söyleyin bana, nasıl oldu da şu bizim ahlaksız Bay Nelson'un eline düştünüz?"

Konuştuğum için memnundum; aklımı o ahlaksızca sertleşmeden uzaklaştıracak bir şeydi bu. Ve ben de ona yalnızca, Aces'le Tanca'da bir barda tanışmamızı anlatmakla kalmadım, devam edip, P. B. Jones ve onun maceraları hakkında da kısa bir özet sundum. Bir piçtim, St. Louis'de doğmuş ve orada bir Katolik yetimhanesinde büyümüştüm, on beş yaşına gelince Miami'ye kaçmış, orada beş yıl falan masör olarak çalışmıştım; yeterince para kazanınca New York'a gitmiş ve asıl olmak istediğim şey, yani bir yazar olarak şansımı denemiştim. Başarılı mıydım? Eh, hem evet hem hayır; bir öykü kitabım basılmıştı; ama ne yazık ki, hem eleştirmenler hem kamuoyu tarafından görmezden gelinmişti; bu düş kırıklığı beni Avrupa'ya getirmişti ve uzun yıllar boyuna yolculuk ve otlakçılık yaparak bir roman yazmaya girişmiştim; fakat o da fiyaskoyla sonuçlanmıştı. İşte böyleydim, hâlâ sürüklenip duruyordum ve bir gün sonrasından öte bir geleceğim yoktu.

Bu arada kadının karnına gelmiştim; yuvarlak hareketlerle masaj yaptım, sonra kalçalarına indim ve sonra, gözlerim onun gül gibi pubis kıllarındayken, Alice Lee Langman'ı ve Alice Lee Langman'ın, onun amına kirazları doldurup tek tek yemeyi seven Polonyalı sevgilisiyle ilgili anılarını hatırladım. Hayal gücüm bu fanteziyi daha da geliştirdi. Ben, çekirdekleri çıkarılmış, bir tas ılık ve çok tatlı kremanın içine yatırılmış yumuşak kirazları düşledim ve Kate McCloud'u gözümün önüne getirdim, nefis parmaklarıyla kremalı kirazları kabın içinden alıp sokarken... Bacaklarım titriyor, sikim nabız gibi vuruyordu ve taşaklarım cimri bir adamın yumrukları gibi sımsıkı hale gelmişti.

"Özür dilerim" dedim ve tuvalete giderken İt de peşimden geldi ve benim fermuarımı açıp otuz bir çekmemi şaşkın, büyülenmiş gibi bir bakışla seyretti. Pek fazla bir şey gerekmedi; bir iki kez sürtmeden sonra, az kalsın yerleri berbat edecek kadar çok fışkırdı. Kanıtları Kleenex'le temizledikten sonra yüzümü yıkadım, ellerimi kuruladım ve müşterime geri dönerken bacaklarım deniz tutmuş bir gemici gibi güçsüz, ama sikim hâlâ yarı selam durur haldeydi.

Çatı penceresi Paris'in kış alacakaranlığıyla kararmıştı; Kate'in vücudunu ve yüzünün silueti gösteren bir lambanın ışığıydı. Gülümsüyordu ve belli belirsiz bir hoşnutlukla hafiflemiş ses tonuyla "Şimdi daha iyi misiniz?" dedi.

Birazcık ters bir şekilde "Şimdi yüzükoyun dönebilirseniz!" dedim.

Ensesine masaj yaptım, parmaklarımı belkemiği boyunca dalgalandırarak gezdirdim ve belden yukarısı titredi mırlayan bir kedi gibi. "Biliyor musunuz," dedi, "köpeğinize bir isim buldum. Phoebe. Bir zamanlar Phoebe adında bir Pony atım vardı. Ve bir de köpeğim. Ama belki de İt'e sormamız lazım. İt, adının Phoebe olmasını ister misin?"

İt çömelip halıya işedi.

"Gördünüz mü, beğendi! Bay Jones," dedi, "sizden büyük bir iyilik rica edebilir miyim? Phoebe'yi bu gece benimle bırakır mısınız? Yalnız uyumaktan nefret ediyorum. Benim öteki Phoebe'yi çok özledim."

"Benim için hiçbir sorun yok, eğer. . . Phoebe için de sorun yoksa."

"Teşekkür ederim" dedi sadece.

Ama hiçbir sorun yok değildi. İt'i burada bu büyülü kadına bırakırsam onun bir daha asla benim olmayacağını hissettim. Yahut, belki de, benim bir daha asla kendime ait olamayacağımı. Sanki deli gibi akan, köpüklü bir suya düşmüştüm de, fokurdayan buz gibi sular beni sürüklüyor, çok güzel, ama hain bir şelaleye doğru fırlatıyordu. Bu sırada ellerim onun sırtını,

poposunu, bacaklarını yatıştırıyordu; nefesi ritmik ve tekdüze hale geldi. Uyuduğundan emin olunca eğilip ayak bileğinden öptüm.

Kımıldadı, fakat uyanmadı. Yatağın kenarına oturdum ve Phoebe --evet, *Phoebe*- sıçrayıp yanıma kıvrıldı; çabucak o da uyudu. Daha önce bana aşık olunmuştu ama ben aşkı hiç tanımamıştım ve kafamın içinde, kontrolsüz bir kızak gibi dolaşan güdüleri, arzuları kavrayamıyordum. Ne yapabilirdim, Kate McCloud'a, benim aşkıma ilgi gösterip karşılık vermesi için ne verebilirdim? Bakışlarım odada dolaştı ve onun çocuğunun gümüş çerçeveli resimlerinin durduğu şömine rafına ve masalara takıldı: Ne kadar ciddi bir çocuktu, her ne kadar, bazen gülümsüyor ya da külahtaki bir dondurmayı yalıyor ya da dilini çıkarıp komik bir surat takınıyorsa da. "Kaçır onu"; Kara Düşes'in ona verdiği öğüt bu değil miydi? Saçmalık, ama kendimi, kılıcımı çekmiş, canavarları hadım ederken, cehennemlerde savaşıp, bu çocuğu kurtarıp annesinin kollarına sağ salim teslim ederken gördüm. Boş hayaller. Zırvalık. Ama yine de içgüdülerim bir şekilde bana, yanıtın bu çocuk olduğunu söylüyordu. Gizlice, ayak parmaklarımın ucuna basarak odadan çıktım ve kapıyı kapattım, Phoebe'yi de, yeni sahibesini de uykularından uyandırmadan.

Biraz ara. Kurşun kalemleri açmam ve yeni bir deftere başlamam gerek.

Uzun bir ara oldu; neredeyse bir haftalık. Ama şimdi Kasımdayız, birden bire, aşırı bir soğuk var; şiddetli bir yağmurda dışarı çıktım ve adamakıllı bir ıslandım. İşverenim, Tele-Sik ve Tele-Am servislerinin başrahibesi Bayan Victoria Self beni bürosuna çağıran acil bir mesaj göndermeseydi hiç çıkmazdım.

Bu kadının, onun ve Mafyöz müttefiklerinin herhalde bastığı parayı düşününce, bunların niçin, biraz paraya kıyıp da, 42. Caddedeki porno dükkanının üzerindeki o iki odalı boktan yer-

den daha az dökünti bir karargah tutamadıklarını hiç aklım almıyor. Elbette, müşteriler tesisi nadiren görüyor, sadece telefonla temas kuruyorlar. Ve sanırım kadın, elemanlara, yani biz ucuz fahişelere lüks bir yer sağlamak için niçin paramı ziyan edeyim diye düşünüyordur. Sırılsıklam, kulaklarım hariç her yerimden yağmur suları akar bir halde, gacırdayan iki kat merdiveni çıktım ve üzerinde kazınmış yazı bulunan o buzlu camdan kapıyla karşılaştım bir kez daha: Self Servis. İçeri girdim.

Küçük ve havasız bekleme salonunu dört kişi doldurmuştu. Sal, parmağında bir nikah yüzüğü bulunan, kısa boylu, beyaz bir İtalyan; Bayan Self'in ek işte çalışan polislerinden biriydi bu. Ve hırsızlık suçlamasıyla gözaltına alınmış olan Andy; fakat ona çok yakından bakmazsanız sıradan bir üniversiteli delikanlı gibi görünebilir; mızıka çalıyordu, her zamanki gibi. Ve Butch vardı; Bayan Self'in, artık Fire Island'dan kalma bronz rengin son kalıntılarının da terk ettiği haliyle Uriah Heep'e daha çok benzeyen sarışın, ağır kanlı sekreteri. Maggie de oradaydı; tombul, tatlı kız; son gördüğümde yeni evlenmiş ve Butch'ı çok kızdırmıştı.

"Ve Maggie *şimdi de* ne yaptı bil bakalım!" dedi Butch, dişlerinin arasından. "Hamile kaldı."

Maggie "Lütfen Butch" dedi yalvarırcasına. "Niçin böyle yaygara koparıyorsun anlamıyorum. Daha dün fark ettim. Hiçbir şeye engel olmayacak."

"Ortalıktan sıvışıp o hırtla evlendiğinde de böyle söylemiştin. Maggie, biliyorsun, seni severim. Ama böyle bir şeyin olmasına nasıl izin verebilirsin?"

"Lütfen tatlım. Söz veriyorum. Bir daha olmayacak."

Ancak bir dereceye kadar yumuşayan Butch masasındaki kağıtları hışırdattıktan sonra Sal'a döndü.

"Sal, inşallah unutmamışsındır, saat beşte St. George otelinde bir randevun var. 907. oda. Adamın adı Watson."

"St. George ha! Aman Allah," diye homurdandı, yeteneğinden ötürü, yani siki tam kalktığı zaman, uzunluğu boyunca tam

on tane peni yan yana dizildiğinden On Peni lakabıyla anılan Sal, "orası Brooklyn'de. Bu havada kalkıp da taa cehennemin dibine, Brooklyn'e mi gideceğim?"

"Elli dolarlık bir randevudur bu."

"İnşallah fantezi falan değildir. Hiç fanteziye müsait değilim."

"Fantezi falan değil. Sadece basit bir Altın Duş bu. Beyefendi susamış."

"Pekala," dedi Sal, köşedeki bir su soğutucuya gidip oradan bir Dixie fincanı kaparak, "sanırım depoyu doldursam iyi olur."

"Andy!"

"Evet efendim."

"O pis mızıkanı cebine koy ve çıkarma."

"Peki efendim."

"Siz suçluların hapiste yaptığınız tek şey bu mu? Dövme yaptırmak ve mızıka çalmasını öğrenmek."

"Bende dövme yok—"

"Bana karşılık verme!"

"Peki efendim" dedi Andy saygılı bir şekilde.

Butch dikkatini bana yöneltti; yüzünde, benimle ilgili çok uğursuz bir habere sırdaş olmuş olabileceğini sezdiren, çok abartılı bir kendini beğenmişlik ifadesi vardı. Masasının üzerindeki bir zile basınca bir vızıltı sesi çıktı ve "Sanırım Bayan Self sizi hemen görmeye hazır" dedi.

Bayan Self benim içeri girdiğimden habersiz görünüyordu; bir pencerenin önünde durmuş, sırtı bana dönük, sağanağı seyrediyordu. Dar uzun kafatası ince beyaz örgülerle çevriliydi; iri bedeni her zamanki gibi, mavi serj kumaştan bir takımı dışa doğru gerdirmişti. Puro içiyordu. Başı geriye döndü. "Ah, so," dedi Alman aksanından kalmış izlerle, "çok ıslanmışsın. İyi değil bu. Yağmurluğun yok mu?"

"Santa Claus Noel'de bir tane getirir diye bekliyordum."

"İyi değil bu," diye tekrarladı masasına doğru yürürken. "İyi para kazandın. Kendine bir yağmurluk alabilirsin kesinlikle.

Şimdi," dedi ve bir çekmeceden iki bardakla, tercih ettiği yatıştırıcı şişesini, tequilayı çıkardı. Kadın bardakları doldururken ben, bir çile hücresinden de yalın, bir masa, birkaç düz arkalıklı sandalye, bir Coca-Cola takvimi ve bir duvar dolusu dosya dolabı (onların içine bir bakmayı nasıl da isterdim!) dışında hiçbir şeyin olmadığı dekorun kasvetliliğine yeniden şaştım. Görünürdeki tek havai nesne, Bayan Self'in kolunda parıldayan altın Cartier saatti; çok karakter dışı bir şeydi. Kadının nasıl olup da böyle bir şeyi edindiğini merak ettim; zengin ve cömert bir müşterisinden gelen bir hediye miydi yoksa?

"Şerefe" dedi kadın bardağı kafaya dikerken ve titredi.

"Şerefe."

"*Alors*," dedi purosundan bir nefes çekerek, "ilk konuşmamızı hatırlıyorsundur. Buraya, Servis'in müstakbel bir elemanı olarak başvurduğun günü. Bay Woodrow Hamilton tavsiye etmişti; ki, üzülerek söylüyorum, artık bizimle çalışmıyor."

"Ah?"

"Bizim Kurallarımız'ın ciddi bir şekilde çiğnenmesi yüzünden. Ki, seninle konuşmak istediğim de budur zaten." Soluk renkli Cermen gözlerini kıstı; Kamp Komutanı tarafından sorgulanacak, esir bir askerin duyacağı mide bulantısını hissettim. "O kuralları sana tüm ayrıntılarıyla bildirmiştim; ama hafızanı tazelemek için, en önemlilerini hatırlatacağım. İlk olarak, bizim kadromuzdan biri tarafından yapılacak, bir müşteriye şantaj yahut utandırma girişimi *ciddi* bir şekilde karşılık görecektir."

Harlem nehrinde yüzen, boğulmuş bir cesedin görüntüsü yavaş yavaş belirdi.

"İkincisi, bir eleman bir müşteriyle hiçbir şekilde doğrudan iş yapmayacaktır; her türlü temas ve ücretle ilgili her türlü konuşma bizim nezaretimizde yapılacaktır. Üçüncüsü ve en önemlisi, bir eleman asla bir müşteriyle sosyal ilişkiye girmemelidir; böyle bir şey hiç iyi değildir ve çok nahoş durumlara yol açabilir."

Purosunu tequilanın içine daldırdı ve şişeyi kapıp, doğru-

dan, bol bir miktar içti. "On bir Eylülde Bay Appleton diye biriyle randevun vardı. Onunla Yale Kulüp'teki odasında bir saat geçirdiniz. Olağandışı bir şey oldu mu?"

"Olmadı gerçekten. Tek taraflı bir oral işti sadece; herhangi bir karşılık istemedi." Sustum, ama kadının tatmin olmamış halinden, daha fazla şey duymak istediği belliydi. "Adam altmışlı yaşların başında, fakat iyi durumda, sağlıklı. Hoş bir adam. Samimi. Epey konuştuk; bana, emekli olduğunu ve ikinci karısıyla bir çiftlikte yaşadığını söyledi. Sığır yetiştirdiğini söyledi ve—"

Bayan self araya girdi sabırsızca: "Ve sana yüz dolar verdi."

"Evet."

"Başka bir şey verdi mi?"

Yalan söylememeye karar verdim. "Bana kartvizitini verdi. Dedi ki, canım kır havası almak isterse onu ziyaret etmemi istermiş."

"O kart ne oldu?"

"Attım. Kaybettim. Bilmiyorum."

Bir puro daha yaktı ve ucundan uzun bir kül dökülünceye kadar içti. Masasında duran bir zarfı aldı, içinden bir mektup çıkardı ve açıp önüne koydu. "Yirmi yıldan fazladır bu işte çalışıyorum, ama bu sabah, daha önce hiç görmediğim türden bir mektup aldım."

Belki daha önce de söylemişimdir, benim yeteneklerimden biri de başaşağı okuyabilmektir; biz, zekasıyla varolmaya çalışanlar acayip beceriler geliştiririz. Yani, Bayan Self bu gizemli mektubu incelerken ben onu okudum. Mektupta diyordu ki: *Sayın Bayan Self, geçtiğimiz 11 Eylülde Yale Kulüp'te tanışmamı sağladığınız sevimli çocuktan çok memnun kaldım. Öylesine çok memnun kaldım ki, onu daha gemütlich bir atmosferde, daha iyi tanımak istiyorum. Acaba sizin gözetiminizde, onun Şükran Günü tatilini burada, Pennsylvania'daki çiftliğimde geçirmesi sağlanabilir mi? Perşembeden Pazara kadar mesela. Basit bir aile toplantısı olacak bu; karım, çocuklarımdan bazıları, birkaç torunum. Tabii, önemli miktar-*

da para vereceğimi biliyorum ve miktarı belirlemeyi size bırakıyorum. Bu mektubu aldığımızda sizin iyi ve olumlu bir ruh halinde olacağınıza güveniyorum. En içten duygularımla, Roger W. Appleton.

Bayan Self mektubu yüksek sesle okudu. "Şimdi," dedi birdenbire, "ne diyorsun buna?" Ben hemen yanıt vermeyince de "Yanlış bir şey var" dedi. "Kuşkulu bir şeyler var. Ama bunu bir tarafa bırakalım, bu bizim temel kurallarımızdan biriyle çelişiyor; bir Servis elemanı bir müşteriyle asla sosyal ilişki kurmamalıdır. Bu kurallar keyfi değildir. Bunların hepsi tecrübeye dayanır." Kaşlarını çatarak, tırnağıyla mektuba vurdu. "Sence bu adamın kafasında ne var? Bir *grup seksi* mi? Karısıyla birlikte?"

Kayıtsız görünmeye dikkat ederek "Ben bunda bir sakınca göremiyorum" dedim.

"Ah so," dedi suçlarcasına. "Bu teklifte hiçbir şey görmüyorsun ha? Gitmek *istiyorsun*."

"Ee, doğrusu, Bayan Self, birkaç günlüğüne bir ortam değişikliği hoşuma gider. Şu bir yıldır falan bayağı kötü günler geçirdim."

Kaktüs suyundan yine çift dozluk bir miktarı gövdeye indirdi, titredi. "Pekala, Bay Appleton'a cevap yazacağım ve beş yüz dolar ücret isteyeceğim. Belki, bu kadar para için, kurallarımızdan birini bir defalık görmezden gelebiliriz. Ve kazancın sana düşen payıyla bir yağmurluk alacağına söz ver bana."

Ritz bara girdiğimde Aces bana el salladı. Saat altıydı ve ona doğru yürürken, kalabalık masaların arasından sıkışarak geçmek zorunda kaldım, çünkü kokteyl zamanı bar, Alplerdeki tatilden yeni dönmüş, bronz tenli kayakçılarla tıka basa doluydu; ve ikili gruplar halindeki pahalı fahişeler birbirlerine eşlik ederken bir taraftan da, Alman ve Amerikalı işadamlarının kendilerine göz kırpmasını bekliyordu; ve yığınla sosyete yazarı ve yaz koleksiyonlarını görmek için Paris'te toplanmış, Yedinci Cadde'nin çul çaput tüccarları; ve tabii, ak saçlı, şık, yaşlı hanıme-

fendiler; bunlardan, yani otelin yaşlı sürekli sakinlerinden daima çok vardır; sessiz avizeli bir yalnızlık içinde tıkınmak için yemek odasına çekilmeden önce Ritz barda kurulup, kendilerine tahsis edilmiş iki bardak martinilerini yudumlarlar ("doktorum ısrar ediyor: Dolaşım için çok iyiymiş").

Ben oturur oturmaz Aces bir telefon konuşması için çağırıldı. Onu gayet iyi görüyordum, çünkü telefon barın öteki ucundaydı; ara sıra dudakları kımıldıyor ama daha ziyade dinliyor ve başını sallayarak onaylıyordu sadece. Aslında onu gözlediğim falan yoktu, çünkü aklım hâlâ üst kattaydı ve Kate McCloud'un sarkmış saçlarını, uyuyan yüzünü düşünüyordum; bu görüntü beni öylesine içine çekmişti ki, Aces'in dönüşüyle birden irkildim.

"Arayan Kate'ti," dedi pek tatmin olmamış bir yüz ifadesiyle; bir fareyi sindiren bir gelincik gibi. "Niçin ona hoşça kal demeden gittiğini merak etmiş."

"Uyuyordu."

Aces ceketinin cebinde daima bir sürü kibrit taşır, onun tuhaf numaralarından biridir bu; başparmağının tırnağıyla bu kibritlerden birini yaktı ve alevi sigarasına götürdü. "O bunu böyle görmeyebilirdi, ama Kate çok zeki bir kadındır; sezgileri genellikle doğrudur. Seni çok beğenmiş. Ve" dedi sırıtarak, "sana sıkı bir teklifte bulunmak durumundayım. Kate seni paralı bir arkadaş olarak tutmak istiyor. Ayda bin dolar alacaksın ve tüm masrafların karşılanacak, giysilerin ve kendine ait bir araban da dahil olmak üzere."

"Axel Jaeger'le niçin evlenmiş?" dedim.

Aces gözlerini kısarak, sanki benden bekleyeceği son tepki buymuş gibi baktı. Kalakaldı. Sonra "Belki daha ilginç bir soru," dedi, "*herif* onunla niçin evlenmiş? Ve daha da ilginç bir soru da, Kate onunla nasıl tanışmış? Şimdi, Axel Jaeger ele geçmez bir adamdır. Ben onunla hiç bizzat karşılaşmadım, sadece *paparazzi* fotoğraflarında gördüm kendisini; yanağında bir Heidelberg kılıcı yarası bulunan, uzun boylu bir adam; zayıf, ner-

deyse bir deri bir kemik, ellili yaşların sonunda bir adamdır. Dusseldorfludur ve dedesinden miras olarak cephane fabrikaları kalmış ve bu serveti astronomik bir şekilde arttırmıştır. Almanya'nın ve dünyanın her yerinde fabrikaları vardır; petrol tankerleri, Teksas ve Alaska'da petrol sahaları vardır, Brezilya'nın en büyük sığır çiftliği onundur, iki bin kilometrekareden geniş; ve hem İrlanda'nın hem İsviçre'nin önemli bir kısmı onundur (zengin Batı Almanların hepsi İrlanda ve İsviçre'den toprak alıyorlar; eğer yeniden bombalar yağmaya başlarsa orada güvende olacaklarını düşünüyorlar). Jaeger rahatlıkla Almanya'nın, belki de Avrupa'nın en zengin adamıdır. Alman uyruğundadır, fakat İsviçre'de sürekli oturma izni vardır; vergi nedeniyle tabii. Bunu sürdürmek için, yılın altı ayını İsviçre'de geçirmesi gerekir, ister istemez. Aman Tanrım, zenginlerin işkencesi, bir kuruşu bile tasarruf etmeyen biridir. St. Moritz'in beş kilometre kuzeyindeki dağlık bölgede, muazzam ve muazzam çirkin bir şatoda yaşıyor. Oraya bir tek kişinin girdiğini bilmiyorum bugüne dek. Kate'in dışında, tabii.

"Anladığım kadarıyla, herif çok inançlı bir Katolik'ti ve hâlâ öyle. Ve bu yüzden, ilk karısıyla yasal olarak yirmi yedi yıl ya da kadın ölünceye kadar evli kalmış. Hem de kadın ona bir çocuk veremediği halde, ki, anlaşılan işin en önemli tarafı buymuş, çünkü adam bir çocuk, Jaeger hanedanını sürdürecek bir oğlan çocuğu istiyormuş. Şimdi bu durumda herif niçin akla yakın olanını yapıp da, çocuk odasını dolduracak, terbiyeli, geniş kalçalı bir Alman kızıyla evlenmedi ki? Kate gibi zeki, bakımlı bir güzel, Herr Jaeger gibi sıkı cimri bir adam için pek ideal bir seçime benzemiyor kesinlikle. Ve göründüğü kadarıyla, Kate'in böyle birinin cazibesine kapılmış olması akıl alacak bir şey değil. Para mı? Söz konusu bile olamazdı. Aslında ben Kate'i gerçek anlamda ilk tanıdığımda bana, ilk evliliğim öyle bir travma oldu ki, bir daha asla evlenmeye kalkmam demişti. Ama yine de, birkaç ay içinde ve hiçbir belirti vermeden, hatta bu efsanevi zenginle tanıştığından bile hiç söz etmeden, ilk ev-

liliği hakkında bir Papalık fesihnamesi alıyor ve Jaeger'le Dusseldorf katedralinde bir Katolik töreniyle evleniyor. Bir yıl sonra, dualarla beklenen varis geliyor. Heinrich Rheinhardt Jaeger. Heinie. Ve bundan bir yıl, bir yıldan az bir süre sonra Kate'in Jaeger şatosundan kovulduğu görülüyor, eşyalarıyla falan; Kate, çocuğu babasının vesayetine bırakıyor ve kendisine gayet sınırlı bazı ziyaret hakları lütfediliyor."

"Ama sen bunun nedenini bilmiyorsun ha?"

Aces başparmağının tırnağıyla bir kibrit daha yaktı ve üfleyip söndürdü. "Bozuşma da, yahut ne denirse artık, birleşmenin kendisi gibi bir muammaydı. Kate birkaç ay kayboldu ve tanıdığım bir doktor bana onun bu süreyi Lausanne'daki Nestlé Kliniği'ne kapanarak geçirdiğini söyledi. Ama Kate neler olduğu konusunda bana hiç açılmadı, ben de sorma cesaretini hiç gösteremedim. Sanırım aslında bunu bilen tek kişi, Kate'in hizmetçisi Corinnne. Ve konu Bayan Kate'e geldiğinde Corinne, Paskalya Adası'ndaki taştan heykeller kadar sessizdir."

"Pekala. Peki niçin boşanmıyorlar?"

"Katolik takıntısı, sanırım. Boşanmayı asla tasvip etmez."

"Aman Allah aşkına, kadın ondan boşanabilir, öyle değil mi?"

"Heinie'yi tekrar görmek istiyorsa hayır. O zaman o kapı ebediyen kapanır."

"Vay orospu çocuğu. O herifin götüne bir tüfek sokup tetiği çekmek isterdim. Pezevenk. Ama sen bir tehlikeden söz ettin. Onun korkacağı bir şey yok bana göre."

"Kate'e göre var. Bana göre de. Ve Jaeger'in onu takip eden ajanlar tuttuğu, yahut onun nereye gittiğinden, ne yaptığından haberdar olduğu, paranoid bir fantezi değil. Kadın bir Kotex* değiştirse *Grand Seigneur*'ün bunu duyacağından emin olabilirsin. Bak," dedi bir garsona parmağını şaklatarak "birer içki içelim. Daiquiris için vakit geç. Viski-sodaya ne dersin?"

* Bir kadın pedi markası. (ç. n.)

"Fark etmez."

"Garson, iki viski-soda. Şimdi, sana yaptığım teklife gelince; şartlar tatminkar mı, yoksa birkaç gün düşünmek mi istiyorsun?"

"Düşünmem gerekmiyor. Kararımı verdim zaten."

İçkiler geldi ve Aces bardağını kaldırdı. "Öyleyse senin kararına içelim, neyse artık. Ama dilerim evettir."

"Evet."

Rahatladı. "Seni Tanrı gönderdi P. B. Ve eminim ki bundan pişman olmayacaksın." Bundan daha yanlış bir kehanette bulunan kişi çok azdır.

"Evet, kararım evet. Fakat. Adam boşanmak istemiyorsa ne istiyor peki?"

"Benim bir teorim var. Sadece bir teori, ama doğru olduğuna son kuruşuma kadar bahse girerim. Herif onu öldürmek istiyor." Aces bardağındaki buzu tıngırdattı. "Onun katı Katolik inancı boşanmayı yasakladığından ve çünkü Kate, yaşadığı sürece o herif için, o ve oğlunun velayeti için bir tehdit oluşturduğundan. Yani adamın niyeti onu öldürmek. Onu, kazaya benzer bir şekilde katletmek."

"Aces. Ah, yapma yahu. Sen delirmişsin. Ya sen delisin yahut o herif."

"Bu konuda, evet, bence o herif delirmiş. Hey," dedi, "bir şey fark ettim şimdi. Köpeğin nerde?"

"Üst kattaki hanımefendiye verdim."

"İyi, iyi, *iyi*. Görüyorum gerçekten, bayağı bir etkilenmişsin."

Ritz'in Proust hayaletli koridorlarından yola çıkıp, Gare du Nord yakınındaki otelimin fare kapanı gibi, çarpık çurpuk hollerine dek yürüdüm. Bu yolculuğu aydınlatan bir kıvanç vardı; nihayet, otlakçı bir sürgün, hayata yenik düşmüş, amaçsız biri değildim artık; hayatta bir misyonu, *görevi* olan bir adamdım; ilk gece yürüyüşüne çıkacak acemi bir izci gibi, içim çocukça hazırlıklarla kıpır kıpırdı. Giysiler; bana gömlekler, ayakkabı-

lar, yeni takım elbiseler gerekliydi, çünkü gündüz gözüyle bir tetkik yapılırsa gardırobumdakilerden geriye hiçbir şey kalmazdı. Ve bir silah; ertesi gün 38'lik bir revolver alacak, bir atış alanında talim yapmaya başlayacaktım. Hızlı yürüdüm, ama bunun nedeni sadece, Paris'e has, Seine'in nemiyle yüklü sisli havanın soğukluğu değildi; bu sporun beni çok yormasını ve kafamı yastığa koyar koymaz, rüyasız, deliksiz bir uykuya dalmak istiyordum. Ve öyle oldu.

Ama rüyasız bir uyku değildi bu. Psikanalizcilerin niçin yüksek ücret aldığını gayet iyi anlıyorum, çünkü başkalarının rüyalarını dinlemekten daha sıkıcı bir şey olabilir mi? Ama ben o gece gördüğüm rüyayla sizi sıkma riskine gireceğim, çünkü gelecekte neredeyse tüm ayrıntılarıyla gerçekleşti. İlk başta rüya hareketsizdi; Boudin'in yüzyıl başında yaptığı tablolar gibi bir deniz kıyısı sahnesiydi. Uçsuz bucaksız bir kumsalda hareketsiz insanlar ve hemen arkalarında turkuvaz renkli bir deniz. Bir adam, bir kadın, bir köpek, bir oğlan çocuğu. Kadın, ayak bileklerine dek uzanan, tafta bir elbise giymiş; deniz rüzgarları giysinin eteklerini rahat bırakmıyor; ve kadının elinde yeşil bir şemsiye var. Adam fiyakalı bir hasır şapka takmış; çocuğa bir denizci giysisi giydirilmiş. Sonunda resim yaklaşıyor ve şemsiyenin altındaki kadını tanıyorum; Kate McCloud bu. Ve şimdi uzanıp onun elini tutan adam benim. Denizci giysili çocuk birden bir sopa kapıp dalgalara fırlatıyor; köpek onu getirmek için fırlıyor, sonra hızla geri dönüyor, silkiniyor ve havayı deniz suyu kristalleriyle ışıldatıyor.

III

LA CÔTE BASQUE

Roswell, New Mexico'daki bir kovboy barında konuşuldu.... BİRİNCİ KOVBOY: Hey, Jed. Nasılsın? Kendini nasıl hissediyorsun? İKİNCİ KOVBOY: İyiyim! Sahiden iyiyim. O kadar iyiyim ki, bu sabah kalbimi çalıştırmaya başlatmak için otuz bir çekmem gerekmedi.

"*Carissimo!*" diye bağırdı kadın. "Sen tam aradığım adamsın. Bir yemek randevusu. Düşes beni ekti."

"Kara mı beyaz mı?" dedim.

"Beyaz" dedi beni kaldırıma döndürerek.

Beyaz, Wallis Windsor'dur; Kara Düşes'se, arkadaşlarının Perla Apfeldorf dediği, adı kötüye çıkmış Güney Afrikalı ırkçı elmas sanayicisinin Brezilyalı karısıdır. Bu farkı bilen hanımefendiye gelince, o gerçekten bir hanımefendiydi: Bayan Ina Coolbirth; bir İngiliz kimyasal madde milyarderiyle evlenmiş bir Amerikalı ve her yönden tam bir kadın. Uzun, çoğu erkekten uzun olan Ina, Montana'da bir çiftlikte doğup büyümüş, canlı, neşeli bir hatundu.

"İkinci defadır iptal ediyor," diye devam etti Ina Coolbirth. "Kurdeşen olduğunu söylüyor. Ya da Dük kurdeşen olmuş. Ya o ya o. Neyse, Côte Basque'da bir masam var. Gidelim mi? Çünkü konuşacak birine ihtiyacım var gerçekten. Ve çok şükür Jonesy, seni buldum."

Côte Basque, Doğu Elli Beşinci Cadde'de, St. Regis'in tam karşısındadır. Burası ilk önceleri, 1940 yılında, saygıdeğer restoranteur Henri Soulé tarafından kurulmuş Le Pavillon'un ye-

riydi. M. Soulé bu tesisi mal sahibiyle bir kavga yüzünden bıraktı ve mal sahibi de Columbia Pictures'ın rahmetli başkanı, Harry Cohn adında, adi bir Hollywood haytasıydı (Sammy Davis Jr'un, onun sarışın starı Kim Novak'la 'buluştuğunu' haber alınca bir tetikçi tutmuş ve adam Davis'i arayıp "Bak Sambo," demiş, "senin zaten gözünün biri yok. Hiç gözün olmadan yaşamak ister misin?" Davis ertesi gün Las Vegaslı –renkli- bir koro kızıyla evlendi). Eski Pavillon da, Côte Basque gibi, küçük bir giriş bölümünden, bunun solunda bir bardan ve arkada, bir kemerin altından geçilerek girilen, kırmızı kadifeli, geniş bir yemek salonundan oluşuyordu. Bar ve yemek salonu, Soulé'nin ikinci sınıf müşterilerini sürgün ettiği bir Batı Hebridler,* bir Elbe'ydi.** Restoran işletmecisinin şaşmaz bir *snobizmle* seçtiği tercihli müşteriler, iki yanına sedirler dizili giriş bölümüne oturtulurdu; Lafayette, The Colony, La Grenouille, La Caravelle gibi, şıklığıyla tanınmış her New York lokantasının uyguladığı bir pratiktir bu. Daima kapının en yakınındaki bu masalar esintilidir, pek bir mahremiyet ortamı sağlamazlar ama yine de, bu masalara oturtulmak, yahut oturtulmamak, statüye duyarlı kentliler için kritik bir durumdur. Harry Cohn Pavillon'da asla böyle bir şey yaşamadı. Onun kıro bir Hollywood kodamanı ya da hatta Soulé'nin mal sahibi olması hiçbir şeyi değiştirmezdi. Soulé onu omuzu vatkalı bir tezgahtar Cohn gibi gördü ve arka salonun sıfır altı bölgesindeki bir masaya buyur etti. Cohn lanet okudu, öfkelendi, söylendi, lokantanın kirasını boyuna yükselterek öcünü aldı. Ve Soulé de Ritz Tower'ın daha legal kısımlarına taşındı. Ama Soulé hâlâ oradayken Harry Cohn'u temizlediler (cenazeye niçin geldiği sorulunca Jerry Wald, "Sırf bu pezevengin öldüğünden emin olmak için" diye yanıtlamıştı) ve eski mekanına karşı nostalji duyan Soulé yeni sorumlularından orayı tekrar kiraladı ve yeni bir tesis olarak, Le Pavillon'un bir

* İskoçya'nın kuzeybatısında, kırsal yaşamın egemen olduğu bir adalar grubu. (ç. n.)
** Napoleon'un sürgüne gönderildiği ada. (ç. n.)

tür butik varyasyonunu yarattı: La Côte Basque.

Ina hanımefendiye kusursuz bir yer ayrılmıştı tabii: İçeri girdiğinizde soldan üçüncü masa. Kendisine masaya kadar eşlik eden de, her zamanki dalgın ve domuz biçiminde bir acıbadem kurabiyesi gibi pembe, parlak haliyle M. Soulé'den başkası değildi.

"Bayan Coolbirth. . ." diye mırıldandı, mükemmeliyetçi gözleri sağda solda bozulmuş güller ve beceriksiz garsonlar bulmak için fıldır fıldır dönerken. "Bayan Coolbirth. . . mmm. . . çok güzel. . . mmm. . . ve Lord Coolbirth?. . . mmm. . . bugün servis arabasında çok güzel bir kuzu bonfile var. . ."

Kadın bana danıştı şöyle bir bakarak ve "Servis arabasından bir şey almayı düşünmüyorum. Hemencecik geliveriyor. Şöyle sonsuza kadar sürecek bir şey alalım. Ki sarhoş olup dağıtabilelim. Mesela bir soufflé Furstenberg. Yapabilir misiniz Monsieur Soulé?"

Adam "Cık cık" diye ses çıkardı diliyle; iki nedenden ötürü: Müşterilerinin, tat cisimciklerini alkolle köreltmelerini tasvip etmiyordu; ve ayrıca, "Furstenberg büyük bir sıkıntıdır. Bir curcuna."

Lezzetli ama; peynir ve ıspanaktan oluşan bir köpüğün içine, çılbır gibi pişirilmiş çeşit çeşit yumurtalar öylesine stratejik bir şekilde gömülür ki, çatalınızı daldırdığınızda soufflé, yumurta sarısından oluşan altın rengi nehirlerle ıslanır.

"Bir curcuna," dedi Ina, "benim istediğim de bu zaten" ve restoran sahibi, ter fışkıran alnına bir mendille dokunarak, kabul etti.

Kadın sonra kokteyl konusunda karar verirken "Niçin doğru dürüst bir kavuşma partisi yapmayalım ki?" dedi. Şarap garsonundan bir şişe Roederer's Cristal istedi. Şampanya sevmeyenler için bile, ki ben de bunlardan biriyim, reddedilemeyecek iki şampanya vardır: Bir Dom Pérignon ve bir de aynı üstünlükte, soluk alevini, yutulunca, sanki hiç yutulmamış da, dilin üzerinde buharlaşıp tutuşarak ıslak ve tatlı bir küle dönüşmüş gibi

bir his veren o batıcı sertliğinin donuk ateşini gösteren, doğal renkli cam şişeler içindeki Cristal.

"Elbette," dedi Ina, "şampanyanın önemli bir kusuru vardır: Yerinde bir şekilde bol bol içilir, mideye bir ekşime yerleşir ve sonuç, ağzın kötü kokmasıdır. Gerçekten de tedavisi yoktur. Arturo'nun, aman yarabbi, ağız kokusunu hatırlıyor musun? Ve Cole şampanyaya bayılır. Aman Tanrım, Cole'u ne kadar özledim, o son yıllarda şapşallaşmış olsa da. Cole'un, damızlık şarap garsonuyla hikayesini anlatmış mıydım hiç? Adamın nerde çalıştığını pek hatırlamıyorum. İtalyan'dı, yani burası ya da Pav falan olamaz. The Colony? Tuhaf: Adamı gayet net bir şekilde gözümün önüne getiriyorum –kestane rengi, güzel, düzgün, yağlı saçlı ve çok seksi çeneli bir adam- fakat onu *nerde* gördüğümü gözümün önüne getiremiyorum. Adam güney İtalyan'dı, ona Dixie diyorlardı ve Teddie Whitestone ondan gebe kaldı –Bill Whitestone, bunun kendisinden olduğu zanıyla kadına bizzat kürtaj yaptı. Ve belki de sahiden ondandı –o başka bir mesele- ama ben yine de, bir doktorun kendi karısına kürtaj yapmasını gayet yakışıksız buluyorum, doğaldışı de istersen. Bir tek Teddie Whitestone değil; karılar Dixie'nin eline bir aşk mektubu sıkıştırmak için kuyruk olmuştu. Cole'un yaklaşımı yaratıcıydı: Herif tuttu, Dixie'yi kendi evine çağırdı, yeni bir şarap mahzeninin yerleştirilmesi konusunda fikir alma bahanesiyle; Cole ha! Şarap konusunda o makarnacının hayal bile edemeyeceği kadar çok şey bilen Cole. Şimdi, divanda –Billy Baldwin'in Cole için yaptığı güzel bir süet divanda- oturuyorlarmış gayet teklifsiz bir şekilde ve Cole herifi yanağından öpüyor, Dixie sırıtıyor ve 'Bu size beş yüz dolara mal olur Bay Porter' diyor. Cole sadece gülüyor ve Dixie'nin bacağını sıkıyor. 'Şimdi bu size bin dolara mal olur Bay Porter.' O zaman Cole bu pizza parçasının ciddi olduğunu fark etmiş; herifin fermuarını açmış, tutup çıkarmış, sallamış ve demiş ki: 'Bunu kullanmanın tam fiyatı ne kadar olacak?' Dixie ona iki bin dolar demiş. Cole dosdoğru masasına gitmiş, bir çek yazıp ona ver-

miş. Ve demiş ki: 'Bayan Otis bugün öğle yemeği yiyemeyecek diye üzülüyor. Şimdi defol.' "

Cristal, kadehlere konuyordu. Ina tadına baktı. "Yeterince soğuk değil bu. Ama ahhh!" Yuttu yine. "Cole'u özledim. Ve Howard Sturgis'i. Hatta Papa'yı; her şeyden önce, *Afrika'nın Yeşil Tepeleri*"nde beni yazmış. Ve Willie Amca'yı. Geçen hafta Londra'da Drue Heinz'daki bir partiye gittim ve Prenses Margaret'e yakalandım. Annesi çok sevimli, fakat ailenin geri kalanı! Gerçi Prens Charles ilerde iyi biri olabilir. Fakat esas olarak, kraliyet soyundakilere göre sadece üç kategori var: Renkli insanlar, beyaz insanlar ve kraliyet soyu. Evet, ben uyuklamak üzereyken, öylesine sıkıcı bir karı ki, birden, durup dururken, 'ibnelerden' hiç hoşlanmadığına karar verdiğini söyleyiverdi! Olağanüstü bir laf bu, kaynağını düşünürsen. İlk kurban kim olacak esprisini hatırlıyorsun, değil mi? Ama ben yere baktım, *très* Jane Austen ve dedim ki: 'Bu durumda hanfendi, siz yaşlılıkta çok yalnız kalacaksınız.' Kadının yüz ifadesi! Beni balkabağına döndürecek sandım."

Ina'nın ses tonunda, sanki söylemeyi hem istediği hem istemediği bir sırrı söylemekten kaçınmak için telaşla koşturup gidiyormuş gibi, hiç karakteristik olmayan birtakım çarpma-sıçramalar vardı. Gözlerim ve kulaklarım başka yerlere kayıyordu. Bizimkinin çaprazında yer alan bir masada oturanlar, geçen yaz Southampton'da karşılaştığım iki kişiydi fakat o karşılaşma, onların da beni tanımasını bekleyebileceğim kadar önemli değildi; Gloria Vanderbilt de Cicco Stokowski Lumet Cooper ve çocukluk arkadaşı Carol Marcus Saroyan Saroyan (kadın, *Saroyan*'la iki kez evlenmişti) Matthau: Otuzlu yaşların sonunda, ama sosyeteye yeni girdikleri, Stork Klüp'te Şans Balonu kaptıkları o günlerden beri pek değişmemiş gibi görünen iki kadın.

"Ama, yüz kiloluk, iyi bir sevgiliyi kaybetmiş ve sinirsel çöküşün göbeğinde birisine ne diyebilirsin ki?" diye soruyordu Bayan Matthau Bayan Cooper'a. "O kadının bir ay yataktan

kalkacağını sanmıyorum. Ya da çarşaflarını değiştirebileceğini. 'Maureen' –dedim ona- 'Maureen, ben senden çok daha kötü günler yaşadım. Hatırlıyorum, birinde başkalarının ilaç dolaplarından uyku hapı çalıp biriktiriyordum, kendimi gebertmek için. Burama kadar borca batmıştım, ödünç aldığım her kuruşu. . ."

"Aşkım," diyerek itiraz etti Bayan Cooper, hafifçe kekeleyerek, "Niçin *bana* gelmedin?"

"Çünkü sen zenginsin. Yoksullardan ödünç almak daha az zordur."

"Ama aşkım. . ."

Bayan Matthau devam etti. "Dedim ki: 'Ne yaptım, biliyor musun Maureen? Meteliksiz olduğum halde, kendime *kişisel* bir hizmetçi tuttum. Talihim yükseldi, görünüşüm tamamen değişti, sevildiğimi ve şımartıldığımı hissettim. Yani ben senin yerinde olsam Maureen, eşyamı rehinciye verir, banyomu hazırlayacak, yatağımı düzeltecek çok pahalı bir yaratık tutardım.' Aklıma gelmişken, Logan'ın partisine gittin mi?"

"Bir saatliğine."

"Nasıldı?"

"Harikaydı. Daha önce gittiklerin parti değilmiş gibi sanki."

"Gitmek istiyordum. Ama Walter'ı bilirsin. Bir aktörle evleneceğim hiç aklımdan geçmezdi. Ee, *evleneceğim* aklımdan geçerdi belki. Fakat aşık olacağım geçmezdi. Ama yıllardır Walter'a bağlanıp kaldım ve adamın gözü birazcık başkalarına kaysa benim kanım donuyor hâlâ. Karen bilmemne denen o İsveç orospusunu gördün mü?"

"Casus filmlerinde değil miydi o?"

"Aynen. Güzel bir yüz. Keleklerinden yukarı fotoğrafları ilah gibi. Ama bacakları resmen odun. Ağaç kütükleri gibi. Neyse, onunla Widmarks'ta tanıştık, karının gözleri fıldır fıldır ve Walter'a yaranmak için bir sürü gereksiz gürültü yapıyor ve ben buna dayanabileceğim kadar dayandım ama, Walter'ın 'Kaç yaşındasın Karen?' dediğini duyunca 'Aman Allahaşkına

Walter, niçin bacaklarını kesip de halkaları saymıyorsun?' dedim."

"Carol! Bunu yapmamışsındır."

"Biliyorsun, benim söylediğime her zaman inanabilirsin."

"Peki kadın duydu mu bunu?"

"Duymasaydı pek ilginç bir şey olmazdı."

Bayan Matthau çantasından bir tarak çıkardı ve uzun albino saçlarını taramaya başladı; onun İkinci Dünya Savaşı günlerinde, sosyetede ilk göründüğü gecelerden kalmaydı bu saçlar; onun ve bütün ahbaplarının, Gloria, Honeychile, Oona ve Jinx'in, Veronica Lake modası saçlarını hiç durmadan çekiştirerek, El Morocco'daki koltuklara sereserpe oturdukları günlerdi onlar.

"Bu sabah Oona'dan bir mektup aldım" dedi Bayan Matthau.

"Ben de" dedi Bayan Cooper.

"Öyleyse, bir çocuklarının daha olacağını biliyorsun."

"Eh, tahmin etmiştim. Hep bilirim zaten."

"Şu Charlie şanslı bir herif" dedi Bayan Matthau.

"Elbette, Oona her erkek için harika bir eştir."

"Saçma. Oona ancak dahilere göredir. Charlie'yle tanışmadan önce Orson Welles'le evlenmek istiyordu. . . ve yaşı on yedi bile yoktu. Onu Charlie'yle Orson tanıştırdı; dedi ki: 'Tam sana göre bir adam tanıyorum. Zengindir, dahidir ve en çok istediği şey genç ve hürmetkar bir eştir.' "

Bayan Cooper düşünüyordu. "Oona Charlie'yle evlenmeseydi sanırım ben de Leopold'la evlenmezdim."

"Ve Oona Charlie'yle evlenmeseydi ve sen de Leopold'la evlenmeseydin ben de Bill Saroyan'la evlenmezdim. Hem de iki defa."

İki kadın güldü; gülüşleri, terbiyesiz, ama zevkle söylenmiş bir düet şarkı gibiydi. Fizik olarak birbirlerine benzememelerine karşın –Bayan Matthau Harlow'dan daha sarışın ve bir gardenya gibi canlı beyazdı; ötekisinin brendi rengi gözleri ve zen-

cimsi dudakları birden gülümseyiverdiğinde belirgin bir şekilde ortaya çıkan koyu renkli, gamzeli bir parıltısı vardı- ikisinin aynı türden olduğu hissediliyordu: Sevimli beceriksiz maceracılar.

Bayan Matthau "Salinger denen adamı hatırlıyor musun?" dedi.

"Salinger mı?"

"*Muz Balığı İçin Mükemmel Bir Gün*. O Salinger."

"*Franny ve Zooey*."

"Hı hı. O adamı hatırlamadın mı?"

Bayan Cooper düşündü, dudaklarını sarkıttı; hayır, hatırlamıyordu.

"Hâlâ Brearley'de olduğumuz zamanlardı," dedi Bayan Matthau. "Oona, Orson'la tanışmadan önce. Kızın esrarengiz bir aşığı vardı, annesi Park Avenue'de oturan Yahudi bir oğlan, Jerry Salinger. Çocuk yazar olmak istiyordu ve askerde denizaşırı yerdeyken Oona'ya on sayfalık mektuplar yazardı. Aşk mektubu denemeleri gibi bir şey, çok hassas, Allahına kadar hassas. Yani biraz fazla hassas. Oona hep onları bana okurdu ve ne düşündüğümü sorunca, bu çocuk bana, hemencecik ağlayacak biri gibi geliyor dedim; fakat onun öğrenmek istediği, bence çocuk zeki ve yetenekli mi yoksa sadece budalanın biri miydi ve ikisi de, dedim, bu çocuk hem öyle hem öyle; ve yıllar sonra, *Çavdar Tarlasında Çocuklar*'ı okuduğumda ve yazarın da Oona'nın Jerry'si olduğunu fark ettiğimde de hâlâ o görüşten yanaydım."

"Salinger hakkında hiç tuhaf bir hikaye duymadım" dedi Bayan Cooper.

"Ben de hiç tuhaf olmayan bir şey duymadım onun hakkında. O herhalde Park Avenue'dan gelme, senin bildiğin normal Yahudi çocuk değil."

"Ee, aslında *onun* hakkında değil de, onu New Hampshire'da ziyarete giden bir arkadaşı hakkında. O orada oturuyor, öyle değil mi? Çok uzak bir çiftlikte, ha? Evet, aylardan Şubat-

mış ve korkunç soğukmuş. Bir sabah Salinger'ın arkadaşı kaybolmuş. Ne kendi yatak odasında ne de evin herhangi bir yerindeymiş. Sonunda bulmuşlar onu, karlı ormanların derinliklerinde. Karın üstünde, bir battaniyeye sarınmış bir halde ve elinde boş bir viski şişesiyle yatıyormuş. Adam, sızıncaya kadar viski içerek ve dondurarak kendini öldürmüş."

Bir süre sonra Bayan Matthau "Tuhaf bir hikaye bu," dedi. "Ama hoş bir şey olsa gerek; soğuk ve yıldızlı bir gecede, viskiyle ısınmış bir halde kayıp gitmek. Niçin yapmış adam bunu?"

"Sana anlattığımdan başka bir şey bilmiyorum" dedi Bayan Cooper.

Çıkıp giden müşterilerden biri, heyecandan kızarmış, esmer ve dazlak vatandaş türünden bir adam onların masasının önünde durdu. Adamın Bayan Cooper'a sabitlenmiş bakışı şaşkın, sevinmiş ve... biraz da sertti. "Merhaba Gloria" dedi; ve Bayan Cooper gülümseyerek "Merhaba aşkım" dedi; ama kadın gözkapaklarını titreştirerek onu hatırlamaya çalışıyordu; ve sonra adam "Merhaba Carol, Nassın yavru?" dedi ve kadın onun kim olduğunu biliyordu. "Merhaba aşkım. Hâlâ İspanya'da mı yaşıyorsun?" Adam başını sallayarak onayladı; bakışları Bayan Cooper'a döndü. "Gloria, her zamanki gibi güzelsin. Daha güzel hatta. Görüşürüz..." El salladı ve yürüyüp gitti.

Bayan Cooper kaşlarını çatarak adamın arkasından bakakaldı. Sonunda Bayan Matthau "Adamı tanıyamadın, değil mi?" dedi.

"E-e-evet."

"Hayat. Hayat. Gerçekten çok acı. Adamda hiç tanıdık bir şeyler yok muydu?"

"Çok eskiden. Bir şey. Bir rüya."

"Rüya değildi."

"Carol. Kes artık. Kim bu adam?"

"Bir zamanlar onu çok düşünüyordun. Onun yemeklerini yapıyor, çoraplarını yıkıyordun" –Bayan Cooper'ın gözleri bü-

yüdü, oturduğu yerde kımıldandı- "ve askere gittiğinde oradan oraya peşinden gider, kasvetli döşenmiş odalarda kalırdın—"

"Hayır!"

"Evet!"

"Hayır."

"Evet, Gloria. Senin ilk kocan."

"O. . . adam. . . yani. . . Pat di Cicco muydu?"

"Ah, aşkım. Efkarlanmayalım. Her şeyden önce, nerdeyse yirmi yıldır görmedin onu. Daha çocuktun o zaman. Şu gelen," dedi Bayan Matthau konuyu değiştirerek, "Jackie Kennedy değil mi?" Ve Bayan Ina'nın da bu konuda konuştuğunu duydum: "Bu gözlüklerle kör gibiyim nerdeyse, ama şu içeriye giren, Bayan Kennedy değil mi? Ve kız kardeşi?"

Oydu. Kız kardeşini tanıyordum, çünkü Kate McCloud'la birlikte okula gitmişti bir zamanlar ve Kate'le ikimiz Sevilla'daki Feria'da Abner Dustin'in yatındayken bizimle bir öğle yemeği yemişti, sonrasında birlikte su kayağı yapmaya gitmiştik ve sık sık hatırlardım bunu; ne kadar mükemmel bir kızdı, beyaz mayo giymiş, sarı-kahverengi saçlı pırıl pırıl bir kızdı; beyaz kayakları yumuşak bir hışırtıyla kayar, kız dalgaların arasında seker, atlarken sarı-kahverengi saçları havayı döverdi. Ve çok hoş bir şeydi kızın durup Bayan Ina'yı selamlaması ("Londra'dan dönerken sizinle aynı uçaktaydım, biliyor musunuz? Fakat öyle güzel uyuyordunuz ki konuşmaya kalkmadım") ve beni görünce hatırlaması: "Vay, merhaba yahu Jonesy," dedi pürüzlü ve fısıltı gibi sıcak sesiyle, çok hafifçe titreyerek, "güneş yanığın nasıl oldu? Hatırlıyorsun, seni uyarmıştım ama dinlememiştin." Kahkahası havada kaybolurken sedire, ablasının yanına kuruluverdi ve başlarını birbirlerine eğip, bir Bouvier gizli tertibi halinde fısıldaşmaya başladılar.* Birbirlerine benzerlikleri

* Jackie Kennedy'nin kızlık adı olan Jackie Lee Bouvier'le, 1856 yılında yazdığı ünlü hukuk sözlüğünde gizli tertibi tanımlamış olan hukukçu Bouvier arasındaki isim benzerliğine dayalı bir gönderme. (ç. n.)

şaşırtıcıydı, çünkü seslerinin, birbirinden ayrık gözlerinin ve bazı hareketlerinin, özellikle de, konuşan kişinin gözlerinin içine derin derin bakıp, hipnotize edecek kadar ciddi bir sempatiyle sürekli başını sallama huylarının dışında hiçbir ortak fiziksel özellikleri yoktu.

Bayan Ina "Bu kızların, zamanında birkaç büyük iş becerdiğini görüyorsun" dedi. "Bunların ikisine de dayanamayan bir sürü insan tanıyorum, özellikle de kadınlar ve bunu da anlayabiliyorum, çünkü bunlar kadınlardan hoşlanmazlar ve nerdeyse *hiçbir* kadın hakkında söyleyecek iyi bir sözleri yoktur. Fakat erkeklere karşı mükemmeldirler, bir çift Batılı geyşadır bunlar; bir erkeğin sırlarını saklamasını ve onlara kendilerini önemli biri gibi hissettirmesini bilirler. Ben erkek olsaydım Lee'ye biterdim. Harika yaratılmış, bir Tanagra heykeli* gibi; kadınsı davranmadan kadınsıdır o; tanıdığım, hem dürüst hem de sıcak olabilen çok az insandan biridir; normalde biri ötekini yok eder. Jackie. . . hayır, aynı gezegende değil. Çok fotojenik, tabii; fakat etkisi biraz. . . inceliksiz, abartılı."

Kate McCloud ve bir grupla birlikte, Harlem'deki bir balo salonunda yapılan travesti kraliçe yarışmasına gittiğimiz geceyi hatırladım; yüzlerce genç kraliçe, elde dikilmiş giysilerinin içinde, saksofonların müthiş gaklamalarına uyarak dans ediyordu: İpekler ve fanteziler içinde dolaşıp duran Brooklyn süpermarket tezgahtarları, Wall Street çığırtkanları, siyah bulaşıkçılar ve Portorikolu garsonlar, Marilyn Monroe, Audrey Hepburn, Jackie Kennedy olarak çıkan koro şarkıcıları, banka kasiyerleri ve İrlandalı asansörcü çocuklar. Gerçekten, en çok öykünülen kişi Bayan Kennedy'ydi; onun kabarık saç modelini, yayvan kaşlarını, somurtuk, soluk boyalı dudaklarını yapan ondan fazla çocuk vardı ve birinci gelen de bunlardan biriydi. Ve gerçek yaşamda bu kadın böyle bir etki yapmıştı bende; hakiki bir kadın değil de, Bayan Kennedy'yi taklit eden usta bir dişi taklitçi.

* Atina'nın kuzeyindeki Tanagra kentinde bulunmuş, pişmiş topraktan heykeller. (ç. n.)

Bu düşündüklerimi Bayan Ina'ya anlattım ve bana "Zaten benim. . . abartılı derken kastettiğim buydu" dedi. Sonra da "Sen Rosita Winston'la hiç tanıştın mı?" diye sordu. "Hoş bir kadın. Yarı Cherokee, sanırım. Birkaç yıl önce bir inme geçirdi ve şimdi konuşamıyor. Yahut, daha doğrusu, ancak tek bir sözcük söyleyebiliyor. İnmelerden sonra sık sık böyle olur; insan, bildiği tüm sözcükler içinden sadece biriyle kalır. Rosita'nın sözcüğü, 'güzel'. Gayet uygun, çünkü daima güzel şeyleri severdi. Bu bana, ihtiyar Joe Kennedy'yi hatırlattı. O da tek bir sözcükle kaldı. Ve onun sözcüğü 'Kahrolsun!' Ina garsona şampanya doldurmasını işaret etti. "Onun bana saldırdığı zamandan hiç söz ettim mi sana? Ben on sekiz yaşındaydım ve onun evinde konuktum, kızı Kek'in arkadaşıydım. . ."

Gözlerim yine mekan boyunca gezinmeye başladı ve *en passant* yakaladıklarım, *The New York Times*'tan, gizli bir homoseksüel editörü tavlamaya çalışan, Yedinci Cadde'den, 'mavisakal' bir sütyen tüccarı; ve tedbirli bir *aşırılıkta*, değerli bir nesneyi, belki hoş bir gri inciyi çağrıştıran yaşlı bir adamla, Mainbocher'la aynı masayı paylaşan, *Vogue*'nun pomatlı, tavus kuşu gibi yanardöner editörü Diana Vreeland; ve kız kardeşi Bayan John Hay Whitney'le öğle yemeği yiyen Bayan William S. Paley. Yakınlarında, bana tanıdık gelmeyen bir çift oturuyordu: kırk-kırk beş yaşlarında bir kadın; güzel değildi ama, yakasına tarçın rengi elmaslardan oluşan bir broş takılmış, kahverengi bir Balenciaga takımın içinde çok hoş duruyordu. Yanındaki, çok daha genç, yirmi-yirmi iki yaşlarında, sanki tüm yazı Atlantiği tek başına yelkenle kat ederek geçirmişe benzeyen, güneş yanığı bronz tenli, güçlü, heykel gibi biriydi. Kadının oğlu mu? Ama hayır, çünkü. . . adam bir sigara yakıp kadına verdi ve parmakları anlamlı bir şekilde değdi birbirine; sonra el ele tutuştular.

". . . ihtiyar pezevenk benim odama süzüldü. Saat sabahın altısıydı; birisini tam içi geçmiş halde, tam bir sürpriz halinde yakalamak için ideal saattir bu ve ben uyandığımda herif yorga-

nın altında, bir eli benim ağzımdaydı ve ötekisi her tarafı kurcalıyordu. Durumun boktanlığına bak; onun evindeyiz ve bütün aile etrafımızda uyuyor. Ama bütün Kennedy erkekleri böyledir; köpekler gibidir onlar, her yangın musluğuna işemeleri gerekir. Ama yine de, yaşlı herife saygı göstermen lazımdı ve herif benim bağırmayacağımı görünce *çok* minnettar oldu ve...."

Ama konuşmuyorlardı, yaşlı kadınla genç yelkenci; el ele tutuştular, sonra adam gülümsedi ve kadın da hemen gülümsedi.

"Sonrasında –düşünebiliyor musun?- herif hiçbir şey olmamış gibi davrandı; ne bir göz kırpma, ne bir baş hareketi, okul arkadaşımın yaşlı babacığıydı sadece. Acayip ve çok gaddarca bir şeydi bu; her şeyden önce, herif bana sahip olmuştu ve ben hatta bundan zevk alıyormuş gibi bile davranmıştım; duygusal bir teşekkür olmalıydı hiç olmazsa, bir biblo, bir sigara kutusu..." Kadın benim diğer ilgi odağımı fark etti ve bakışları imkansız aşıklara kaydı. "O hikayeyi biliyor musun?"

"Hayır," dedim. "Ama bir hikaye olması gerektiğini fark ediyorum."

"Gerçi bu senin sandığın gibi bir şey değil. Willie Amca olsa bundan harika bir şey çıkarırdı. Henry James de öyle; ondan daha iyi hatta, çünkü Willie Amca hilekarlık eder ve film olarak satmak uğruna, Delphine'le Bobby'yi sevgili yapardı."

Detroit'li Delphin Austin; bu kadını gazetelerde okumuştum; New York kulüp üyeleri sosyetesinin mermer rengine boyalı bir sütunuyla evlenmiş, miras sahibi bir kadın. Eşi Bobby Yahudi'ydi, zengin otel sahibi S. L'nin oğluydu. Yani L. Semenenko, esrarengiz bir genç sinema çıtırının ilk kocası, ki bu kız ondan boşanıp onun babasıyla evlenmişti (ve babası da kızı boşamış, çünkü suçüstü yakalamıştı bir Alman çoban. . . köpeğiyle. Gırgır geçmiyorum.)

Bayan Ina'ya göre, Delphine Austin'le Bobby Semenenko son bir yıldır falan birbirlerinden hiç ayrılmaz olmuşlar, her gün Côte Basque ve Lutèce ve L'Aiglon'da yemek yiyorlar, kı-

şın Gstaad ve Lyford Cay'e gidiyorlar, kayak yapıyorlar, yüzüyorlar, bütün gayretleriyle günlerini gün ediyorlardı, aralarındaki bağın Haziran-Ocak arası bir havailik değil, aslında, *Kara Zafer* gibi eski bir acıklı Bette Davis filminin çift gösterimli, çift yorumlu, üç mendillik bir varyasyonunun esas konusu olduğunu bilerek: İkisi de lösemiden ölüyordu.

"Demek istediğim, ortak sevgili ve arkadaşları olan ölümle birlikte yolculuk eden, zevkine düşkün bir kadınla, güzel bir genç erkek. Henry James bundan bir şeyler çıkaramaz mıydı sence? Ya da Willie Amca?"

"Hayır. James için bu çok melodramatik; ve Maugham içinse yeterince melodramatik değil."

"Eh, kabul etmen lazım, Bayan Hopkins iyi bir hikaye yaratır bak."

"Kim?" dedim.

"Şurada duran" dedi Ina Coolbirth.

Şu Bayan Hopkins. Siyahlar giymiş bir kırmızıkafa; tülden peçeli, siyah bir şapka, siyah bir Mainbocher takımı, siyah timsah derisi çanta, timsah derisinden ayakkabılar. M. Soulé, kadın ayakta durmuş, ona bir şeyler fısıldarken can kulağıyla dinliyor; ve birden herkes fısıldaşmaya başlıyor. Ne Bayan Kennedy'yle kız kardeşinin ne de Lauren Bacall, Katherine Cornell ve Clare Boothe Luce'nin içeriye girişi böyle bir mırıltıya yol açmıştı. Ama Bayan Hopkins *une autre chose:* En mülayim Côte Basque müşterilerini bile sarsacak bir sansasyon. Kadın başı eğik bir halde, kendisini birisinin beklediği masaya doğru yürürken ona yöneltilen bakışların hiç gizlenmiş bir tarafı yoktu ve bekleyen kişi bir Katolik rahipti; manastırın dışında ve bir 'Wein and Roses'* stratosferinde, çok büyük ve zengin kişilerle yarenlik ederken çok rahat görünen o gayet entelektüel, kötü beslenmiş Peder D'Arcy papazlarından biri.

* Blake Edvards'ın, başrollerinde Jack Lemmon ve Lee Remick'in oynadığı ünlü Days of Wine and Roses filmine gönderme. (ç. n.)

"Bir tek," dedi Bayan Ina "Ann Hopkins düşündürür bunu. Senin manevi 'öğüt' arayışının en popüler tanıtımı. Bir zamanlar serseriysen hep serseri kalırsın."

"Sence o bir kaza değil miydi?" dedim.

"Siperden çık artık oğlum. Savaş bitti. Elbette bir kaza falan değildi. Bu kadın, David'i önceden tasarlayarak öldürdü. O bir katil. Polis bunu biliyor."

"Peki nasıl oldu da yakayı kurtardı?"

"Çünkü aile öyle istiyor. David'in ailesi. Ve olay Newport'ta olduğundan, yaşlı Bayan Hopkins bu işin üstesinden gelecek güçte. Sen David'in annesiyle tanıştın mı hiç? Hilda Hopkins'le?"

"Geçen yaz bir kez Southampton'da gördüm. Tenis ayakkabısı alıyordu. Onun yaşında bir kadın, yaşı seksen olsa gerek, tenis ayakkabısıyla ne yapar, merak ediyorum. Kadın sanki... çok yaşlı bir tanrıçaya benziyordu."

"Öyledir. Ann Hopkins o soğukkanlılıkla işlenmiş cinayetten bu sayede yakayı kurtardı. Kaynanası, Rhode Island'ın tanrıçasıdır. *Ve* bir azizedir."

Şimdi peçesini kaldırmış olan Ann Hopkins fısıldayarak rahiple konuşuyordu ve kölece bir tavırla kendinden geçmiş rahip, açlıktan morarmış dudaklarını bir Gibson'la ıslatıyordu.

"Ama *belki* de bir kazaydı. Gazetelere bakarsan. Hatırladığım kadarıyla, Watch Hill'deki bir yemekli partiden yeni dönmüşlermiş ve ayrı odalarda yatmışlar. Son günlerde oralarda bir sürü ev hırsızlığı vakası yok muydu? Ve kadın yatağının başucunda bir silah bulunduruyormuş ve karanlıkta birden odasının kapısı açılınca silahını kavrayıp, hırsız sandığı kişiye ateş etmiş. Yalnız, vurulan kocasıymış. David Hopkins. Kafasında bir delikle."

"Bu, onun söylediği. Avukatının söylediği. Polisin söylediği. Ve gazetelerin söylediği... *Times*'ın bile. Fakat olanlar böyle değil." Ve Ina, bir dalgıç gibi nefes alarak anlatmaya başladı: "Bir zamanlar, heyecanlı, havuç kafalı küçük bir katil Wheeling'ten

ya da Logan'dan –Batı Virginia'da bir yerden- gelip kente düştü. On sekiz yaşında bir kızdı, kırsal varoş tarzında yetişmiş, evlenmiş, boşanmıştı; ya da *dediğine göre*, bir denizciyle evlenip bir iki ay evli kalmış ve adam kaybolunca da boşanmıştı (bak bunu unutma; önemli bir ipucu). Kadının adı Ann Cutler'dı ve Betty Grable'ın kötü niyetlisine benziyordu. Waldorf'ta komibaşılık yapan bir pezevenk için tele-kız olarak çalıştı; para biriktirdi, konuşma dersleri, dans dersleri aldı ve sonunda Frankie Costello'nun üçkağıtçı avukatlarından biri ona abone oldu ve herif onu hep El Morocco'ya götürürdü. Savaş yıllarıydı -1943- ve Elmer'in yeri hep gangsterler ve omuzu kalabalıklarla doluydu. Ama bir gece sıradan bir genç denizci çıkıp geldi oraya; yalnız, çocuk pek sıradan biri değildi; babası Doğu'nun en sert –ve zengin- adamlarından biriydi. David sempatikti ve görünüşü harikaydı, ama tıpkı babası Bay Hopkins gibiydi gerçekten; anal eğilimli bir Episcopal. Cimri. Ciddi. Hiç kafe sosyetesinden değildi. Fakat Elmer'in yerine gelmişti, izinli bir askerdi, kuşu kalkmıştı ve biraz da kafayı bulmuştu. Winchell'in adamlarından biri oradaydı ve Hopkins'in oğlunu tanıdı; David'e bir içki ısmarladı ve gördüğün her kızı sana ayarlayabilirim dedi, sen yeter ki seç; ve David, zavallı herif, düğme burunlu ve iri göğüslü kırmızıkafa benim için iyidir dedi. Böylece, Winchell'in adamı kıza bir not gönderiyor ve şafak sökerken, küçük David kendini usta bir Kleopatra'nın elinde kıvranırken buluyor.

"Eminim ki bu, David'in, ilkokul arkadaşlarıyla dans etmekten daha az primitif bir şey yapma konusunda ilk deneyimiydi. Herif kafayı yedi ve kimse onu suçlayamaz; Ann Hopkins yüzünden kafayı yemiş, uçkuruna hakim, yaşını başını almış kişiler biliyorum. Kadın, David'e karşı kurnaz davrandı; büyük bir balık yakaladığını anladı, herif daha çocuk olsa bile ve yaptığı işi bırakıp, Saks iç çamaşırlarında bir iş buldu; hiçbir şey için bastırmadı, bir el çantasından daha büyük her türlü hediyeyi reddetti ve çocuk askeri birliğine geri döndükten sonra ona her gün mektup yazdı; sıcak ve yeni doğmuş bir bebeğin giysileri

kadar masum, küçük mektuplar. Gerçekten, kız gebe kalmıştı; ve çocuk David'dendi; fakat ona hiçbir şey söylemedi ve çocuk tekrar izin alıp da memleketine döndüğünde kız arkadaşını dört aylık hamile buldu. Şimdi, gerçekten tehlikeli yılanlarla, adi tavuk yılanlarını birbirinden ayıran zehirli hamleyi yaptığı yer işte burası: Çocuğa, onunla evlenmek istemediğini söyledi. Onunla hiçbir koşulda evlenmeyecekti, çünkü Hopkinslerin yaşamını sürdürmek istemiyordu; böyle bir şeyle başa çıkabilecek ne yeterli görgüsü, ne de doğuştan yeteneği vardı ve ailesinin de, arkadaşlarının da onu hiçbir zaman kabul etmeyeceğinden emindi. İsteyeceği tek şeyin, çocuk için, mütevazı miktarda bir destek olduğunu söyledi. David buna karşı çıktı, gerçi rahatlamıştı tabii, ama yine de bu hikayeyle babasına gitmek zorundaydı; David'in kendi parası yoktu.

"İşte o zaman Ann en ustaca hamlesini yaptı; ev ödevini iyi çalışmıştı ve David'in annesiyle babası hakkında bilinecek ne varsa biliyordu; ve dedi ki: 'David, istediğim tek bir şey var. Ailenle tanışmak istiyorum. Benim hayatta pek ailem olmadı ve çocuğum dedesiyle babaannesini ara sıra görsün istiyorum. Onların da hoşuna gidebilir bu.' *C'est très joli, très diabolique, non?** Ve işe yaradı. Gerçi Bay Hopkins aldanmamıştı. Daha ilk anda, bu kızın yollu olduğunu ve ona tek kuruş bile vermeyeceğini söyledi; ama Hilda Hopkins tufaya geldi; kadın, o muhteşem saçlara ve budalaca bakan o mavi gözlere, Ann'ın ona çektiği tüm o, evlenilebilecek zavallı kızcağız ayaklarına kandı. Ve David en büyük çocuk olduğundan ve kadın bir torun görmek için acele ettiğinden, Ann'in tam da kazanmak için kumar oynadığı şeyi yaptı: David'i onunla evlenmeye, kocasını da, buna razı olmaya değilse de, hiç olmazsa yasaklamamaya ikna etti. Ve bir süre, Bayan Hopkins'in düşündüğü çok doğruymuş gibi göründü: Her yıl bir torunla ödüllendirildi ve sonunda torunlar üç oldu, iki kız bir oğlan; ve Ann'in sosyal gelişimi inanılmaz hızlıydı; hiçbir hız sınırına aldırış etmeden ilerledi. Te-

* Ne tatlı, ne şeytanca, değil mi? (ç. n.)

mel şeyleri kesinlikle kaptı, bunu söylemem gerek. Ata binmesini öğrendi ve Newport'taki atçı karıların en atçısı kesildi. Fransızca çalıştı, bir Fransız kahya tuttu ve Eleanor Lambert'le yemeklere giderek, onu hafta sonlarında davet ederek, En İyi Giyinenler Listesine girmek için mücadele etti. Sister Parish'le Billy Baldwin'den mobilya ve kumaş öğrendi; ve küçük Henry Geldzahler ona çaya gelmekten (Çay ha! Ann Cutler! Aman Tanrım!) ve onunla modern resim hakkında konuşmaktan hoşlanırdı.

"Fakat, Newport'un büyük bir ismiyle evlenmiş olması bir yana bırakılırsa, kadının başarısının en can alıcı kısmı düşesti. Ann, ancak çok zeki sosyal yükselicilerin fark edebildiği bir şeyi fark etmişti. Denizin diplerinden yüzeyine hızla ve güvenli bir şekilde çıkmak istiyorsan bunun en emin yolu bir köpekbalığı seçip, ona vantuz balığı gibi yapışmaktır. Bu dediğim, kent eşrafından, örneğin bir Ford bayisinin karısına yağ çekeceğin Keokuk'ta* da, bizzat Bay Ford'un karısı üzerine çalışabileceğin Detroit'te de, yahut Paris yahut Roma'da da geçerlidir. Ama, bir Hopkins'le evlenmiş ve Hilda Hopkins'in gelini olmuş Ann Hopkins, düşese niçin ihtiyaç duyuyordu? Çünkü epey yüksek standartta birisinin, onu kabul etmesi sırtlanların gülüşünü susturabilecek, uluslararası etkiye sahip birisinin icazetine ihtiyacı vardı. Ve bu konuda düşesten iyi kim var ki? Düşese gelince, kendisine refakat eden, daima hesabı ödemeye hazır türden, zengin hanımların dalkavukluklarına karşı çok hoşgörülüdür; düşes *hayatında hiç* hesap ödemiş midir merak ediyorum. Ama bu önemli değil. O, büyük değerler kazandırır. Bir kadınla gerçek anlamda dost olabilecek, alışılmamış kadın tiplerinden biridir o. Kesinlikle, Ann Hopkins için harika bir arkadaştı. Ann ona kendini yutturamadı tabii; her şeyden önce, düşes sahte rolün öyle bir ustasıdır ki, başka birinin aynı şeyi yaptığını çakmaması mümkün değildir; ama bu soğukkanlı pokerciyi alıp, biraz gerçek bir stille cilalayıp sefere sokma fikri kadının hoşu-

* Iowa'da küçük bir kent. (ç. n.)

na gitti ve genç Bayan Hopkins'in adı bayağı bir kötüye çıktı, ama stilden yoksun bir şekilde. Hopkinslerin ikinci kızının babası Fon Portago'ydu ya da herkes öyle söylüyordu ve Allah bilir ya, kız bayağı bir *espagnole* gibi duruyordu; nasıl olursa olsun, Ann Hopkins, motorunu Grand Prix tarzı, tam gaz kullanıyordu kesinlikle.

"Bir yaz David'le ikisi Cap Ferrat'ta bir ev aldılar (kadın yavaş yavaş Willie Amca'ya doğru yaklaşmaya çalışıyordu; birinci sınıf briç oynamayı bile öğrendi; ama Willie Amca onun, hakkında yazı yazmaktan zevk alabileceği bir kadın olmakla birlikte, oyun masasına oturtmaya güvenebileceği biri olmadığını söyledi) ve Nice'ten Monte'ye kadar, ergenlik çağını geçmiş her erkek onu Madam Marmelat olarak tanırdı; en sevdiği *petit déjeuner*, Dundee's best sürülmüş kalkık sikti çünkü. Gerçi bana söylenen, onun aslında çilek reçelini tercih ettiğiydi. David'in bu rezaletlerin tam boyutunu tahmin ettiğini sanmıyorum ama, perişan olduğundan kuşku yoktu ve bir süre sonra, tam da ilk başta evlenmesi gereken kızı buldu; ikinci dereceden akrabası Mary Kendall; çok güzel değildi ama, başından beri David'e hep aşık, duyarlı, çekici bir kızdı. Tommy Bedford'la nişanlanmıştı ama David onunla evlenmek istediğini söyleyince nişanı bozdu. David *bir* boşanabilseydi. Ve boşana*bilirdi;* bunun ona tüm maliyeti, Ann'e göre, vergisiz beş milyon dolardı. David'in hâlâ kendi parası yoktu ve teklifini babasına götürünce Bay Hopkins *asla!* dedi ve kendisinin onu, Ann'in ne olduğu, sağlam ayakkabı olmadığı konusunda hep uyardığını, ama David'in dinlemediğini, şimdi bundan kendisinin sorumlu olmadığını ve kendisi yaşadığı sürece o kadının bir metro jetonu bile alamayacağını söyledi. Bunun üzerine David bir dedektif tuttu ve altı ay içinde, kadının Saratoga'da iki jokey tarafından hem önden hem arkadan sikilirken çekilmiş polaroid resimleri de dahil olmak üzere, onu boşamaktan öte, hapse bile tıktırmaya yeterli kanıtlar topladı. Ama David onun karşısına çıktığında Ann güldü ve babasının onun böyle bir pisliği mahkemeye

sunmasına asla izin vermeyeceğini söyledi. Kadın haklıydı. İlginçti, çünkü bu konuyu tartışırlarken Bay Hopkins, David'e, bu koşullarda, oğlunun karısını öldürmesine, sonra da ağzını kapatmasına itiraz etmeyeceğini, ama David'in kadından kesinlikle boşanamayacağını ve basını böyle bir gübreyle besleyemeyeceğini söyledi.

"Tam bu noktada, David'in dedektifinin aklına bir fikir geldi; talihsiz bir fikirdi, çünkü herifin aklına böyle bir şey gelmemiş olsaydı David şimdi yaşıyor olacaktı. Neyse, dedektif şöyle bir şey düşünmüştü: Adam Batı Virginia'daki -yoksa Kentucky miydi?- Cutler'ları araştırdı ve kadının akrabalarıyla görüştü; New York'a gittikten sonra ondan bir daha hiç haber alamamışlardı ve onu, Bayan David Hopkins olarak yeniden beden bulmuş muhteşem haliyle değil de, sadece, Bayan Billy Joe Barnes, yani Güneyli köylü bir denizcinin karısı olarak biliyorlardı. Dedektif oranın mahkemesinden evlilik belgesinin bir kopyasını aldı, sonra Billy Joe Barnes'ın peşine düştü, onu San Diego'da bir uçak tamircisi olarak çalışırken buldu, yeminli bir ifade vermeye ikna etti ve ifadede şunlar yazıyordu: Adam Ann Cutler'la evlenmiş, hiç boşanmamış, yeniden evlenmemiş, yalnız, Okinawa'dan döndükten sonra kadının ortadan kaybolduğunu görmüştü, ama bildiği kadarıyla kadın hâlâ Bayan Billy Joe Barnes'dı. Gerçekten de öyleydi! En kurnaz suçluların kafasında bile temelde bir aptallık vardır. Ve herhalde kadının onu öldürmeye karar verdiği gün, David kadının karşısına bu bilgilerle çıkıp da, 'Artık o yuvarlak rakamlı ültimatomlarımız falan yok, çünkü biz yasal olarak evli değiliz' dediği gündür; kadının genlerinin, içindeki o kaçınılmaz beyaz kenar mahalle sürtüğünün verdiği bir karardı bu, Hopkins'lerin saygın bir 'boşanma' ayarlayacağını ve kendisine çok iyi bir harçlık vereceklerini bilmesine karşın; fakat öte yandan kadın biliyordu ki, David'i öldürür ve bu işten yakayı sıyırırsa, o ve çocukları sonunda David'in mirasını alacaktı ve eğer David, Mary Kendall'la evlenir, ikinci bir ailesi olursa gerçekleşmeyecek bir şeydi bu.

"Kadın bu işe razı olmuş gibi davrandı ve David'e, onu bir çırpıda yakaladığı anlaşıldığına göre, bunu tartışmada bir yarar olmadığını söyledi, ama David, kadının kendi işlerini yoluna koyacağı bir aylık bir sürede onunla yaşamaya devam eder miydi? David kabul etti, geri zekalı; ve kadın hemen hırsızlar söylencesini hazırlamaya başladı; iki kez polise başvurup, eve hırsız girdiğini iddia etti; uşakları ve komşuların çoğunu mahallede hırsızların dolaştığına inandırdı ve gerçekten, Nini Wolcott'un evi soyuldu, tahminen bir hırsız tarafından, ama şimdi Nini bile bunu Ann'in yapmış olması gerektiğini kabul ediyor. Hatırlayacağın gibi, eğer olayı takip ettiysen, Hopkinsler o vukuatın olduğu gece Wolcott'lardaki bir partiye gitmişti. Yaklaşık elli konuğun katıldığı, danslı bir İşçi Bayramı* yemeğiydi; ben de vardım, yemekte David'in yanında oturdum. David rahat görünüyor, gülümsüyordu; çünkü sanırım çok yakında o çirkef karıdan kurtulacağını ve kuzeni Mary'yle evleneceğini düşünüyordu; fakat Ann pastel yeşil bir elbise giymişti ve gerginlikten yeşile dönmüştü nerdeyse; deli bir şempanze gibi, hırsızlar, ev soyanlar hakkında çene çalıp durdu ve yatarken hep başucunda bir tabanca bulundurduğunu söyledi. *Times*'ın yazdığına göre, David'le Ann, Wolcottların evinden gece yarısını biraz geçe ayrılmış ve hizmetçilerin tatile çıktığı, çocukların da Bar Harbor'da, babaannelerinin yanına gittiği evlerine varınca ayrı yatak odalarına çekilmişlerdi. Ann'ın hikayesi şöyleydi ve hâlâ öyle: Kendisi hemen uyumuş, ama bir saat sonra, yatak odası kapısının açılmasıyla çıkan bir sesle uyanmış; karanlıkta bir insan görmüş –hırsız! Tabancasını kapmış, o karanlıkta çift namlulu silahını boşaltmış. Sonra ışığı açmış ve ah, o ne dehşet, David'in güzelce temizlenmiş halde, koridorda yattığını görmüş. Ama polislerin David'i bulduğu yer orası değildi. Çünkü David orada ve o şekilde öldürülmedi. Polis, cesedi camla kaplı bir duşakabinin içinde, çıplak halde buldu. Sular hâlâ akıyordu ve duşakabinin kapısı mermilerle parçalanmıştı.

* ABD'de 1 Mayıs değil, Eylülün ilk Pazartesi günüdür. (ç. n.)

"Başka bir deyişle—" diye söze başladım.

"Başka bir deyişle" -diye sözü kaptı Bayan Ina, ama bir şefin, terleyip duran M. Soulé'nin denetiminde, soufflé Furstenberg'i kepçeyle tabaklara koyma işini bitirmesini bekledi- "Ann'in söylediklerinin hiçbiri doğru değil. İnsanların neye inanmasını istiyordu Allah bilir; ama kadın, eve varmalarından ve David'in duş almak için soyunmasından hemen sonra tabancasıyla peşinden gidip onu duşakabin kapısının dışından vurdu. Belki de hırsızın onun tabancasını çalıp David'i öldürdüğünü söylemek niyetindeydi. Durum öyleyse niçin bir doktor çağırmadı, polisi aramadı? Bunun yerine, *avukatına* telefon etti. Evet. Ve polisi *adam* aradı. Fakat ancak, Bar Harbor'daki Hopkinsleri aradıktan *sonra*."

Rahip bir Gibson kokteylini daha yuvarlıyordu; Ann Hopkins ona, başı eğik bir halde, günah çıkartır gibi bir şeyler fısıldıyordu hâlâ. Ojesiz ve sade bir altın nikah yüzüğünden başka hiçbir süs bulunmayan, mum gibi parmakları göğsünün hizasında, sanki tespih çekermiş gibi kımıldanıp duruyordu.

"Ama, polisler gerçeği biliyorsa—"

"Tabii ki biliyorlar."

"O zaman, kadın bu işten nasıl sıyırdı, anlayamıyorum. Hiç akıl alır bir şey değil."

"Söyledim sana," dedi Ina tersçe, "bu işten sıyırdı, çünkü Hilda Hopkins böyle istedi. Çocuklar yüzünden: Babalarını yitirmeleri zaten yeterince trajik; bir de annelerinin cinayetten hüküm giydiğini görmelerinin bir anlamı var mı? Hilda Hopkins ve baba Bay Hopkins de, Ann sağ salim gitsin istediler; ve Hopkinslerin, kendi bölgelerindeki polislerin beynini yıkayacak, fikrini değiştirecek, cesetleri duş teknesinden koridorlara nakledecek güçleri, soruşturmalara hükmedecek güçleri var; David'in ölümü, bir gün bile sürmeyen bir soruşturmanın ardından, kaza olarak açıklandı." Ann Hopkins ve masa arkadaşının olduğu tarafa baktı; ruhani yüzü içtiği iki kokteylden ötürü kızarmış rahip artık patroniçesinin yalvarırcasına mırıldanmala-

rını dinlemiyor, gayet donuk, ebleh bir bakışla Bayan Kennedy'ye bakıyordu sanki her an bir amok koşusu koparıp da kadından bir mönünün üzerine bir imza isteyebilirmiş gibi. "Hilda'nın davranışı olağanüstüydü. Kusursuzdu. İnsan onun aslında, eşini yitirmiş ve gayet meşru bir dulu koruyan, sevgi dolu, kederli biri olmadığını kesinlikle düşünmezdi. Ann'i de davet etmediği hiçbir yemekli davet vermedi. Merak ettiğim tek şey, herkesin merak ettiği şeydir; yalnız kaldıklarında, sadece ikisi varken neler konuşurlar acaba?" Ina, salatasından bir Bibb marulu yaprağı seçti, çatalını batırıp kaldırdı ve kara gözlükleriyle bakarak inceledi. "Zenginlerin, gerçekten çok zenginlerin. . . diğer insanlardan farklı *olduğu* en azından bir yön var. *Sebzeden* anlıyorlar. Diğer insanlar. . . eh, herkes kızarmış etten, iyi bir biftekten, ıstakozdan anlar tabii. Ama çok zenginlerin evinde, Wrightsmanslarda, Dillonslarda, Bunnylerde ve Babelerde sadece hep en güzel sebzelerin ve çok büyük çeşitliliğin yendiğini hiç fark ettin mi? En yeşil *petits pois*, en küçük havuçlar, nerdeyse daha doğmamış gibi gelecek kadar bebek taneli mısırlar, fare gözünden küçük Lima fasulyeleri ve körpe kuşkonmazlar! Kireçtaşı marulu! Çiğ kırmızı mantarlar! Zucchini! . . ." Bayan Ina şampanyasına dokunuyordu.

Bayan Matthau ve Bayan Cooper *café filtre* içerek oyalanıyordu. "Biliyorum," dedi bir geceyarısı televizyon programının soytarı/kahramanının karısı hakkında analiz yapan Bayan Matthau düşünceli bir şekilde, "Jane tebelleş biri; bütün o telefonlar; aman Tanrım, kadın, Duamı Kabul Et'i arayıp bir saat konuşabilir. Ama zeki, ağızdan laf almada usta ve nelere katlandığını bir bilsen. Bana anlattığı son bölüm: Korkunç. Evet, Bobby bir hafta süreyle şovdan ayrılmış; adam öyle bitkinmiş ki, Jane'e, hiç evden çıkmamak, bütün haftayı pijamalarının içinde tembellik ederek geçirmek istediğini söylemiş ve Jane kendinden geçmiş; yüzlerce dergi, kitap ve yeni plaklar ve Maison Glass'tan her türlü tatlı almış. Oh, güzel bir hafta olacak-

mış. Sadece Jane'le Bobby, yatacaklar, sikişecekler, kahvaltıda kızarmış patatesle havyar yiyecekler. Ama bir gün sonra herif yok olmuş. Gece eve gelmediği gibi, telefon da etmemiş. İlk kez olmuyormuş bu, Allah bilir ya, ama Jane çıldırmış. Yine de, polise bildiremezmiş; ne biçim sansasyon olurdu yoksa. Bir gün daha geçmiş, hiçbir haber yok. Jane kırk sekiz saattir uyumamış. Geceyarısı saat üçte telefon çalmış. Bobby. Birden çöküş. Jane 'Aman Tanrım, nerdesin Bob?' demiş. Adam Miami'deyim demiş ve kadın, artık tepesi atarak, nasıl gittin ulan Miami'ye demiş, adam ah, havaalanına gidip bir uçağa bindim demiş ve kadın ne bok yemeye diye sormuş ve adam, sırf yalnız kalmak istediğim için demiş. Jane 'Peki tek başına *mısın*?' diye sormuş, Bobby, onun o tatlı gülümsemesinin ardında ne kadar sadist olduğunu bilirsin, 'Hayır' demiş, 'Burada yatan biri var. Kadın seninle konuşmak istiyor.' Ve sonra biraz ürkek, kıkırdayan bir peroksit ses gelmiş: 'Sahiden Bayan Baxter mısın sen, hii, hii? Ben de Bobby gırgır geçiyor sandım, hii, hii. Şimdi radyoda duyduk, New York'ta ne biçim kar yağıyormuş; yani, bizimle beraber burada olman lazım, otuz iki derece burası!' Jane çok sert bir şekilde 'Korkarım yolculuk yapamayacak kadar hastayım' demiş. Ve peroksit, tamamen riyakarca bir üzüntüyle 'Oo, vah vah,' demiş, 'Bunu duyduğuma üzüldüm. Neyin var tatlım?' Jane demiş ki: 'Çift dozda frengi ve eski bir belsoğukluğu; hepsi de o büyük komiğin, kocam Bobby Baxter'in sayesinde; ve sen de aynısından olmak istemiyorsan sana tavsiyem oradan cehennem ol.' Ve telefonu kapatmış."

Bayan Cooper buna güldü ama pek fazla değil; şaşırmıştı daha ziyade. "Bir kadın böyle bir şeye nasıl tahammül eder? Ben olsam boşanırdım."

"Sen tabii ki boşanırdın. Ama sende, Jane'de olmayan iki şey var."

"Ah?"

"Birincisi: Para. İkincisi: Kişilik."

* * *

Bayan Ina bir şişe daha Cristal ısmarlıyordu. "Niçin olmasın?" diye sordu benim endişeli yüz ifademe kafa tutarcasına karşılık vererek. "Korkma Jonesy. Beni sırtında taşımayacaksın. Benim istediğim sadece şu: Günü darmadağın edip altın parçalara ayırmak." Şimdi, dedim içimden, bana ne istediğini söyleyecek, ama söylemek istemiyor. Ama hayır, henüz değil. Onun yerine: "Gerçekten iğrenç bir hikaye duymak ister misin? Gerçekten mide bulandırıcı bir şey? Öyleyse soluna bak. Betsy Whitney'in yanında oturan şu domuz karıya."

Kadın nedense domuza benziyordu *gerçekten*; Bahamalar'da yanmış, çilli yüzlü, kısık kısık bakan çirkin gözlü, şişkin, kaslı bir bebek gibiydi; tüvit kumaştan sütyen giymiş ve çok golf oynamış gibi duruyordu.

"Valinin karısı mı?"

"Valinin karısı" dedi Ina ve başını sallayarak onayladı, o biçimsiz hayvanı, eski New York valisinin yasal eşini suratsız bir aşağılamayla süzerken. "İster inan, ister inanma, bugüne kadar dünyanın, bir pantolonun içini doldurmuş en çekici heriflerinden biri, şu sevici kılıklı karıya her baktığında kuşu kalkardı. Sidney Dillon—" bu isim Ina'nın ağzından, okşarcasına bir fısıltı gibi çıkmıştı.

Elbette. Sidney Dillon. Conglomateur, ABD başkanlarının danışmanı ve Kate McCloud'un eski göz ağrısı. Hatırlıyorum, birinde, Kate'in İncil ve *Robert Ackroyd Cinayeti*'nden* sonra en sevdiği kitap olan, Isak Dinesen'in *Benim Afrika'm*'ını elime almıştım; sayfaların arasından düşen polaroid bir resimde suyun kenarında duran bir yüzücü, sırım gibi, güzel vücutlu, göğsü kıllı ve gözlerini kısarak gülümseyen, sert Yahudi suratlı bir adam vardı; mayosu dizlerine kadar sıyrılmıştı ve bir elini seksi bir şekilde beline koymuş, diğer eliyle koyu renkli, kalın, ağız sulandırıcı sikini sallıyordu. Resmin arkasında Kate'in çocuksu yazısıyla şu not vardı: *Sidney. Lago di Garda. Venedik'e giderken. 1962 Haziran.*

* Agatha Christie. (ç. n.)

"Dill'le ikimiz daima birbirimize her şeyi anlatırdık. Benim iki yıllık sevgilimdi, ben üniversiteyi yeni bitirip de *Harper's Bazaar*'da çalışırken. Bugüne dek benden, hiç anlatmamamı özellikle istediği tek şey, bu valinin karısı meselesiydi; ama ben fırlamalık yapıp anlatacağım ve kafamda kabarıp duran şu neşeli kabarcıklar olmasaydı belki anlatmazdım—" Şampanyasını kaldırdı ve şampanyanın köpüren parlaklığının ardından baktı bana. "Beyim, mesele şu: Eğitimli, dinamik, çok zengin ve organı büyük bir Yahudi, ökçesiz ayakkabılar giyip lavanta sürünen, altmış beden bir cüce Protestan'a niçin hasta olur? Özellikle bu adam Cleo Dillon'la evliyse, ki o kadın bence yaşayan en güzel yaratıktır, on yıl öncesine kadar Garbo hariç tabii (aklıma gelmişken, onu geçen gece Gunthers'de gördüm ve söylemem lazım ki bütün yapı, hava koşullarından epey yıpranmış bir görünüm almış; kuru ve cereyanlı, terk edilmiş bir tapınak, Angkor Wat cangılında kaybolup gitmiş bir şey gibi sanki; ama bir yaşamın çoğunu hep kendini severek, hem de pek fazla sevmeden geçirirsen olacağı budur).

"Dill şimdi altmışlı yaşlarında; hâlâ istediği kadını elde edebilir ama yine de şu karşıdaki domuzun hasretini çekiyor yıllardır. Eminim ki, bu süper sapkınlığı, bunun nedenini hiçbir zaman tam anlayamadı; yahut anlasa da asla itiraf edemedi, psikanaliste bile. . . işe bak! Dill psikanaliste gidiyor! Bu tip insanlar asla analiz edilemez, çünkü başka hiçbir insanı kendilerine denk görmezler. Ama valinin karısına gelince, mesele şuydu ki, bu kadın Dill için, kendisi ne kadar baştan çıkarıcı ve zengin olursa olsun, bir Yahudi olarak ondan esirgenmiş, ona yasaklanmış her şeyin beden bulmuş, canlı haliydi; Racquet Kulüp, Le Jockey, Links, White's. . . bu yerlerin hiçbirinde asla bir tavla masasına oturamaz ve o golf sahalarının hiçbirinde bir kez bile topa vuramaz. . . Everglades ve Seminole, Maidstone ve St. Paul ve St. Mark vesaire, çocukları New England'daki bu küçük aziz okullarına asla giremez. İtiraf etse de, etmese de, valinin karısını sikmek istemesinin nedeni budur; intikamını o koca

götlü züppeden almak, onu terletmek, domuz gibi bağırtmak, ona babacığım dedirtmek. Fakat uzak durmuş, o kadına ilgisini hiç sezdirmemiş, ama yıldızların tam burcuna gireceği anı beklemiş. Her şey hiç planlamadan olmuş; bir gece Cowleses'teki bir yemek davetine gitmiş; Cleo Boston'da bir düğündeymiş. Valinin karısı yemekte Dill'in yanında oturuyormuş; o da yalnız gelmiş, vali bir yerlerde kampanyadaymış. Dill espriler yapmış, göz kamaştırıcıymış; kadın öylece, domuz gibi gözleriyle bakarak ve kayıtsız bir şekilde oturmuş, ama Dill bacağını onun bacağına sürtünce kadın pek şaşırmamış ve Dill, seni evine bırakabilir miyim diye sorunca da kadın başını sallayarak onaylamış; pek hevesli değilmiş ama, Dill'e, kadının onun teklif edeceği her şeye hazır olduğunu hissettiren bir kararlılık varmış halinde.

"O zamanlar Dill'le Cleo Greenwich'te oturuyorlarmış; Riverview Terrace'taki eski evlerini satıp, Pierre otelde, sadece bir oturma odasıyla bir yatak odasından ibaret, iki odalı bir pied-à-terre* almışlarmış. Cowleses'ten çıktıktan sonra Dill arabada, Pierre'e uğrayıp son bir içki içmeyi önermiş; yeni Bonnard'ını gösterip onun fikrini almak istiyormuş. Kadın, ona fikrini belirtmekten zevk duyacağını söylemiş; ve bu gerzeğin niçin bir fikri olmasın ki? Kocası Modern'in yönetim kurulunda değil miydi? Kadın tabloyu görünce Dill ona bir içki teklif etmiş ve kadın brendi istediğini söylemiş; kadın bir kahve masasında, Dill'in karşısında oturup içkiyi hüp hüp içmiş, aralarında hiçbir şey olmamış, yalnız kadın birden konuşkanlaşmış; Saratoga'daki at satışlarından ve Lyford Cay'de Doc Holden'le oynadıkları, delikten deliğe golften söz etmiş; Joan Payson'un briçte onun ne kadar parasını aldığından ve çocukluğundan beri alışık olduğu dişçinin ölmüş olduğundan ve dişleri konusunda *ne* yapacağını bilmediğinden; ah, kadın neredeyse saat ikiye kadar çene çalmış ve Dill boyuna saatine bakıp duruyormuş ve nedeni de sadece uzun bir gün geçirmiş ve gergin olması değil, ayrıca,

* Bir yere uğradıkça kalınan ev. (ç. n.)

Cleo'nun erken bir uçakla Boston'dan döneceğini bilmesiymiş; kadın ona, sen büroya gitmeden Pierre'de görüşeceğiz demişmiş. Ve sonunda, kadın kök kanalları hakkında laklak ederken Dill onu susturmuş: 'Özür dilerim canım, ama sen sikişmek istiyor musun, istemiyor musun?' Aristokratlar için derler ki, en aptalında bile bir sınıf hamuru vardır; kadın omuzlarını kaldırmış 'Ee, evet, sanırım' demiş, sanki tezgahtar bir kız ona bir şapkayı beğendiniz mi diye soruyormuş gibi. Şu hep bilinen, ısrarlı satıcı Yahudi yüzsüzlüğüne boyun eğmiş güya.

"Yatak odasında, kadın ondan ışıkları açmamasını istemiş. Kadın çok katıymış bu konuda; ve sonunda olacakları göz önüne alırsak, kadını suçlamak zor. Karanlıkta soyunmuşlar, kadının soyunması –çıtçıtlarını, bağlarını, fermuarlarını açması– sonsuza dek sürmüş sanki ve kadın, Dillonların aynı yatakta yattığının belli olduğu, çünkü tek bir yatak olduğundan başka laf etmemiş; ve Dill ona evet, ben duygusal biriyim, yumuşak bir şeye sarılmadan uyuyamayan bir ana çocuğuyum demiş. Valinin karısı ne sarılınacak ne de öpüşülecek biriymiş. Dill'e göre, onunla öpüşmek, ölmüş ve kokuşmakta olan bir balinayla köşe kapmaca oynamak gibi bir şeymiş; kadının gerçekten bir dişçiye ihtiyacı varmış yani. Dill'in hiçbir numarası kadını aşka getirmemiş, kadın öylece yatmış sadece, hiç kımıldamadan, sanki ter içinde, bir alay Swahilinin küfrettiği bir misyonermiş gibi. Dill orgazm olamamış. Sanki tuhaf bir çamurun içinde debelenip duruyormuş gibi gelmiş ona; her taraf öylesine kayganmış ki, doğru dürüst tutunacak bir yer bulamamış. Düşünmüş ki, belki kadınınkine dil atarsa... ama bunu yapmaya giriştiği anda kadın onu saçını çekerek durdurmuş, 'Hayır hayır, Allah aşkına yapma!' demiş. Dill vazgeçmiş, yana yatmış ve 'Bana saksofon çekmeyeceksin sanırım, ha?' demiş. Kadın cevap falan vermemiş ve Dill peki demiş, tamam, benimkini getir, bitirelim, tamam mı? Ama kadın ayağa kalkmış ve ona lütfen ışığı yakma demiş, lütfen ve hayır demiş, beni evime bırakmana gerek yok, olduğun yerde kal, uyu ve Dill yatmış, kadın

giyinirken çıkan sesleri dinlerken elini uzatıp kendininkine dokunmuş ve şey hissetmiş. . . şey hissetmiş. . . Ayağa fırlayıp ışığı açıvermiş. Bütün teşkilatı yapış yapış ve bir tuhafmış. Sanki her tarafı kana bulanmış gibi. Öyleymiş. Yatak da öyleymiş. Çarşaflarda Brezilya büyüklüğünde kan lekeleri varmış. Valinin karısı hemen çantasını kapıp kapıyı açmış ve Dill 'Bu nedir yahu?' demiş. 'Niçin yaptın bunu?' O zaman, bunun nedenini anlamış; kadın ona söylediğinden değil de, kapıyı kapatırken yakaladığı bir bakışından; Elmer's restoranın, lacivert takım elbiseli, kahverengi ayakkabılı bir muhafazakarı en berbat yerdeki masaya oturtan gaddar şefgarsonu Carino gibi. Kadın onu aşağılamış, Yahudi yüzsüzlüğünden ötürü cezalandırmış yani.

"Jonesy, yemiyor musun?"

"Pek iştahımı açmadı. Bu konuşma."

"İğrenç bir hikaye olduğunu söylemiştim sana. Ve henüz en iyi yerine gelmedik daha."

"Tamam. Hazırım."

"Hayır Jonesy. Mideni bulandıracaksa olmaz."

"Bir şansımı denemek istiyorum" dedim.

Bayan Kennedy'yle kardeşi gitmişti; valinin karısı gidiyor, Soulé kadının geniş kalçalarının arkasında gülümsüyor, eğilerek selamlıyordu. Bayan Matthau'yla Bayan Cooper hâlâ oradaydı, ama susmuşlar, bizim konuşmamıza kulak kesilmişlerdi; Bayan Matthau, düşmüş bir sarı gül yaprağını parmaklarının arasında yuvarlıyordu ve Ina sözlerine devam edince kadının parmakları öylece kalakaldı. "Zavallı Dill, başına daha neler geleceğini ancak, yatağın çarşafını kaldırıp da, yerine koyacak temiz bir çarşaf olmadığını görünce anlamış. Görüyor musun, Cleo, Pierre'in bütün çarşaflarını kullanmış ve otele kendi çarşafını getirmemiş. Saat gece yarısı üçmüş ve hizmetçi servisini mantıken arayamazmış; ne diyecek, o saatte çarşaflarının kaybolmasını nasıl açıklayacakmış? İşin asıl rezaleti, Cleo'nun Boston'dan gelmesi birkaç saat meselesiymiş ve Dill, ona buna

atlıyorsa da, bunu Cleo'ya hiç sezdirmeme konusunda hep titiz davranırmış; onu gerçekten seviyormuş ve aman Tanrım, kadın o yatağı görünce Dill ona ne diyecekmiş? Soğuk bir duş almış ve arayıp ona hemen yeni bir çarşaf getirivermesini isteyeceği bir ahbap bulmaya çalışmış. Ben vardım tabii, *bana* güvenirdi, ama ben Londra'daydım. Ve eski uşağı Wardell varmış. Wardell Dill'e aşıkmış ve yirmi yıl boyunca sırf, Dill banyo yaparken onu sabunlamak ayrıcalığı için onun kölesi olmuş; ama Wardell yaşlıymış ve artriti varmış ve Dill Greenwich'te oturan adamcağızı arayıp da arabasıyla ta kente kadar gelmesini isteyemezmiş. Sonra birden, belki yüz tane ahbabının olduğu, fakat aslında bir dostunun, gece yarısı saat üçte arayabileceği bir dostunun olmadığı birden kafasına dank etmiş. Şirketinde altı binden fazla kişi çalıştırıyormuş fakat ona *Bay Dillon* dışında bir sözcükle hitap eden biri yokmuş. Demek istediğim, adam kendi haline acımış. Sonra bir bardak çok sert bir viski doldurmuş ve mutfakta bir kutu çamaşır tozu aramaya başlamış ama bulamamış ve sonunda bir kalıp Guerlain *Fleur des Alpes* sabununu kullanmak zorunda kalmış. Çarşafı yıkamak için. Çarşafları küvette kaynar suya daldırmış. Çitilemiş de çitilemiş. Durulayıp, çitileyip çataçatçarpmış. Görüyor musun, o güçlü Bay Dillon, diz çökmüş, dere kenarındaki İspanyol köylüleri gibi çamaşır çırpıyor.

"Saat beş olmuş, altı olmuş, her tarafından terler boşanıyormuş, bir saunada kapalı kalmış gibi hissetmiş kendini; ertesi gün tartıldığında beş buçuk kilo verdiğini söyledi. Ancak üzerine tamamen güneş ışığı vurduğunda çarşaflar doğru dürüst beyaz görünüyormuş. Fakat ıslakmış. Onları pencereden dışarıya sarkıtsam işe yarar mı acaba diye düşünmüş; yoksa, demiş, polisin dikkatini çekmekten başka bir işe yaramaz mı? Sonunda onları mutfak fırınında kurutmayı düşünmüş. Elindeki, o küçük otel fırınlarından başka bir şey değilmiş, ama çarşafı içine tıkıp, iki yüz otuz derecede pişirmeye ayarlamış. Ve pişmişler abicim; dumanları, buharları çıkmış; herif onları dışarı çıka-

rırken elini yakmış. Şimdi artık saat sekizmiş ve vakit kalmamış. Ve buharı tüten, sırılsıklam çarşaflarla yatağı yapıp, aralarına yatıp, dua etmekten başka yapacağı bir şey olmadığına karar vermiş. Gerçekten dua ederken horlamaya başlamış. Uyandığında öğlenmiş ve komodinin üzerinde Cleo'dan bir not varmış: Sevgilim, öyle derin ve tatlı uyuyordun ki, parmaklarımın ucuna basarak içeri girip üstümü değiştirdim ve Greenwich'e gidiyorum. Hemen eve gel.' "

Duymak istediklerini duymuş olan Mesdames Cooper'la Matthau kalkıp gitmeye hazırlanıyordu mahcup bir şekilde.

Bayan Cooper "A-aşkım," dedi, "bugün Parke Bernet'te çok m-m-mükemmel bir müzayede var; Gotik halılar."

"Gotik halı mı;" dedi Bayan Matthau, "onu ne halt edecekmişim ki ben?"

Bayan Cooper "Bence plajdaki pikniklerde çok hoş olur" diye yanıtladı. "Yani kumun üstüne serersin."

Lady Ina çantasından, üzerine elmas pullar serpiştirilmiş beyaz mineden bir makyaj kutusunu, kar prizmalarını hatırlatan bir nesneyi çıkarmış, bir pudra ponponuyla yüzünü pudralıyordu. Çenesinden başladı, burnuna doğru gitti ve bundan sonra gördüğüm şey, kara gözlüklerinin camlarını pudraladığıydı.

Ve ben "Ne yapıyorsun Ina?" dedim.

Kadın "Allah kahretsin!" dedi ve gözlüklerini çıkarıp peçeteyle sildi. Bir damla gözyaşı gözünden süzülmüş, sanki burun ucundan damlayan ter gibi, düşmek üzere sallanıyordu -pek hoş bir görüntü değildi; gözleri de öyle- hiç uyumayıp, dünya kadar ağlamalar yüzünden gözleri kızarmış, damarları meydana çıkmıştı. "Meksika'ya gidiyorum, boşanmaya."

Onun böyle bir şeyden ötürü mutsuz olacağı hiç akla gelmezdi; kocası çok haşmetli bir şekilde İngiltere'de doğmuştu, hırslı bir başarıydı bu, bazı rakipleri göz önüne alınırsa: Derby Kontu, Marlborough Dükü, sadece ikisini sayacak olursak. Belli ki bu, Bayan Ina'nın fikriydi; ama yine de kadının onunla niçin evlendiğini anlıyordum; adam zengindi, kağıt üzerinde can-

lı bir insandı, iyi bir atıcıydı ve bu yüzden avcılık çevrelerinde, yani sıkıntı Valhalla'sında saltanat sürüyordu. Oysa Ina... Ina kırk yaşında gösteriyordu ve onu bir metres olarak beğenmiş fakat evliliğe uygun görmemiş Rotschild'le bir ilişkinin artığı, birçok kez boşanmış bir kadındı. Ve Ina'nın arkadaşları, kadın İskoçya'da bir av partisinden, Lord Coolbirth'le nişanlanmış olarak döndüğünde rahatlamışlardı; doğru, adam espriden yoksundu, alıktı, bardağa konalı çok zaman olmuş kırmızı şarap gibi ekşiydi; ama kazançlı bir kısmetti nihayette.

"Ne düşündüğünü biliyorum," dedi Ina, yeni gözyaşları süzülürken. "İyi bir anlaşma yaptıysan bravo diyorsun. Cool'un, bir şey alması zor biri olduğunu inkar etmiyorum. Zırhtan bir takımla yaşamak gibi bir şey. Ama... kendimi güvende hissediyordum. Hayatımda ilk kez, yitirmemin mümkün olmadığı bir kocam olduğunu düşünüyordum. Onu başka kim isterdi ki? Ama şimdi şunu öğrendim Jonesy, iyi dinle: Eski kocanı kapacak birileri daima vardır ortalıkta. *Daima.*" Konuşması bir hıçkırıklar kreşendosuyla kesildi. Uzaktan, gizlice gözleyen M. Soulé dudaklarını büzdü. "İlgisizdim. Tembeldim. Fakat İskoçya'daki, havada vızır vızır mermilerin uçtuğu o nemli hafta sonlarına daha fazla dayanamadım ve Cool yalnız gitmeye başladı ve bir süre sonra, onun gittiği her yere -ister Hebridler'de kuş avı, isterse Yugoslavya'da domuz avı olsun- muhakkak Elda Morris'in de gittiğini fark etmeye başladım. Kadın, Franco geçen Ekimde o muazzam av partisini verdiğinde onun peşinden ta İspanya'ya bile gitti. Ama ben pek aldırmadım; Elda mükemmel bir atıcıdır, fakat öte yandan, kaşarlanmış, elli yaşında bir bakiredir; Cool'un o paslanmış paçalı donun içine girmek istemesini *hâlâ* aklım almıyor."

Eli şampanya kadehine doğru gitti, ama hedefine varamadan sarktı ve sokakta birden yığılıp kalan bir sarhoş gibi düştü. "İki hafta önce," diye söze başladı, zayıflamış sesi, daha belirginleşmiş Montana aksanıyla "Cool'la ikimiz New York'a uçarken onun bana eee, yılan gibi dik dik baktığını fark ettim. Nor-

malde yumurta gibi bakar. Saat daha sabahın dokuzuydu; gerçi uçaklarda verilen o iğrenç şampanyadan içiyorduk ve bir şişeyi bitirdiğimizde ve bana hâlâ o. . . katilce. . . bakışıyla baktığını görünce 'Neye bozuk çalıyorsun Cool?' dedim, bunun üzerine *o* da, 'Senden boşanmanın yaramayacağı şey yok' dedi. Bunun adiliğini bir düşünsene! Böyle bir şeyi uçakta çıkarıvermek! Saatlerce bir arada kalmak zorundayken ve çekip gidemez, bağıramaz ya da çığlık atamaz durumdayken. Yaptığı çift kat iğrenç bir şeydi, çünkü uçmaktan korktuğumu biliyordu; bir sürü hap ve içki içmiş olduğumu *biliyordu*. Ve şimdi Meksika'ya gidiyorum." Eli sonunda Cristal kadehini yakaladı; içini çekti ve spiraller çizen sonbahar yaprakları gibi kederli bir sesti bu. "Benim gibi kadınların bir erkeğe ihtiyacı vardır. Seks için değil. Ah, iyi bir seksi severim. Ama hevesimi aldım; onsuz yapabilirim. Ama bir erkek olmadan yaşayamam. Benim gibi kadınların başka bir odağı yoktur, yaşamımızı düzene koymanın başka yolu yok; o adamdan nefret etsek de, adam dik kafalı, ayran gönüllü olsa da, böyle başıboş bir yaşamdan iyidir. Özgürlük hayatta en önemli şey olabilir, fakat aşırı özgürlük diye de bir şey var. Yaşım hiç uygun değil artık, bütün o şeylere tekrar katlanamam, uzun avlara, gece boyu Elmer'de yahut Annabel'de, göbekli bir Meksikalı'yla, kırıcı laflardan bir denizde yüzerek oturmaya. Seni papyon kravatlı yemeklerine çağıran bütün o eski kız arkadaşlara; aslında fazladan bir kadın istedikleri ve Ina Coolbirth gibi yaşlanan bir karıya 'uygun', fazladan bir erkeği nereden bulacaklarını düşündükleri falan yoktur. Sanki uygun bir fazladan erkek *varmış* gibi New York'ta. *Ya da* Londra'da. Ya da Butte'de, Montana'da, ona bakarsan. Hepsi homodur. Yahut *olacaktır*. Prenses Margaret'e, ibnelerden hoşlanmamanız kötü, çünkü yaşlılıkta çok yalnız kalacaksınız demektir derken kastettiğim budur. Dünya zevkine düşkün yaşlı kadınlara şefkatli davrananlar bir tek ibnelerdir; onları çok severim, hep sevdim, ama gün boyu bir ibnenin dostu olmaya *hazır* değilim gerçekten; lezbiyen olurum daha iyi.

"Hayır Jonesy, böyle bir şey asla benim repertuarımda olmadı, ama benim yaşımda, yalnızlığa dayanamayan, teselli edilmek, tapılmak isteyen bir kadının duygularını anlayabiliyorum; bazı seviciler bunu bol bol verebilir. Hoş, küçük bir lezbiyen yuvasından daha sıcak ya da güvenli bir yer yoktur. Santa Fe'de Anita Hohnsbeen'i gördüğüm günü hatırlıyorum. Ona nasıl imrenmiştim. Fakat Anita'ya hep imrenirdim zaten. Sarah Lawrence'de, ben yeni başlamışken o kıdemliydi. Bence Anita'yı gören herkes vurulurdu. Güzel değildi, hoş bile değildi, fakat öylesine zeki ve sakin ve *temizdi* ki... saçları, teni, dünyanın ilk sabahı gibiydi daima sanki. Onca parası olmasaydı, o yılmadan yokuş çıkan Güneyli annesi onu ittirmekten vazgeçseydi, sanırım bir arkeologla evlenip, Anadolu'da mezar kazarak mutlu bir yaşam sürecekti. Ama niçin Anita'nın perişan geçmişini deşiyoruz ki? Beş koca ve geri zekalı bir çocuk; tam bir yıkımdı, yüzlerce sinir krizi geçirdi, kırk beş kiloya düştü ve sonunda doktoru onu Santa Fe'ye gönderdi. Santa Fe'nin Amerika'nın seviciler başkenti olduğunu biliyor muydun? San Francisco *les garçons* için neyse, Santa Fe de Bilitis Kızları* için odur. Bunun nedeni sanırım, daha sıkı sevicilerin çizme ve kaba kumaştan giysilerle büyümekten hoşlanmasıdır. Orada nefis bir kadın var, Megan O'Meaghan, Anita onunla tanışmış ve oğlum, işte *buymuş*. Kadının hayat boyu istediği şey, emecek iyi bir çift anaç memeymiş. Şimdi Megan'la ikisi dağların eteğinde, sağa sola yayılmış kerpiç bir evde yaşıyorlar ve Anita... nerdeyse biz okulda beraberkenki hali kadar zinde görünüyor. Ah, birazcık bayağı; odun ateşleri, Kızılderili fetiş bebekleri, Kızılderili kilimleri ve mutfakta, ev yapımı tacoslar ve 'kusursuz' Margaritalar yapmak için özenen iki bayan. Ama şunu söyleyeyim sana, hayatımda gördüğüm en hoş evlerden biriydi. Şanslı kadın Anita!"

Yukarı doğru bir silkindi sanki deniz yüzeyini delip çıkan bir yunus gibi, masayı geri ittirdi (bir şampanya kadehini devi-

* (Daughters of Bilitis) ABD'nin ilk lezbiyen örgütü. (ç. n.)

rerek), çantasını kaptı, "Hemen dönüyorum" dedi ve yalpalayarak Côte Basque'ın makyaj odasının aynalı kapısına doğru koştu.

Rahiple katil masalarında hâlâ fısıldaşıp içkilerini yudumluyorlarsa da, artık restoran salonları boşalmış, M. Soulé çekilmişti. Yalnızca, vestiyerci kızla birkaç garson, kalmış peçeteleri aceleci hareketlerle çırpıyordu. Erkek garsonlar akşam ziyaretçileri için masaları yeniden hazırlıyor, çiçekleri düzenliyordu. Olgunlaşmış, dökülen bir güle benzeyen, lüks bir tükenmişlik atmosferiydi bu ve dışarıda bekleyense, biten bir New York ikindisiydi sadece.

TRUMAN CAPOTE

Kabul Edilmiş Dualar*

Türkçesi: Süha Sertabiboğlu

ROMAN

Ünlüler ve zenginler arasındaki yaşam hakkında Proustvari bir itiraf. . .
Truman Capote'nin son romanı, kendisi öldüğünde henüz bitmemişse de, varolan bölümleri zamanının sosyetesinden ve alt tabakasından, yüz kızartıcı bir grup portre sunar.
Anası babası belli olmayan ve erotik zevkin her türlüsünü tadan bir yazarın kariyerinin anlatıldığı Kabul Edilmiş Dualar, Tanca'nın adı kötüye çıkmış bir barından La Côte Basque'daki mükellef bir sofraya, edebiyat salonlarından pahalı genelevlere doğru salınım yapar. Çıkarcı güzel kadınların, sadist kocaların yanı sıra gerçek yaşamdan gelen karakterleri de kapsar. Hepsinden öte, bu hain ve tuhaf kitap Capote'nin en acımasız gözlemciliğini ve çok tehlikeli zekasını sergiliyor bize.

* SEL YAYINCILIK